Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVI., štev. 55

Ljubljana, četrtek 7. marca 1935

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

T. G. Masaryk

Danes se češkoslovaška republika vdano in hvaležno klanja svojemu prezidentu T. G. Masaryku, ki mu je usoda naklonila dar visoke starosti 85 let. Ves slovanski svet, vsa širna Evropa se s priznanjem spominjata enega največjih svojih reprezentativnih mož. Med državniki današnjega sveta je ta starost tako edinstvena, kakor je brez primere v našem času, da bi še kateri državnik v toliki meri poosebil v sebi državo in narod kakor T. G. Masaryk. Z njegovim imenom so zvezane najsvetlejše strani češkoslovaške zgodovine po tragičnem polomu na Beli gori. Ime T. G. Masaryka je in ostane še poznim rodovom simbol narodove svobode in nezavisnosti, priborjene ne le z orožjem in krvjo, marveč tudi z duhovno in moralno zmago, ki skoraj nimata primere v zgodovini človeštva.

T. G. Masaryk je zrasel iz malih razmer malega naroda. Majhen narod si ne more priboriti svobode s fizično močjo, marveč mora za svoje osvobojenje in za ohranitev pridobljene svobode neprestano razvijati vse duševne sposobnosti in moralne sile. Češkoslovaška, ki ima v zemljepisno-političnem pogledu zelo neugoden položaj, vodi danes najvzornejšo politiko malega naroda. Njeni bistrovidni državniki so živi stebri vsega miroljubnega prizadevanja v Evropi, izpodbudni organizatorji moralne obrambe malih narodov pred imperializmom velikih in močnih, vneti podporniki Društva narodov kot najvišje politično-moralne institucije na svetu.

Vsa ta politika korenini v velikem miselnem in kritičnem delu, ki ga je opravil T. G. Masaryk v dolgih desetletjih svojega blagoslovljenega življenja. V spisu »Nova Evropa«, ki je izšel med svetovno vojno, in v knjigi »Svetovna revolucija«, ki jo je izdal že kot prezident, je Masaryk globoko orisal nasprotje med velikimi in malimi narodi in razčlenil vzroke imperializma. Obenem je pokazal, v čem so dolžnosti manjših in srednjih držav v današnjem svetu. Razvoj političnih razmer v Evropi je v zadnjih letih samo potrdil njegove nazore in Evropa ne bo toliko časa ozdravljena, dokler ne zmagajo z organiziranim prizadevanjem vseh demokratičnih, zlasti pa manjših narodov visoka moralna načela, ki jih je Masaryk postavil zoper cezarski imperializem.

Masaryk ni samo tipičen politik in vodja malega naroda, ki duhovno in moralno raste v velikega, marveč je takisto značilen politik demokracije. Vsa kriza, ki jo preživljajo nekatere oblike demokracije, vsi poizkusi, da se veliki narodni in mednarodni problemi rešijo izven demokracije in proti nji, ves velikanski val zanikavanja in nasilja, ki buta ob demokratične sisteme v Evropi in Ameriki, — vse to še vedno ni dalo razumnim plastem človeštva prepričevalnega dokaza, da se je demokracija preživela. Zato pa tem bolj veljajo Masarykove besede, da prava demokracija šele pride, ko bodo narodi v dolgih in težkih borbah dozoreli za njo. Zakaj demokracija, kakor jo pojmuje Masaryk, je utemeljena na zdravem razumu in na veri v človeka. Naj se nihalo časa še toliko zaganja v skrajnosti, bo vendar prej ali slej zopet zmagala smer umerjene sredine, v kateri prospeva demokratična metoda kot edina pot k razumno in pravično urejenemu družbenemu življenju.

V tem pogledu T. G. Masaryk ni samo češkoslovaški prezident in narodni voditelj, marvec je duhovni predstavitelj vseh tistih struj v območju zapadne kulture, ki skušajo politična dejanja podrediti etičnim načelom in ustvariti trajne temelje mirnega in razumnega sožitja omikanih narodov. Zato je T. G. Masaryk, edini filozof na najvišjem državnem mestu, velik memento ne le svojemu narodu, marveč tudi vsemu ostalemu svetu. Njegove ideje so še vedno žive, one so pozitivna antiteza novemu pojmovanju voditeljstva, družbenega razvoja in politične morale, ki v skrajnostnih oblikah boljševizma in fašizma zastruplja ozračje današnje, že brez tega dovolj izmučene Evrope.

Nas Jugoslovene, ki smo najtesnejši prijatelji Čehoslovakov, navdaja duhovna veličina T. G. Masaryka z globokim spoštovanjem do njegove osebnosti in do čistosti njegovih načel. V območju vsega češkoslovaškega naroda ne vidimo ne smeri ne osebnosti, ki bi nam več povedale o bistvu bratskega naroda. V Masarykovem realizmu, ki je prenehal biti strankarski program, da je lahko postal osnovna politična metoda vsega češkoslovaškega naroda in vse njegove države, vidimo skrivnost velikih uspehov, ki smo jih preko Male antante in drugih, v bratski zvestobi preizkušenih zavezniških oblik deležni tudi mi. V najožjem Masarykovem učencu dr. Benešu imajo Čehoslovaki nadaljevalca Masarykovega duha in dela; v njem imamo Jugosloveni — zopet v duhu Masarykovih velikih izročil — svojega zvestega prijatelja. Ta kontinuiteta predstavlja eno najpozitivnejših postavk v naših vzajemnostnih prizadevanjih.

T. G. Masaryk po pravici zasluži ime »očeta naroda«. Njegova življenjska pot je čudovit primer rasti in dozorevanja velike, enkratne osebnosti. Iz brezobzirnega kritika naroda, iz rušitelja njegovih malikov, konvencionalnih laži in namišljenih veličin je postal véliki zidar svobodne države. Kot 65letni starec je šel v negotovo emigracijo in porušil vse mostove s staro politiko; iz filozofa humanitete in iz etika je postal revolucionar, ki je obredel ves Stari in Novi svet, da je prepričal odločilne kroge o potrebi radikalne rešitve avstro-ogrskega vprašanja. Mož, ki so ga nekoč zaradi treznega in kritičnega gledanja na nekatere domače pojave psovali z izdajalcem naroda, je postal pooseblјenje njegove svobode in moralne veličine, velik Čeh, kakor sta bila Hus in Komensky, edinstvena osebnost današnjega čehoslovaštva.

Tej neumrljivi veličini T. G. Masaryka se ob slavju njegovih patriarhalnih let klanjamo tudi Jugosloveni!

Polom Venizelosovega upora neizogiben

Po zadnjih vesteh je odpor upornikov v glavnem že strt — Uporniki se drže samo še na Kreti in deloma v severni Grčiji, povsod drugod pa je vlada gospodar položaja

Atene, 6. marca. p. Po uradnem komunikeju izgleda, da se je v zadnjih 12 urah položaj izpremenil znatno v korist vlade. Vlada se nadeja, da bo že v teku jutrišnjega dne upor zadušen in po vsej državi vzpostavljen red in mir. Danes so vojna letala znova napadla upornike na Kreti ter se je razvila huda borba. Letala so bombardirala važne uporniške postojanke in izzvala med uporniki velik nered. Drugi del vojnih letal je tudi danes sodeloval pri vojaških operacijah v severni Grčiji. General Kondilis, ki poveljuje vladnim četam, je danes znova z letaki pozval upornike, naj se najkasneje do 6. zvečer vdajo, sicer bo izvršil generalni napad in jih uničil do zadnjega moža. V teku današnjega dne so celi oddelki upornikov prešli k vladnim četam.

Vojni minister Kondilis, ki je sam prevzel vodstvo vladnih čet v Makedoniji, je obvestil predsednika vlade Tsaldarisa, da je močan oddelek vladnih čet prekoračil reko Strumo, kar pomeni, da so bile uporniške čete poražene. Vladnim četam se je dalje ponovno posrečilo zasesti mesto Seres. Četrta uporniška armada je bila potisnjena nazaj in so se njene edinice razdvojile, pri čemer so imele precejšnje izgube.

Ker je potekel tudi rok, ki ga je določil general Kondilis za predajo vstašev, se je včeraj popoldne začela proti njim ofenziva s težkim topništvom.

Atene, 6. marca. AA. Operacije rednih čet v vzhodni Makedoniji so rodile dobre uspehe. V vladnih krogih vlada zaradi tega optimistično razpoloženje. Zvečer ob 18. je bil izdan naslednji komunike:

Razen Krete in manjšega dela vzhodne Makedonije je vsa Grčija z otoki vred v vladnih rokah. Z vseh strani dobiva Tsaldarisova vlada vdanostne brzojavke.

Vlada v premoči

Pariz, 6. marca. p. O razvoju dogodkov v Grčiji vlada v pariških krogih precejšnja nejasnost. Listi prinašajo le uradna poročila grške agencije, ki so pa seveda strogo cenzurirana. Zasebnih poročil iz Grčije ni mogoče dobiti, ker je zabranjena vsaka uporaba telefona in brzojava.

Danes so prispele v Pariz vesti, da je Tsaldarisova vlada v veliki premoči nad uporniki. Uporniki se drže samo še na Kreti, dočim je vse ostalo grško ozemlje z otoki vred že v rokah vlade. Uradna poročila naglašajo, da vlada v vsej Grčiji mir in da se je vladi že posrečilo zatreti tudi upor v severni Grčiji. Uporniki so stisnjeni na ozko ozemlje severno od Strume in bolgarsko mejo ter po večini že obkoljeni. Veliki oddelki upornikov so se že vdali, ostali pa se umikajo v velikem neredu.

London, 6. marca. AA. Reuter poroča iz Aten, da so vladna letala obmetavala z bombami uporne čete v Makedoniji, ki jim poveljuje general Kamenos. Upornih čet je še približno 3000. Iz brzojavke admirala Demtihasa, ki so jo prestregli v Atenah, je videti, da se uporne čete na Kreti bore s hudimi težavami.

Uporniki beže v Bolgarijo

Sofija, 6. marca, p. Središče revolucije v Grčiji je sedaj v vzhodni Makedoniji v neposredni bližini bolgarske meje. Iz Ksantija se sliši grmenje topov in regljanje mitraljez. Bolgarska meja je strogo zastražena, na grški strani pa ni opažati nikakih ojačenj. Na bolgarsko ozemlje so v teku zadnjih dveh dni prispeli že številni begunci, ki so jih na meji takoj razorožili in začasno namestili v posebnem taborišču.

V južni Grčiji mir

London, 6. marca. g. Potniki vodnega letala, ki vrši službo na progi London-Aleksandrija in ki je danes dopoldne letelo preko Aten in Pireja, pripovedujejo, da vlada v teh mestih mir. Ceste so pa kakor izumrle in promet je, kakor se zdi, popolnoma ustavljen.

Slabo vreme ovira operacije

Pariz, 6. marca AA. Iz Soluna poročajo, da slabo vreme otežuje operacije vladnih čet, vendar so na vladni strani prepričani, da je poraz upornikov samo vprašanje časa, ker jim primanjkuje živeža.

Tujim letalom prepovedan polet preko Grčije

Atene, 6. marca. AA. (Poročilo dopisnika Avale.) Vlada je do nadaljnje odredbe prepovedala tujim letalom prelet grškega ozemlja.

Rezervni oficirji na strani vlade

Atene, 6. marca. AA. Od davi je spet oživel promet po atenskih ulicah, ker je oblast ukinila prepoved prometa z avtomobili in taksiji. Danes se je v Atenah vršilo tudi zborovanje združenja rezervnih oficirjev. Na zborovanju so sprejeli resolucijo, v kateri se popolnoma solidarizirajo z vlado in odobravajo njene dosedanje ukrepe.

Papanastasiu konfiniran

Pariz, 6. marca. AA. Havas poroča iz Aten: Bivši ministrski predsednik Papanastasiu je obvestil notranjega ministra, da ostane v svojem stanovanju, da mu je na razpolago in da ne namerava zapustiti Aten. Notranji minister je dovolil Papanastasiu, da ostane v svojem stanovanju. Papanastasiu je poslal predsedniku republike pismo, v katerem pravi, naj bi vsak grški državljan v dneh prave državljanske vojne storil vse, da prepreči nadaljnje prelivanje krvi.

Mihalakopulos obsoja Venizelosa

Atene, 6. marca. AA. Atenska agencija poroča: Bivši zunanji minister Mihalakopulos je snoči novinarjem izjavil: Da so voditelji tega prevrata vedeli, kakšne bodo strahovite rane njihovega postopka na telesu matere domovine, ne bi bili storili teh svojih nezaslišanih korakov. Kot nekdanji politični sodelavec Venizelosa in kot bivši zunanji minister smatram, da lahko zahtevam od njega, naj zastavi ves svoj vpliv, da te notranje borbe prenehajo.

Zaplemba premoženja upornikov

Atene, 6. marca. AA. Danes je v uradnem listu izšel sklep vlade o zaplembi imetja voditeljev upora. Sredstva iz zaplenjenih imetij upornikov pojdejo za odškodovanje žrtev državljanske vojne in za kritje škode, storjene državi, n. pr. na uporniških ladjah. Zdi se, da bodo predvsem zaplenili imetje Venizelosa in njegovih sinov.

Kreta blokirana

Upornikom je onemogočen vsak dovoz živil — Vlada jih namerava izstradati in brez krvoprelitja prisiliti k kapitulaciji

Atene, 6. marca. p. Po zlomu upora v severni Grčiji je vlada koncentrirala sedaj svojo akcijo proti zadnjemu oporišču upornikov, na otok Kreto. Otok je tako rekoč blokiran. Vojna mornarica je zasedla vse važnejše prehode, tako da uporna mornarica v nobenem pogledu ne more priti upornikom na kopnem na pomoč, niti s katerekoli strani napasti grško celino. Ker so ugasnjeni vsi svetilniki in vhodi v luke zaprti z minami, se uporniške ladje skoro ne morejo več gibati. Tudi jim primanjkuje goriva, tako da bodo, ako ne dobe pomoči od zunaj, kmalu postale negibne. Dotlej se vladna mornarica vzdržuje vsake večje akcije in se omejuje zgolj na blokado. Upornikom na Kreti tudi primanjkuje hrane, na drugi strani pa jih neprestano vznemirjajo vojna letala, ki bombardirajo glavne uporniške postojanke. Vse kaže, da so na Kreti že spoznali zlom revolucionarnega pokreta in se pripravljajo na beg. Vlada je storila vse, da jim beg prepreči ali vsaj otežkoči. Obvestila je vse pomorske oblasti, da je do nadaljnjega pristajanje tujih ladij v grških lukah zabranjeno. S tem hoče preprečiti, da bi uporniki kakorkoli prišli do novih zalog živil in drugih potrebščin, ker so se razširile vesti, da nameravajo ustaviti vsako trgovsko ladjo, ki bi se jim približala in jo izropati. Obenem je vlada po svojih konzulatih obvestila vse grške in inozemske uvoznike, naj do nadaljnjega ne pošiljajo po morju nikakih transportov žita ali drugih živil, da bi ne prišla v roke upornikov. Ker se je izvedelo, da namerava Venizelos z uporniškimi ladjami pobegniti v Egipt, je grški poslanik danes interveniral pri egiptski vladi in dosegel, da bodo egiptske oblasti postopale z uporniki strogo po mednarodnih določbah. Uporniki bodo internirani, ladje pa razorožene in začasno zaplenjene, nato pa vrnjene Grčiji. Na ta način smatrajo, da je upornikom na Kreti onemogočena vsaka nadaljnja akcija ter da jih bodo izstradali in tako prisilili k kapitulaciji brez večjega krvoprelitja.

Plastiras se je zatekel v Italijo

Rim, 6. marca. AA. Tu potrjujejo, da se je general Plastiras od 4. t. m. zvečer mudil v Brindisiju.

Vznemirjenje v Bolgariji

Vojaški ukrepi bolgarske vlade na meji so izzvali v mednarodnih krogih precejšnje razburjenje

Pariz, 6. marca. p. Dogodki v Grčiji so potisnili v ozadje vso politično aktivnost in izzvali splošno pozornost v francoskih političnih krogih. V javnosti je opažati precejšnje vznemirjenje in bojazen, da bi dogodki v Grčiji zavzeli večji obseg ter bi mogli spraviti v nevarnost mir v tem delu Evrope. Vesti o velikih transportih bolgarskih čet na bolgarsko-grško mejo, o čemer je včeraj bolgarski zunanji minister g. Batolov obvestil vse inozemske diplomatske predstavnike v Sofiji, so delovale v Parizu kot strela z jasnega neba.

V političnih krogih smatrajo, da so ti ukrepi bolgarske vlade vsekakor preuranjeni in sklepajo iz tega, da želi Bolgarija izzvati v Grčiji še večje komplikacije. To mnenje potrjuje okolnost, da se je razvijala med grškim in bolgarskim tiskom že pred temi dogodki žolčna kampanja, v kateri so grški listi očitali Bolgariji gotove agresivne namene. Še bolj utrjuje to mnenje pariških krogov dejstvo, da se je eden izmed glavnih organizatorjev pobune v Grčiji, general Plastiras, dne 25. januarja mudil v Bolgariji ter je imel na bolgarsko-grški meji sestanek s svojimi grškimi zaupniki. Vse to vzbuja v pariških krogih mnenje, da se Bolgarija pri teh dogodkih ne namerava omejiti zgolj na vlogo pasivnega opazovalca.

Vendar pa se v Parizu nadejajo, da se Bolgarija ne bo spuščala v oboroženo intervencijo, kar bi moglo izzvati nedogledne posledice. Če so bolgarski vladni krogi kakorkoli zainteresirani na uspehu uporniškega gibanja v Grčiji, potem se more pošiljanje bolgarskih čet na grško mejo vsekakor smatrati za moralno podpiranje upornikov.

Sofija, 6. marca. AA. Telefonske zveze iz Sofije s Solunom in Atenami so od včeraj popoldne prekinjene. Tukajšnje grško poslaništvo je skušalo opetovano stopiti v telefonske stike z grško vlado in z grškimi oblastmi v Solunu, vendar brez uspeha. Vsi sofijski krogi smatrajo, da je položaj na Grškem izredno resen in se boje, da bi ti dogodki ne povzročili komplikacij na Balkanu.

Sofija, 6. marca. č. Včerajšnja izjava zunanjega ministra Koste Batolova o zadržanju Bolgarije glede na boje med grškimi vladnimi in uporniškimi četami, je izzvala veliko pozornost v gospodarski javnosti. V tisku prihaja do izraza skrb, da bi moglo priti do nezaželjenega zapleta Bolgarije v notranje zadeve Grčije in to tembolj, ker je bolgarska vlada ojačila svoje vojne sile ob grški meji. Istočasno prihajajo vesti iz Turčije o naglem odpošiljanju turških vojaških oddelkov iz notranjosti države proti bolgarski meji. Gotovi krogi vidijo v tem demonstracijo Turčije proti Bolgariji zaradi njenih vojaških ukrepov na grški meji.

Dogodki na bolgarsko-turški meji ter ojačenje bolgarskih čet na meji sta izzvala seveda tudi zanimanje tujih diplomatskih krogov. Zunanji minister Batolov je imel včeraj in danes več razgovorov z inozemskimi diplomatskimi predstavniki v Sofiji. Tako poročajo, da je najprej dolgo konferiral z grškim poslanikom, zatem pa je sprejel v teku včerajšnjega dneva poslanike Francije, Jugoslavije, Rumunije, Češkoslovaške, Turčije, Anglije, Italije in še nekaterih drugih držav. Vsi ti obiski so v zvezi s stališčem Bolgarije glede na dogodke v Grčiji. Važnost teh razgovorov je razvidna tudi iz dejstva, da so vsi omenjeni diplomatski predstavniki takoj nato odposlali obširne šifrirane brzojavke svojim vladam.

Predsednik vlade in vojni minister Zlatev je bil v daljši avdienci pri kralju Borisu, po kateri je izjavil novinarjem, da je poročal kralju o bolgarski orientaciji glede na položaj v Grčiji. Tudi ministrski svet je danes razpravljal o tem.

Kronski svet v Sofiji

Sofija, 6. marca. g. Danes od 16. do 18 se je v kraljevski palači vršila seja ožjega ministrskega sveta pod predsedstvom kralja Borisa. Seji sta prisostvovala tudi šef generalnega štaba Georgijev in poveljnik sofijskega vojaškega okrožja general Canov, pod čegar poveljstvo spada tudi vse ozemlje ob grško-bolgarski meji v Makedoniji.

Po uradnem sporočilu se je izredni ministrski svet bavil z vojaškimi vprašanji, ki so jih povzročili dogodki v Grčiji. Navzočnost kralja na seji smatrajo za znak, da presojajo v Bolgariji položaj na Grškem zelo resno. Predvsem obstoji bojazen, da bi se mogli veliki grški oddelki v primeru poraza z orožjem umakniti na bolgarsko ozemlje, kjer jih bodo morali seveda razorožiti, da se preprečijo komplikacije. Nevarnost, da bi bila Bolgarska na en ali drugi način zapletena v grško državljansko vojno je tem večja, ker se vršijo odločilni boji na bolgarsko-grški meji v vzhodni Makedoniji.

Mednarodni šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 6. marca. b. Čim bolj se približuje konec turnirja, tem bolj postajajo partije ogorčene. V današnjem XIV. kolu so bile do odmora (do 19. ure) končane le 3 partije. Pirc je prišel v silno težki poziciji v časovno stisko in je napravil hudo napako, ki jo je Goglidze takoj izkoristil in zmagal. Capablanca se je kot beli znašel proti Rabinoviču v nekoliko slabši poziciji, je pa hitro menjal figure in dosegel remis. Rjumin je proti ukrajinskemu mojstru Bogatirčuku dobil močan napad in zmagal. Največjo senzacijo utegne prinesti partija Flohr : Menčikova. Damska svetovna prvakinja ima ob prekinitvi mnogo boljšo pozicijo ter ni izključeno, da bo zmagala. Dr. Lasker je igral proti Botvinniku otvoritev sijajno, v središnjici pa je sovjetski prvak svojo pozicijo nekoliko zboljšal. Ragozin je kot črni dobil proti Lisicinu pešca in ima izglede na zmago. Partije Romanovski : Lilienthal, Löwenfisch : Čehover, Alatorcev : Kan in Stahlberg : Spielmann so bile prekinjene v nejasnih pozicijah.

Po 17 ur trajajočem boju se je končno vendarle končala tudi v X. kolu prekinjena partija Lisicin : Botvinnik. Lisicin, ki je imel v končnici skakača in 3 pešce proti skakaču in 2 pešcema nasprotnika, je po 107 potezah sprejel remis.

Moskva, 6. marca. b. Razen partije Alatorcev-Kan, ki sta prekinila, so bile po odmoru končane vse partije. Čehover je kot črni v indijski partiji porazil Löwenfischa, Flohr pa je s težavo dosegel proti Menčikovi remis. Remis so bile tudi partije: Romanovskij-Lilienthal, Botvinnik-dr. Lasker, Lisicin-Ragozin in Stahlberg-Spielmann.

Stanje po XIV. kolu: Botvinnik 10 in pol, Flohr 10, Löwenfisch, dr. Lasker 9, Capablanca 8 in pol, Romanovskij 7 in pol, Kan 7 (1), Rjumin, Ragozin, Lilienthal, Rabinovič in Spielmann 7, Goglidze 6 in pol (1), Alatorcev in Stahlberg 6 (1), Pirc 6, Lisicin 5 in pol (2), Bogatirčuk, Čehover 4 in pol, Menčikova 1 in pol.

V četrtek igrajo v XV. kolu: Flohr - Romanovski, Lilienthal : Löwenfisch, Rjumin : Čehover, Botvinnik : Bogatirčuk, dr. Lasker : Alatorcev, Pirc : Lisicin, Kan : Goglidze, Ragozin : Stahlberg, Rabinovič : Menčikova, Spielmann : Capablanca.

Gömbös proti Bethlenu

Z izstopom grofa Bethlena in njegovih pristašev je stari vladni blok popolnoma razbit

Budimpešta, 6. marca. d. Kakor se je zvedelo naknadno, se je ministrski predsednik Gömbös poslužil pooblastila za razpust parlamenta, ker je zaupno zvedel, da mu je Bethlenova večina v poslanski zbornici pripravila za včerajšnjo sejo poraz. Grof Bethlen je izstopil iz unitaristične stranke in računajo, da mu bo sledilo še 40 njegovih pristašev.

V političnih krogih tolmačijo razpust parlamenta kot prvi korak za ustanovitev nove fronte, ki naj bi jo tvorili Gömbösova skupina iz prejšnjega vladnega bloka, krščansko-socialna skupina in zelo močna skupina malih poljedelcev, ki ji načeluje Tybor Eckhardt. Namen ustanovitve novega bloka naj bi bile uspešna borba proti marksistom in liberalcem, da bi mogla sedanja vlada uvesti fašistični režim. Stari vladni blok je popolnoma razbit ter pripravlja grof Bethlen ustanovitev ustavnoobrambnega bloka z geslom, da se razpustitev parlamenta v nobenem pogledu ne strinja z določbami ustave.

Vodja legitimistov grof Palaviccini, ki je na glasu kot nasprotnik Nemčije, je izjavil, da pripravlja Gömbös teren za organiziranje hitlerizma na Madžarskem. Ta njegov poizkus bo izzval ostro kritiko vseh madžarskih politikov, ki so ostali zvesti madžarski ustavi.

Danes opoldne so objavili pismo grofa Bethlena predsedniku vladne stranke, v katerem pravi: »Ker smatram, da se po dogodkih včerajšnjega dne ni izvedel med predsednikom vlade Gömbösom in menoj sklenjeni dogovor, menim, da politična smer, ki bi ji mogel služiti z vsem svojim prepričanjem, ni več zagotovljena«.

Po sodbi poučenih, namerava vlada v najkrajšem času preklicati prepoved javnih zborovanj in sestankov.

Užaljena Nemčija

Po mnenju nemških merodajnih krogov pomeni angleška Bela knjiga manifestacijo nezaupanja proti Hitlerjevi politiki

Berlin, 6. marca. g. V nemškem tisku danes ni več govora o bolezni kancelarja, s katero so utemeljili odpoved obiska angleških državnikov Simona in Edena. Listi se bavijo izključno z angleško Belo knjigo. Ako bi bila nemška javnost razburjena zaradi obolelosti Hitlerja, bi listi to seveda morali upoštevati, ker pa tega ni, je upravičeno mnenje, da je prehlad Hitlerja bil samo izgovor za odpoved obiska angleških državnikov. Vedno bolj se kaže, da je pravi vzrok odpovedi nezadovoljstvo zaradi angleške Bele knjige, ker se njena objava tik pred nameravanim odhodom Simona v Berlin smatra za briskiranje nemške vlade. V narodno - socialističnih krogih trdijo, da so izjave angleške Bele knjige o nemškem oboroževanju osebna razžalitev Hitlerja ter manifestacija nezaupanja proti politiki, za katero je odgovoren. Kaj namerava ukreniti nemška vlada, doslej še ni znano. V krogih zunanjega ministrstva menijo, da je treba še počakati na debato v spodnji zbornici o zvišanju angleškega vojnega proračuna, ki se bo pričela v ponedeljek. Zadnja odločitev pa bo pri Hitlerju.

Alfred Rosenberg piše v listu »Völkischer Beobachter«, da je Bela knjiga zbudila v vsej Nemčiji veliko razočaranje. Uprav smešno je, pravi Rosenberg, če kdo ravno hitlerjevsko mladino in njeno vzgojo označuje za ogroževalca svetovnega miru. Dočim vzgajajo skoro v vseh državah mladino strogo vojaško in s strojnicami, je hitlerjevska mladina popolnoma brez orožja. Še bolj nerazumljivo je, če navajajo Nemčijo kot vzrok za povečanje britanskih vojaških sil, ko ravno zadnje tedne Rusija v nasprotju z nemškimi miroljubnimi stremljenji kaže odločno borbenost.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je Bela knjiga zelo enostavno sestavljena, ker zamolčuje vse, kar bi moglo druge bremeniti, priobčuje pa samo to, kar je naperjeno zoper Nemčijo. Mi ne maramo, da bi ta neprijetni dokument obremenjeval evropsko politiko za medsebojno zbližanje, vendar pa ne more izpremeniti naše politične smeri.

»Germania« pravi, da londonska vlada ni imela srečne roke, ko se je odločila za objavo Bele knjige, če ji je res kaj do neposrednih razgovorov med Londonom in Berlinom. Zato je napravila veliko napako.

Obdolžitve Bele knjige ničesar novega

London, 6. marca. AA. Poučeni krogi trdijo, da ne pomenijo poglavja angleške Bele knjige o ponovni oborožitvi Nemčije ničesar novega. Podpredsednik vlade Baldwin je že pred štirimi meseci govoril v parlamentu o ponovni nemški oborožitvi. Njegova izvajanja so bila v skladu s podatki sedanje Bele knjige. Če je vzrok odložitve berlinskih pogajanj sklep angleške vlade, da modernizira svojo vojsko, potem bo mogoče to kmalu dognati po diplomatskem potu. Prvo poročilo bo morala poslati nemška vlada. Za sedaj še ni mogoče reči, kakšne bodo posledice odloženega berlinskega sestanka za Simonovo potovanje v Moskvo in Varšavo, o čemer je sklepala angleška vlada na svoji današnji seji.

Politična hripa

London, 6. marca č. Listi priobčujejo povodom odgoditve Simonovega obiska v Berlinu na prošnjo nemške vlade zaradi Hitlerjeve bolezni, ironične komentarje, v katerih imenujejo Hitlerjevo bolezen politično hripo.

»Times« pravi, da je iz gotovih razlogov prav, da so bila pogajanja odgodena na tak način. Sedaj je Hitlerjeva vlada priznala, da se oborožuje in ne bo mogla odslej ničesar več prikrivati Tudi angleška vlada ni prikrivala v Beli knjigi, da ji nemško oboroževanje niti malo ne prija.

Laburistični »Daily Herald« piše: Ni dvoma, da je Hitlerjeva bolezen povsem diplomatskega značaja. Nemška vlada se sedaj noče več pogajati z angleško, ker je iskreno in odkrito, kakor vedno, tri dni pred odhodom Simona v Berlin v svoji Beli knjigi napovedala povečanje oborožitve Velike Britanije v teku leta. Tu je bila povedana resnica, ki gospodi v Berlinu ni bila prijetna, in zato je Hitler obolel. Anglija je odkrito obtožilo Nemčijo, da povečuje oborožitev v času, ko se pogaja za mir in varnost v Evropi ter je to svojo obtožbo utemeljila s stvarnimi dejstvi. Angleška vlada ima v rokah dokaze. Baldwin je imel prav, ko je v svojem govoru v spodnji zbornici pred nekoliko tedni hudo obtožil Hitlerjevo vlado, da se tajno oborožuje in pripravlja za vojno. Mnogi so se v Angliji tedaj ironično nasmehovali in trdili, da Baldwin pretirava.

»Daily Telegraph« postavlja vprašanje, v koliko je bilo taktično, da je Bela knjiga izšla tik pred obiskom Simona v Berlinu in pravi med drugim, da je bilo vsekakor potrebno, da uradna Nemčija dodobra spozna stališče britanske vlade v mednarodnem položaju če gledamo dogodke s tega stališča, utegne biti odgoditev berlinskega obiska še zelo koristna.

Nemčija bo protestirala

London, 6. marca, d. V londonskih diplomatskih krogih izražajo domnevo, da so dale povod za odgoditev berlinskih pogajanj tudi obstoječe razlike v naziranjih Nemčije ter zapadnih držav o vprašanjih, ki naj bi prišla v razpravo pri Simonovem obisku v Berlinu. V zvezi s tem opozarjajo predvsem na to, da sta Simon in Laval pretekli petek izdelala v Parizu nov kompromisni predlog glede na vprašanje vzhodnega pakta. O tem predlogu je bila nemška vlada baje že obveščena. Predvsem ima namen odstraniti nemško-poljski odpor proti vojaškim jamstvom v nameravanem vzhodnem paktu, ki jih Sovjetska unija trdovratno zahteva. Po kompromisnem predlogu naj bi se sklenila cela vrsta nenapadalnih in konzultativnih paktov v vzhodni Evropi, razen tega pa omogočile pogodbe o medsebojni vojaški pomoči, h katerim pa bi se pristop samo priporočal, ne pa brezpogojno zahteval.

V diplomatskih krogih menijo, da želi Hitler te predloge s svojimi svetovalci še podrobno proučiti, preden bi o njih razpravljal z angleškim zunanjim ministrom.

Nemško neraspoloženje zaradi angleške Bele knjige bo brškone imelo še diplomatske posledice. Kakor se čuje, bo nemška vlada bodisi po svojem londonskem poslaniku Höschu ali pa po angleškem poslaniku v Berlinu Phippsu sporočila angleški vladi svoje ogorčenje nad objavo onih odstavkov v Beli knjigi, ki skoro direktno napadajo Nemčijo zaradi njenega oboroževanja.

Francoski listi o novi nemški taktiki

Pariz, 6. marca AA. Odgoditev Simonovega obiska v Berlinu je francoske parlamentarne kroge tem bolj iznenadila, ker prav dobro vedo, da je Hitler v istem času, ko so v Londonu prosili za odgoditev obiska, obiskal avtomobilsko razstavo. Politični krogi pravijo, da je sicer treba sprejeti na znanje razlog, s katerim nemška vlada opravičuje svojo prošnjo za odgoditev obiska, vendar pa mora biti dovoljeno vprašanje, ali ni ta prošnja morda v zvezi z angleško Belo knjigo o povečanju angleške oborožitve zaradi ponovnega oboroževanja Nemčije in ali nima Nemčija namena s tem povzročiti novo zavlačevanje.

»Journal« trdi brez pomišljanja, da je Hitlerjevo prehlajenje očitno političnega značaja. Angleška Bela knjiga govori o ponovnem oboroževanju Nemčije na način, kakor voditelju Nemčije ni bil všeč. Hitler vidi v Beli knjigi izzivanje. Vsi v Berlinu so si na jasnem, da je prošnja za odgoditev angleškega obiska kancelarjev odgovor.

»Ouvre« misli, da bo Nemčija ponudila sedaj Franciji ločene nemško-francoske razgovore, da bi morda tako Veliko Britanijo osamila. Takšen poizkus bi bil že v naprej obsojen na neuspeh, pravi »Echo de Paris«, ki se ukvarja z isto domnevo. »Figaro« pravi, da računa Berlin na razne možnosti angleške notranje politike. Najmanj želi počakati na potek velike zunanje politične debate v spodnji zbornici, ki se začne 11. t. m. upajoč, da bo opozicija pri tej debati spravila angleško vlado v kočljiv položaj.

Kaj pravijo Poljaki

Varšava, 6 marca AA. Listi mislijo, da je Hitlerjeva bolezen samo pretveza, da se odgodi ali pa sploh onemogoči angleški obisk v Berlinu Značaj tega obiska je popolnoma izpremenila objava Bele knjige.

»Kurier Warszawski« pravi: Hitler je razumel globoko svarilo Bele knjige. »Czas« pa pravi: Brutalna kretnja Nemčije bo nemir in nesrečo Evrope še povečala.

SMUČARJI!

Uporabljajte

dr. Kmetovo mazilo

in olje za sončenje.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10.— Din.

Rintelenov proces

Izpovedi prič o postopanju dr. Rintelena 25. julija, na dan ponesrečenega narodnosocialističnega prevratnega poizkusa

Dunaj, 6. marca. w. Na današnji razpravi proti dr. Rintelenu je bil najprej kot priča zaslišan polkovnik Pohl, ki je imel nalogo, da straži Rintelenovo sobo v ministrstvu za narodno obrambo. Ko je Pohl stopil v sobo ter sporočil dr. Rintelenu, da želita govoriti z njim dva gospoda in da ga prosita, naj ju spremlja, je obtoženec odgovoril: «Prosim, samo trenutek!« Mislil sem, je nadaljeval polkovnik Pohl da se hoče dr. Rintelen obleči ter sem zapustil sobo. Približno dve minuti kasneje sem začul strel. Dva kriminalna uradnika sta z menoj stopila v sobo. Minister je sedel na stolu pred pisalno mizo, nekoliko nagnjen, toda popolnoma pri zavesti. Na pisalni mizi je bil samokres in poleg njega prevrnjena čaša. Eden izmed kriminalnih uradnikov je zaklical: »Kaj ste storili?« Poslanik dr. Rintelen je odgovoril: »Če postopate tako z menoj!« Priča je nato opisal prevoz poslanika v ambulanco.

Nadalje je bil med drugimi zaslišan kot priča glavni urednik »Reichsposte« dr. Funder, ki je izjavil, da je imel poslanik dr. Rintelen vedno zelo visoko leteče načrte, ki so bili tudi v nasprotju z nameni njegovih prijateljev. Tako je leta 1924 hotel postati zvezni predsednik, kar pa je obtoženec takoj odločno zanikal. Prišlo je do daljše kontroverze med pričo in obtožencem ter med braniteljem in državnim tožilcem. Dr. Funder je nato opisal dogodke 25. julija. Na posvetovanju v vojnem ministrstvu je dr. Schuschnigg, ki so mu takrat že bili poverjeni posli kancelarja, pozval pričo, naj mu dovede dr. Rintelena. Dr. Funder je sprejel to nalogo ter je odšel v hotel »Imperial«. Tu je našel obtoženca že oblečenega. Njegov klobuk je ležal pripravljen na postelji. Dr. Rintelen mu je takoj prišel nasproti, kazal pa je veliko razburjenost. Dr. Rintelen mu je dejal, da se pravkar odpravlja k dr. Schuschniggu. Tedaj je zazvonil telefon. Priča je menil, da kliče general Wagner. Dr. Rintelen je odgovoril v telefon: »Sedaj ne morem govoriti,« ali nekaj sličnega. Nato je obtoženec še odšel v drugo sobo ter je zatem dejal, da hoče poklicati voz. Ta izjava, je dejal dr. Funder, me je nekoliko osupnila, ker sem dr Rintelenu rekel, da je pripravljen že moj voz. Ko sva šla po stopnicah, sem ga vprašal, kaj pravi o dogodkih v mestu. Dr. Rintelen je samo zmignil z rameni ter dejal »Nesmiselnost«. Dr. Funder je nato izjavil, da je nato odpeljal poslanika v vojno ministrstvo, kjer sta ga dva častnika odvedla v sobo.

Generalni ravnatelj »Ravaga« *Oskar Czeja*, ki ga je prijavilo državno tožilstvo kot obremenilno pričo, je po opisu dogodkov pripovedoval, da ga je telefonično poklical dr. Rintelen ter vprašal, ali se je po radiu v resnici razširila mistifikacija. Czeja je odgovoril obtožencu, da ga zelo slabo čuje in naj zato govori glasneje. Dodal je še, da bi želel, da bi mu pomagal ter poklical policijo. Dr. Rintelen je odgovoril: »Sedaj vam ne morem pomagati, obrniti se morate pač na pristojna mesta. Dalje se razgovor ni razvijal.

Nadaljnje priče, med njimi neki prelat iz Štajerske ter bivši orožniški polkovnik na Štajerskem, so izpovedale o delovanju dr. Rintelena kot deželnega glavarja na Štajerskem, da je užival pri vseh meščanskih strankah, tudi pri narodnih socialistih velike simpatije. Dr. Rintelen si je stekel veliko zaslug za Štajersko, zlasti pri obnovi reda po prevratu. Priče označujejo dr. Rintelena kot zelo energičnega, včasih tudi razburljivega človeka, toda ne kot moža, ki bi brezpogojno stremel po ministrskem mestu, ker mu je bila Štajerska najbolj pri srcu.

Ob 14. je bila razprava prekinjena ter se bo nadaljevala jutri ob 9. dopoldne. Zaslišanih bo še 8 prič.

Slavnostna seja Male antante tiska

Beograd, 6. marca. p. V proslavo rojstnega dne prezidenta češkoslovaške republike dr. T. G. Masaryka bo jutri slavnostna seja novinarske Male antante. Seje se bodo udeležili poleg jugoslovenskih novinarjev tudi zastopniki češkoslovaških in rumunskih novinarjev.

Zagreb, 6. marca. n. Nocoj ob 8. je zagrebški župan Erber po radiu čestital praškemu primatorju dr. Baxi k 85. letnici predsednika Masaryka. Primator dr. Baxa se je nato prav tako po radiu zahvalil zagrebškemu županu za čestitke.

Izključitev 47 dijakov iz podgoriške gimnazije

Podgorica, 6. marca. n. Po suspendiranju direktorja gimnazije Nikole Skerovića v zvezi z dogodki od 19. februarja, je bila snoči ob 9. proglašena kazen 47 dijakom, ki so se udeležili tedanjih demonstracij. Šest jih je za vedno izključenih iz vseh gimnazij v državi, 7 za vedno iz podgoriške gimnazije, 34 pa za 1 ali 2 leti iz podgoriške gimnazije. Izmed izključenih dijakov jih je bilo sedem v VIII. razredu, 32 v VII. in 8 v VI. razredu Vsem je bila izrečena kazen na podlagi § 43. zakona o srednjih šolah. Odločitev ima odobriti še prosvetno ministrstvo.

Napredovanja

Beograd, 6. marca p. V višjo skupino so napredovali: ravnatelj I. realne gimnazije v Ljubljani Rado Pavlič, profesor učiteljišča v Ljubljani dr. Joža Lovrenčič, profesor realne gimnazije v Mariboru Josip Karba in profesor realne gimnazije v Mariboru Bogomir Stupan.

Beograd, 6 marca p. Z odlokom finančnega ministra so napredovali v višjo skupino višji finančni poverjeniki Alojzij Črepinko v Novem mestu, Koloman Štajer v Kočevju, Fran Gaberščik v Ljubljani, Ivan Torkar v Kranju Davorin Golob v Dravogradu in Svetozar Bačić v Celju ter finančni podpregledniki Anton Klemenc v Celju, Stanislav Stanič v Ljubljani, Vinko Kranjc pri Sv. Jurju ob Ščavnici, Mane Šepelj v Novem mestu in Anton Kovin v Ljubljani,

Razprava proti Janezu Kalanu

Beograjsko »Vreme« poroča, da se je vršila 5. marca pred ljubljanskim okrožnim sodiščem razprava proti duhovniku g. Janezu Kalanu, ki je v slovenski javnosti znan zlasti zaradi svoje abstinenčne akcije. Po informacijah »Vremena« je odšel g. Kalan pred leti v Nemčijo in na Holandsko, da propagira med tamošnjimi našimi delavci in izseljenci načela protialkoholne organizacije »Svete vojske«. Medtem je smatral za svojo dolžnost pisati v tujih listih članke, ki so često rušili ugled naše države. Ko pa je ostal brez sredstev, se je vrnil v domovino, čeprav je vedel, da bo po veljavnih zakonih poklican na odgovor zaradi tega, kar je za svojega bivanja v inozemstvu pisal o naši državi. To se je tudi zgodilo.

Razprava je bila tajna. Po govoru državnega tožilca g. Branka Goslarja se je obtoženčeva obramba predlagala, naj obtoženca preiščejo psihiatri. Sodišče je po kratkem posvetovanju temu predlogu ugodilo in sklenilo, naj proučijo duševno stanje g. Kalana sodni zdravniški izvedenci in ugotovijo, ali je v resnici vršil svoje delo, zaradi katerega je obtožen, v stanju duševne neprištevnosti.

Iz prosvetne službe

Beograd, 6 marca p. Prostvetni minister je na osnovi čl. 81. zakona o osnovnih šolah oprostil poučevanja učitelja Ivana Lovšeta v Mariboru in ga dodelil Učiteljskemu domu v Mariboru. Premeščeni so naslednji učitelji: Martin Kuharič iz Hajdine pri Ptuju v Ovčjak, srez Kočevje, Ljudmila Jenko s Sela pri Hinju v Tržišče, srez Krško, Evgen Antauer iz Tišine v Trebnje, Karl Bako iz Strigovcev v Loko, srez Šmarje, Filip Blaž iz Markovcev k Sv Marjeti ob Ščavnici.

Povodnji v beograjski okolici

Beograd, 6 marca p. Zaradi deževja so danes tudi v beograjski okolici nastale precejšnje povodnji. V predmestju Makišu, kjer je centrala beograjskega vodovoda, je poplavljenih okrog 500 hiš. Voda še vedno narašča.

Tatvina velike pošiljatve zlata

London. 6 marca AA Snoči so z letališča v Croydonu izginili zaboji zlata v palicah, cenjenega na 21 000 funtov. Zlato so imeli danes z letali prepeljati v Pariz.

Nesmiselne govorice o odgoditvi volitev

Beograjska „Politika" ostro zavrača tendenciozne vesti, ki se širijo zlasti ponekod v inozemstvu, da bodo za maj razpisane volitve odgodene

Beograjska »Politika« je priobčila v svoji včerajšnji številki daljši članek, v katerem ostro zavrača govorice, razširjene predvsem v inozemstvu, da bodo že razpisane volitve odložene na kasnejši čas in da se misli pri nas uvesti novo izjemno stanje.

»Politika« poudarja, da je volilni proglas g. Jevtića vnesel v naše politično življenje mir in zaupanje v uspešnost vladinega dela, obenem pa je razočaral in vznemiril separatiste, federaliste in druge prevratne življe. Ti so maloštevilni in brez vpliva ter uvidevajo, da jim volilna borba v znamenju smernic vladnega proglasa ne bo dala prilike za nadaljevanje njihovega uničevalnega dela, marveč da bo 5. maj pomenil poraz vsem njihovim nadam in načrtom. Zato se iz njih vrst čujejo glasovi, da je položaj v državi nestabilen, da bodo volitve odgodene in da bo celo uvedeno neko novo, izjemno stanje.

»Ti zlonamerni glasovi«, piše dalje beograjski list, »so po sebi umevno brez vsake podlage, ter se širijo od strani onih, ki se boje, da bodo volitve pokazale njihovo slabost. Njihov strah prihaja odtod, ker so tudi sami uverjeni, da bo ljudstvo 5. maja pokazalo odločnost in enodušnost v obrambi narodnih pridobitev. Vse te malenkostne ambicije in načrte, skovane v zvezi s predstoječimi volitvami od neprijateljev naše države v inozemstvu, bo naš narod zavrnil brezobzirno. V našem ljudstvu lahko vlada različnost pogledov na podrobnosti posameznih vprašanj, zato so se poleg liste g. Jevtića pojavile tudi liste Jugoslovenske narodne stranke, socialistične skupine in grupe »Zbor.«. Isto tako lahko nastopijo pri volitvah tudi druge skupine, ako je njihov program v skladu z obstoječimi zakoni.«

»Popolnoma razumljivo je, da so bile te govorice z vso simpatijo sprejete v izvestnih inozemskih listih, katerih sovražnost do naše države ni nikakršna novost. Ti listi s strahom spremljajo vse, kar pomeni ustaljenje naših prilik in napredek naše kraljevine. Dovolj je, ako omenimo, da sta omenjene izmišljotine z veseljem objavila madžarski »Pesti Hirlap« in rimski »Il Tevere«.

»Toda kdor objektivno spremlja razvoj volilnega položaja, mora ugotoviti, da se vsi Jugosloveni zavedajo položaja, nastalega po umoru Velikega kralja in da se zato že danes lahko reče, da se bodo volitve izvršile v popolnem miru in redu. Tudi objektivna inozemska javnost je po volilnem proglasu vlade pravilno ocenila pomen in smisel volitev 5. maja. Med drugimi je glasilo čsl. socialne demokracije »Pravo Lidu« takole ocenilo volilni proglas vlade: »Proglas vlade g. Jevtića je značilen zlasti v tem pogledu, ker napoveduje neke vrste »jugoslovenske sedemletke« z glavno nalogo popolne in splošne notranje konsolidacije na političnem, gospodarskem in socialnem polju. Vse to naj se izvrši do onega časa, ko bo mladoletni vladar vzel vlado v svoje roke.«

»Politika« zaključuje svoj članek: »Dasi je ta ugotovitev »Prava Lidu« popolnoma točna, vendar moramo s svoje strani dodati, da vse ono, kar je v proglasu bistvenega in glavnega v nacionalnem pogledu, ni samo program ene »sedemletke«, marveč je to večen in neizpremenljiv program. Naša kraljevina bo ostala verna naročilu kralja Mučenika in bo pri svojem stremljenju po boljši in srečnejši bodočnosti ostala vedno edinstvena, nedeljiva in večna.«

Govori ministrov po radiu

Beograd, 6. marca, p. Kakor smo že poročali, bodo v teku tega meseca govorili po radiu vsi člani vlade o delovnem programu svojih resorov. Po danes objavljenem razporedu bodo govorili: 7. marca prosvetni minister dr. Stevan Ćirić, 9. marca minister za telesno vzgojo dr. Ljudevit Auer, 11. marca prometni minister inž. Vujić, 13. marca minister za socialno politiko dr. Marušič, 15. marca minister za trgovino in industrijo dr. Vrbanić, 16. marca minister za gradnje dr. Kožulj, 18. marca minister za šume in rude dr. Svetislav Popović, 20. marca minister pravde dr. Dragutin Kojić, 23. marca finančni minister dr. Milan Stojadinović, 26. marca kmetijski minister dr. Dragutin Janković in 28. marca notranji minister Velja Popović. Govore bodo prenašale vse tri jugoslovenske radio postaje vsakokrat ob 20. uri.

Finančni minister je odklonil tudi kandidaturo v Mariboru

Beograd, 6. marca. p. Skupina volilcev iz Maribora in okolice pod vodstvom profesorja Vesenjaka je danes posetila finančnega ministra dr. Stojadinovića in mu ponudila kandidaturo v srezu Maribor-levi breg. Finančni minister se je deputaciji zahvalil za izkazano mu zaupanje, izjavil pa je, da kandidature ne more sprejeti.

Nov volilni sestanek v Ptuju

Kakor smo že poročali, je bila 24. februarja v Ptuju izredna skupščina sreske organizacije JNS. Na skupščini je bil dosedanji poslanec ptujskega sreza g. Lovro Petovar soglasno določen zopet za kandidata na listi g. Jevtića. Za pretekli ponedeljek je sklical banovinski svetnik g. Franc Šolar še poseben volilni sestanek, ki se je vršil v Narodnem domu. Povabljeni so bili župani, zastopniki sreskih organizacij in drugi zaupniki. Predsedoval je g. Šolar sam, poročal pa je senator g. Ivan Pucelj. Izvoljen je bil volilni odbor, ki se bo sestal v nedeljo, 10. t. m. ob 9. dopoldne zopet v ptujskem Narodnem domu, da sklepa o tem, ali in kdo naj se še poleg g. Petovarja proglasi za kandidata ptujskega sreza na nacionalni listi g. Jevtića. Kakor smo v »Jutru« že zabeležili, se govori, da bo v ptujskem srezu na Jevtićevi listi kandidiral tudi bivši minister in poslanec takratne SLS g. prof. Vesenjak.

Volilni sestanek za kočevski srez

V torek je bil v Ribnici, kakor smo že na kratko poročali, volilni sestanek za kočevski srez. Sklical ga je sedanji poslanec tega sreza senator g. Ivan Pucelj, udeležilo pa se ga je okrog 200 povabljencev, med njimi skoro vsi župani, oba člana banovinskega sveta ter močna delegacija kočevskih Nemcev pod vodstvom odvetnika dr. Hansa Arka iz Kočevja. A tudi Slovenci iz kočevskega ozemlja so bili zastopani v lepem številu. Sestanek je otvoril senator Pucelj ter predlagal za predsednika kočevskega župana in notarja g. Antona Lovšina. Nato je podal kratko politično poročilo, nakar je bila na predlog predsednika notarja Lovšina poslana brzojavna brzojavka g. predsedniku Jevtiću kot nosilcu državne liste. V debati je med drugim izjavil ribniški odvetnik dr. Lavrič, ki spada med voditelje tako zvane mlajše generacije pristašev bivše SLS, da tudi on in njegova skupina odobravata program vlade g. Jevtića in da bosta zato pri volitvah podprla Jevtićevo kandidatno listo. Sklenjeno je bilo, da se izven okvira sreskega odbora JNS, katerega predsednik je g. Pucelj sam, ustanovi sreski volilni odbor, v katerega odpošlje vsaka občina poleg svojega župana še dva do pet delegatov v sorazmerju s številom svojih volilcev. G. dr. Lavrič je zahteval za svojo skupino v volilnem odboru pet mest, ki so mu bila brez ugovora priznana s pooblastilom, da člane določi dr. Lavrič sam. Volilni odbor se bo sestal v nedeljo ob pol 11. uri v Kočevju, da bo sklepal o tem, kdo naj za kočevski srez kandidira na listi g. Jevtića.

Nosilec opozicijske liste g. Hodžera v Zagrebu in Ljubljani

Nosilec liste Jugoslovenske narodne stranke in predsednik te stranke g. dr. Svetislav Hodžera je dospel včeraj po volilnih poslih v Zagreb. Zvečer je sprejel novinarje ter jim izjavil po poročilu »Novosti« med drugim tudi naslednje: »Za rezultat volitev v novo Narodno skupščino bo predvsem merodajno število vloženih kandidatnih list. V tem oziru je še nekaj skupin, o katerih se govori, da bodo postavile samostojne liste, vendar sem prepričan, da ne bodo zmogle velikega dela, ki je za to potrebno. Mi še nismo objavili svojega volilnega proglasa, ker še ne vemo, koliko list bo vloženih. Vršimo za enkrat običajni agitacijski posel ter razlagamo narodu na sedanjih shodih svoj strankarski program. Gledali bomo, da v tej volilni borbi ne škodujemo homogenosti, kompaktnosti in solidarnosti naših organizacij. Zaradi tega bomo postavili v vsakem srezu samo po enega našega kandidata. Namen mojega potovanja je pospešiti določevanje kandidatov po posameznih srezih. Vse naše organizacije imajo nalogo, da do 20. marca nominirajo svoje sreske kandidate.«

G. dr. Hodžera bo, kakor poročajo zagrebški listi, iz Zagreba nadaljeval svojo turnejo v Ljubljano, kjer se bo vršil pod njegovim predsedstvom sestanek zaupnikov Narodne stranke iz dravske banovine.

Kandidature v drugih banovinah

V Križevcih bo kandidiral na Jevtićevi listi bivši minister za fizično vzgojo naroda dr. Lavoslav Hanžek. Poleg njega bo v križevskem srezu kandidiral tudi bivši radičevec profesor Maštrović, ki izdaja s svojimi prijatelji list »Naš dom«. V Šibeniku bo kandidiral na Jevtićevi listi kot kandidat sreske organizacije JNS župan dr. Slavko Grubišić.

V vrbaski banovini, ki voli 25 poslancev, se je prijavilo do sedaj že nad 210 kandidatov, ki žele kandidirati na Jevtićevi listi. To število pa bo še narastlo, ker se prijavljajo še vedno novi kandidati.

Skupščine, na katerih postavljajo delegati JNS svoje kandidate, potekajo povsod v najlepšem redu in miru. Doslej se je končala brez rezultata samo skupščina v Sjenici, kjer se je pojavil med delegati velik odpor proti temu, da se ponovno kandidira dosedanji narodni poslanec Strahinja Borisavljević. Precej burna je bila tudi skupščina v Bihaću, kjer je nastopil med drugimi bivši narodni poslanec Branko Drljača. Na tej skupščini so postavili za bihaški srez tri kandidate, in sicer dr. Simo Iliševića, posestnika Petra Kuštrinovića in kmeta Ilijo Djukića. Tega so njegovi prijatelji po skupščini dvignili na rame in nosili po Bihaću

V ponedeljek dopoldne se je vršila v Splitu konferenca sreskih odborov JNS za mesto Split in za srez Split okolico. Konference so se udeležili tudi vsi nacionalni župani. Na konferenci je bil sprejet sklep, da kandidira v obeh srezih na listi g. Jevtića senator in minister n. r. dr. Grga Angjelinović. Njegov namestnik je urednik »Pučkega lista« inž. Manfredo Paštrović.

Sreska konferenca JNS za srez Jastrebarsko je soglasno sklenila predlagati kandidaturo dosedanjega poslanca, znanega publicista g. Ante Kovača.

V Brusu v moravski banovini bo kandidiral industrijalec in župan v Brusu Cvetko Jeličić, v Krivi Palanki (vardarska) opat osogovskega samostana Aleksa Jovanović, v kostanjiškem srezu (savska banovina) notar Djordje Marković iz Gline, v novosadskem srezu dosedanji poslanec sreza dr. Branko Nikolić, v sinjskem srezu (primorska banovina) tudi dosedanji poslanec Varda Sever, v staropazovskem srezu, ako ne bo tam kandidiral prosvetni minister Ćirić, beograjski advokat Petar Jovanović, v podgorskem srezu (drinska banovina) dosedanji poslanec Vitomir Davidović, v prnjavorskem srezu (vrbaska banovina) dosedanji poslanec prota Jovan Jovanović itd. V vseh teh srezih je postavljenih po več kandidatov, ki smo jih večji del že navedli v prejšnjih poročilih.

V Rumi so se zbrali, kakor poroča »Politika« prijatelji Aleksandra Šivića, ekonoma iz Rume, in ga proglasili za kandidata rumskega sreza, pustili pa so mu proste roke, da se veže na državno kandidatno listo, ki se mu bo zdela najbolj ugodna. Enako je bil za kandidata gnjiljanskega sreza postavljen od skupine kmetov bivši župan Rado Maksimović brez obveze, na katero listo se naj veže

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Na mnogih krajih bo snežilo.

Ob 85 letnici prezidenta Masaryka

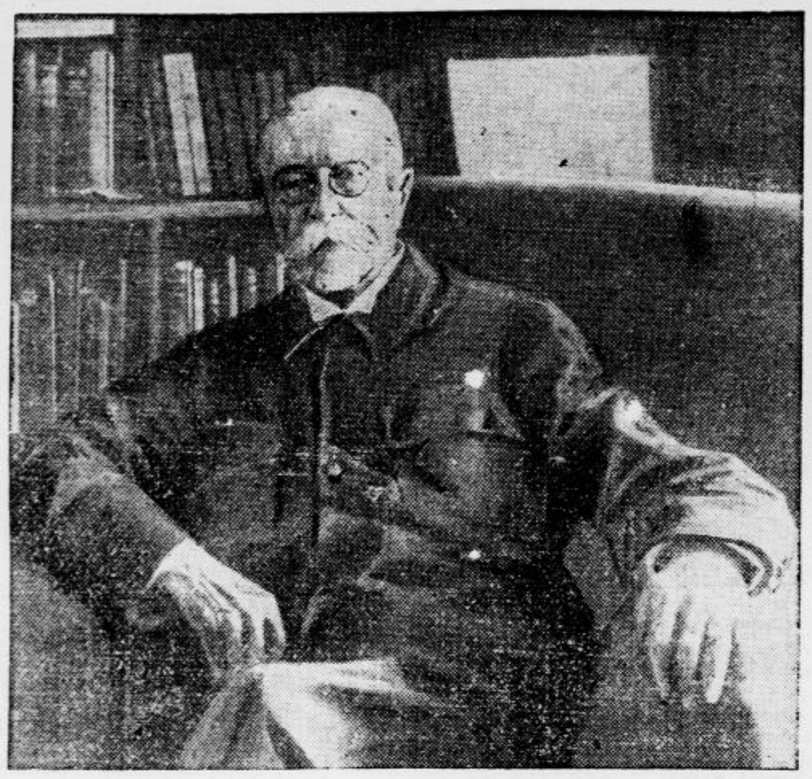

Jan Hajšman:

Veliki voditelj

Proslave o priliki 85letnice rojstva predsednika čsl. republike se bodo vršile v znamenju največjega narodnega in državnega praznika. To velja doslovno za vso državo in za vse prebivalstvo brez razlike narodnosti z malenkostno izjemo peščice ljudi, ki niso razumeli duha in smisla zgodovine in ki tega ne bodo nikoli razumeli, ker jim gre vedno le za ozko osebno ali strankarsko korist. Razen teh poklicnih užaljencev, ki so nekako enakomerno razdeljeni na vse narodnosti republike in ki nikakor ne pridejo v poštev pri presoji velikega slavljenčevega dela, je vsemu prebivalstvu jasno, da je T. G. Masaryk last vseh, da predstavlja njegova osebnost prvo narodno in državno avtoriteto. On je ustanovitelj države, on je trdna osnova, na katero se opira in se ob nji utrjuje tradicija narodnega osvobojenja. T. G. Masaryk je najtrdnejše jamstvo za svobodo in obstanek države ter jamstvo, da njegovo delo ne bo nikoli več uničeno. Češkoslovaški narod se ob 85letnici dobro zaveda, da v danem primeru ne gre za zunanji kult, marveč edino za priznanje možu, ki je med vsemi državljani najbolj zaslužen za republiko.

Češkoslovaško ljudstvo danes še po pretežni večini pomni nekdanje avstrijsko robstvo; v javnem življenju ni še nikjer videti ljudi, rojenih že v novi svobodni državi. Ta narod je bil še do nedavna vajen klanjati se pred veličanstvom fevdalne gospode. Nima še tradicije svobode in iz njega doslej še ni vstala osebnost, ki bi v posameznih razvojnih dobah predstavljala posamezne faze narodne zgodovine. Proti Palackemu, enemu izmed največjih sinov naroda, je skozi vse njegovo življenje stala silna opozicija in šele po smrti je bil priznan za »očeta domovine«. Rieger, ta neustrašeni, požrtvovalni in genialni politični delavec, ki je dal narodu vse, kar je imel, je kot starec kazal posetnikom neko čudno stvar: kot težilo je imel na svoji pisalni mizi težak kamen, s katerim je dijaštvo ob demonstracijah razbilo okno in kamen je padel tik pred Riegerja. Mož je nekoliko zagrenjen pripovedoval, da je ta kamen plačilo mladega pokolenja za vse delo in trud v korist naroda...

Celih sto let od prebujenja naroda med sto in sto odličnimi in nesebičnimi javnimi delavci ni bilo osebe, ki bi ne bila deležna hudih očitkov; niti eden ni bil last vsega naroda, proti vsakemu se je iz kakega kota dvigala pest, čeprav često za čisto neznatne malenkosti. Narod je bil razklan in razcepljen, kakor vedno v teku zgodovine. Sv. Vaclav, Karel IV., preslavni vladar, ki je češke dežele ovenčal s slavo, blagostanjem in mogočnostjo, in še posebej Jurij Podjebradski, ki je eden izmed najslavnejših evropskih vladarjev starejših dob: Nobeden izmed naštetih ni imel niti nima do danes nedeljenega priznanja vsega naroda, za vsakim izmed teh mož stoji samo sekta, med tem ko se ostali odvračajo od njega.

Toda ono pokolenje, ki je izvedlo revolucijo in priborilo narodu samostojnost, je našlo v sebi toliko sil, da je lahko ustvarilo tradicijo tega boja za svobodo ter osredotočilo to tradicijo okoli osrednje osebnosti predsednika T. G. Masaryka. Tradicija upora je Masarykova tradicija in ta bo ostala vedno. Mnogo bojev je bilo zanjo. Sredobežne sile, ki teptajo v prah tudi največje narodne svetinje, so bile zelo močne toda bile so poražene. Tradicija je tu in nosi v vsem obeležje Masarykovo. Zato je predsednikov jubilej svečanost vse države, narod se z njegovo proslavo nekoliko oddolžuje zaslužnemu delu voditelja narodnega upora in ustanovitelju čsl. države. Javnost razume to dejstvo, zato vidi v svojem predsedniku pooseblјenje svoje sile, ki je našla voditelja, da jo je naravnal v pravilni pravec ter ž njo izbojeval svobodo.

Ako pade beseda Češkoslovaška, se vsakdo spomni najprej Prage, marsikomu pride pred oči veličastni obris Hradčan. V to sliko, ki so jo gradila davna pokolenja, so sodobniki za vse čase vtkali veličastno Masarykovo osebnost. Predstava Prage in Hradčan je nemogoča brez neposredne asociacije Masaryka. Inozemski tisk naziva čsl. državo zelo često kar »Masarykovo republiko«. Po vsem širnem svetu vedo o Masarykovi veličini. Celo tam, kjer o sami čsl. državi ne vedo ničesar, je znano, da je nekje država, ki ji načeluje filozof po imenu Masaryk. Njegovo ime ostane za vse čase znak in prapor nove preporojene države in današnjemu pokolenju gre vse priznanje, da se je zavedelo nujnosti in je začelo graditi svojo novo tradicijo na osnovah te sijajne sekularne osebnosti.

T. G. Masaryk pa ni last samo Čehov in Slovakov. Njegova pot vodi od naroda k človečanstvu. Njegova misel je narodu priborila svobodo in ga tako usposobila za mednarodno sodelovanje v pravem človečanstvu. Brez svobode naroda tako sodelovanje ni mogoče. Zato je že pred svetovno vojno iskal pot do nje in zbiral zaveznike, vedoč, da bo boj hud in da bo treba zastaviti vse sile. Najprej se je ozrl na jug in našel v Jugoslovenih svoje prirodne zaveznike. On je tedaj eden izmed idejnih predhodnikov v stvarjanju Male antante. Masarykov odnos do Jugoslovenov je bil vedno zelo topel brez vsake sence sebičnosti. Zato ima na slovanskem jugu že od nekdaj mnogo iskrenih častilcev. Čsl. javnost je imela priliko opažati ob Masarykovih jubilejih, kako zelo spoštovan je predsednik Masaryk pri Jugoslovenih in včasih je kazalo, kakor da ima pri njih skoro več občudovalcev nego doma, kjer je mnogim politična gonja zaslepila jasen pogled. Ti odnosi so vzajemni, kajti znano je, da je predsednik Masaryk poln občudovanja za zdravega in jedrega jugoslovenskega kmeta, tvorca

Nedavni posnetek na Hradčanih

države in stoletnega bojevnika za svobodo; poln občudovanja je bil tudi do velikega jugoslovenskega kralja Uedinitelja, katerega smrt ga je silno potrla. Masaryk je najvišji poveljnik čsl. vojske in kot vzor mu lebdi pred očmi jugoslovenski vojak, katerega vrline priznava ves svet. Tako je Masaryk danes ne samo duhovno, marveč tudi dejanski last Jugoslovenov; saj je v veliki meri njegovo delo, da se Češkoslovaška in Jugoslavija zbližujeta vse tesneje in tesneje.

Ko je predsednik Masaryk pred nekoliko tedni okreval od svoje bolezni, je med prvimi sprejel jugoslovenskega poslanika dr. Grisogona. Celi dve uri se je suvereni predstavitelj bratske države razgovarjal z zastopnikom Jugoslavije. Spominjal se je v prijateljskem pogovoru bojev preteklih let, žalostnih in veselih dni ter poudarjal potrebe sedanjega časa. S tem je ne samo odlikoval jugoslovenskega poslanika, marveč je določno naglasil svoj prijateljski odnošaj do Jugoslavije.

Ob 85letnici predsednika Masaryka se ves svet zaveda, kako zelo je naklonjena usoda čsl. narodu. Zdi se, kakor bi ga hotela poplačati za preteklo trpljenje. Že osvobojenje samo je bilo nekak čudež, toda naklonjenost usode ni ostala samo pri tem. Težko da bi bila čsl. država danes tam, kjer je, ako bi ji ne bil na čelu v najresnejših časih T. G. Masaryk. Nihče ni imel takega nespornega ugleda, nihče ni imel takega položaja, kakor on. Bil je neizmerna sreča za čsl. narod.

Njegovo zdravstveno stanje je dobro in zadovoljivo. Ako bo sreča še dalje v isti meri naklonjena čsl. narodu, mu bo ostal predsednik Masaryk ohranjen do skrajnih meja človeškega življenja. V današnjem kritičnem času bo to neizmerne važnosti ne samo za Češkoslovaško, marveč tudi za vso Srednjo Evropo.

Pogled na Hradčane kjer prebiva prezident ČSR

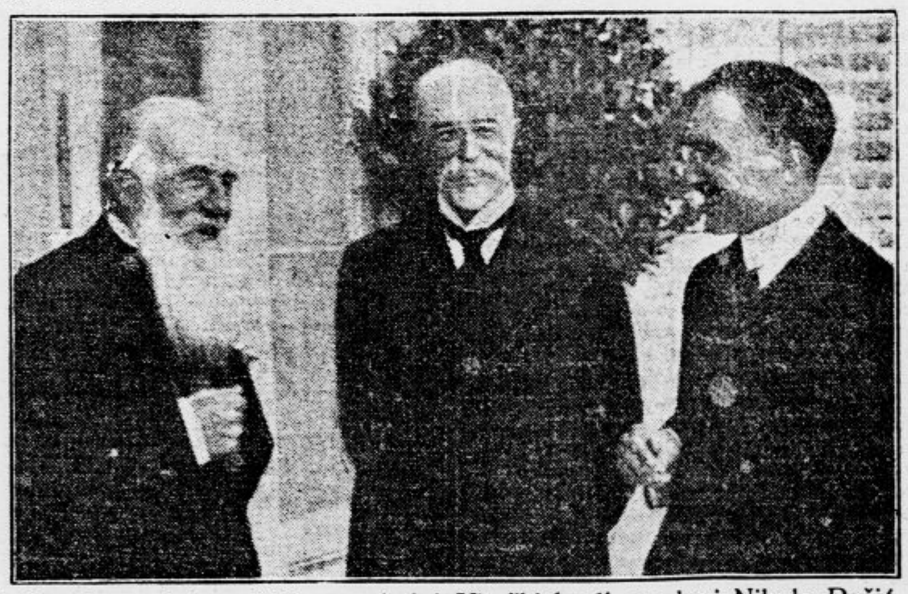

T. G. Masaryk in naš blagopokojni Viteški kralj, na levi Nikola Pašić

Masaryk v anekdoti

O prezidentu Masaryku je znano, da vse čita in vse pozna. Ko je bil l. 1923. v Franciji in je govoril z mladimi literati, se je pokazalo, da pozna najmodernejše francoske avtorje bolje od samih Francozov.

Ob neki priliki se je peljal v Láne k Masaryku znani nemški pisatelj Hermann Wendel. Na pot je vzel knjigo nekega nemškega filozofa in je hotel o nji govoriti s prezidentom. Bila je zajetna knjiga in Wendel je ni utegnil prečitati dalje ko do konca prvega poglavja.

Vzlic temu je v razgovoru s prezidentom sprožil besedo o tej knjigi in je na široko razlagal njena filozofska načela.

»Gospod Wendel,« ga je nenadno vprašal prezident, »ali ste prečitali vso knjigo?«

»Kako to?«

»Avtor namreč razlaga svoj filozofski sistem šele v četrtem poglavju, a to, kar mi Vi razlagate, je vse v prvem poglavju.«

★

Zakaj tako rad nosi suknjo, ki je sešita po kroju vojaške bluze? O tem je rekel Karlu Čapku:

»Gospod, to delam iz same udobnosti. Ta suknja sega do brade: ni mi treba kravate, ni tudi treba, da bi pod njo nosil telovnik, potem ni treba, da bi si izbiral blago za novo obleko in si jo hodil merit. In visoki čevlji? Ni treba trakov; gre lažje in hitreje. Nataknem si čevlje in stvar je opravljena.«

★

Melniški veletrgovec Pertželka je v vojnem času zalagal gospo Masarykovo z živili in gospod prezident se je po prevratu odpravil k njemu na obisk. Dan pred prihodom visokega gosta je bilo v hiši že vse pripravljeno. Toda v zadnjem trenutku je ugotovila skrbna gospa, da nimajo klešč za sladkor. Na Melnici jih ni bilo mogoče dobiti; potemtakem ni preostalo drugega nego da se sin z avtom odpelje v Prago in jih kupi. Tako se je tudi zgodilo.

No, pri slavnem obisku pride naposled na mizo črna kava. Na mizi so paradirale srebrne klešče za sladkor. Gospod prezident vzame posodo za sladkor v roke, postavi klešče na mizo in si dvigne kocke s prsti. Za družbo, ki je vedela, kakšne neprilike so imeli v hiši s klešči, je bilo to preveč in niso mogli zatajiti smeha.

»Kaj sem pa storil?« je vprašal Masaryk.

Razložili so mu vso zgodbo. Prezident se je nasmehnil in dejal:

»Vedno sem si jemal sladkor s prsti in zdaj se ne maram več učiti barantanja s kleščami.«

★

Dunajski zdravnik in slavni operater profesor Lorenz je po prevratu napisal v »Neue Freie Presse« članek o prezidentu Masaryku. V njem je opisoval, kako sta ga nekoč, ko je bil še asistent na kliniki, prosila dva študenta, naj bi jima dal nekoliko zasebnih ur iz anatomije. Eden teh študentov je bil Masaryk. Pri nek' taki lekciji so obducirali. Masaryku se je nekako spodrsnil nož in se zarezal pregloboko. »Če bi takole zarezali živega človeka, vam ne bi več vstal,« je baje takrat pripomnil Lorenz in temu spominu je v »Neue Freie Presse« dodal politično opazko:

»Med vojno je Masaryk isto storil na Avstriji. Bila je slaba operacija. Razrezal jo je, da ne bi več vstala.«

Prezident Masaryk je njegov članek čital in je Lorenzu takoj poslal prijateljski popravek:

»Motite se, tedaj je že bila mrlič.«

★

V družbi je bila beseda o ruskem značaju, in gospod prezident je pripovedoval prigodo izza svojega medvojnega bivanja v Rusiji:

Ti Rusi so vam do malega vsi taki: Prišel sem med vojno k nekemu ruskemu generalu v Kijevu. Šlo je za nujno zadevo. Vstopim v čakalnico in prosim slugo, da me naznani. Vrne se za trenutek in pravi:

»Gospod general ne sprejema.«

»Kaj dela?«

»Pije čaj.«

Čakam četrt ure in potem zopet vprašam slugo: »Torej, kaj pa sedaj dela gospod general? Ali že sprejema?«

Trenutek nato se sluga vrne in pravi:

»Pije čaj.«

Četrt ure pozneje pogleda znova in se vrne:

»Gospod general ne more sprejeti. Oddihajet.« (Počiva).

Gospod prezident je pripomnil k temu: Sicer imajo Rusi pregovor: Čaj pit njet

Masarykova študija o sodobnem človeku

Lani je izdala praška založba J. Laichter kot 68. zvezek zbirke »Otázky a názory« (Vprašanja in nazori), spis prezidenta T. G. Masaryka »Moderní člověk a náboženství« (Moderen človek in verstvo). V. K. Škrach, ki je ta spis priredil za knjižno izdajo, pravi, da je »po metodi in vsebini, vprašanjih in odgovorih najbolj masarykovsko delo«. Tudi kritika se je izrekla v podobnem smislu. V »Lidovih Novinah« z dne 21. avgusta 1934 je pisal R. Konečný: »Če bi se kateremu izmed teh, ki imajo Masaryka na jeziku, ne pa v glavah in srcih, zganila vest in bi vprašal, kaj naj izmed Masarykovih spisov prečita za uvod, bi mu svetoval brez odlašanja: »Moderní člověk a náboženství«. — Tudi »Nár. Listy« so priobčili daljši prikaz pod naslovom »Najbolj masarykovska knjiga.«

Ta spis je nov kot knjiga, ni pa nov kot delo. Izhajal je od 1896—1898 v reviji »Naše doba« Masaryk ga ni nikdar zaključil in prav to je razlog, da doslej ni izšel v knjigi. Ostal je torzo, toda torzo, ki nas zaradi svoje nedovršenosti ne moti. Že to, kar je izdelanega, priča o mojstru. Knjiga »Moderni človek a náboženství« je zares eden najznačilnejših dokumentov Masarykovega svetovnega in življenjskega nazora in ima zaradi tega trajno vrednost. In ne le zaradi tega. Spis je živ in ostane živ. Problemi, ki o njih razpravlja, se ne tičejo samo »modernega človeka« tam ob koncu 19. stoletja. Vzlic svetovni vojni in vsem prevratom, ki so preobrazili naš čas, je vprašanje odnosa do verstva, kakor ga je postavil Masaryk, ostalo nerešeno. In če danes svet še intenzivnejše išče rešitve — od ateističnega negativizma v Rusiji do poskusov novopaganizma v Nemčiji, od okultizma vseh vrst do novih struj v območju starih verskih občestev, — tedaj vse to samo dokazuje, da še vedno velja Masarykova teza o duhovni krizi sodobnega človeka in nje zvezi z vprašanjem verstva. V uvodu svojih študij je Masaryk zapisal, da sta mu pojma »verstvo« in »človek« skoraj eno in isto: »Sploh poznam samo versko vprašanje: je bilo vedno in bo ostalo. O tem nisem nikdar niti za hip podvomil; vsa življenjska izkušenost, vse spoznavanje in proučevanje je to moje prepričanje potrjevalo vedno in vedno znova.«

Ker je delo ostalo nedovršeno (njegovo posredno nadaljevanje imamo v mnogo širšem okviru v spisu »Rusko a Evropa«), je umljivo, da iz te knjige ne dobimo celotnega Masarykovega nazora o verstvu. Treba si je sliko izpopolniti z obilno tvarino, ki je razmetana po novejših spisih preko »Svetovne revolucije« do najnovejših razgovorov z Emilom Ludwigom.* Vzlic temu pa ostane ta knjiga osnova celotnega Masarykovega razmišljanja o verskem vprašanju. Še več: o vprašanju moderne kulture sploh. Kajti zaman bi bilo prizadevanje, da se problem verstva izloči iz kulture. Verstvo je in ostane v tej ali oni obliki bistvena sestavina sleherne kulture.

Prvi del Masarykovega spisa obsega tri poglavja s skupnim naslovom »Utrujene duše. Moderna samomorilnost«. Naslov »Utrujene duše« je posnet po romanu Arna Garborga (1851—1921), ob koncu prejšnjega stoletja mnogo čitanega norveškega pisatelja. V »Utrujenih dušah« opisuje versko krizo sodobnega človeka. Prav junak tega romana Gram je predmet Masarykove psihološke razčlembe. Na njem kaže, kam vodi duhovna zmeda sodobnega človeka. Pri mnogih se ta kriza končuje s samomorom. In samomor kot množestveni pojav je v piščevih očeh preteč simptom kulturne in moralne krize, posledica »utrujenih duš«. Masaryk se pri tem pojavu ne mudi podrobno, saj mu je na začetku svoje znanstvene poti posvetil daljšo študijo.

Drugi del šteje sedem poglavij. V njem je Masaryk napravil prerez skozi filozofijo novejšega časa in obenem podal kritiko filozofskih nazorov sedmorice njenih značilnih predstaviteljev (Davida Humea, Imanuela Kanta, Avgusta Comtaa, Herberta Spencerja in Čeha Avgustina Smetane). V sedmem poglavju skuša na osnovi moderne filozofije odgovoriti na temeljna vprašanja: skepsa ali vera, subjektivizem ali objektivizem? — Potreba sinteze je očitna, toda kakšna bodi ta sinteza?

Masaryk jo išče tudi v literaturi. Tretji del njegove knjige ima naslov »Moderni titanizem«. Prvo poglavje je prav kratko in samo karakterizira pomen sodobne literature za spoznavanje tega, kar moderen človek je in kar hoče biti. V drugem poglavju se Masaryk obsežno bavi z Alfredom de Mussetjem, zlasti še z njegovim najizrazitejšim izpovednim spisom »La confession d'un enfant du siècle«. V tretjem razčlenja Goethejevega »Fausta« in kaže na njem sodobno stremljenje po nadčloveku. V četrtem poglavju posebej razglablja nemški faustizem. Iz uvodnega poglavja izvemo, da je Masaryk nameraval obdelati še Byrona, Mickiewicza, Krasińskega, Dostojevskega in Tolstega. Do tega ni več prišel. Imel je načrt, da članke, ki so sedaj izšli v knjigi z naslovom »Moderen človek in verstvo« predela, razširi in izpopolni v knjigo, ki naj bi pokazala duhovne temelje 19. stoletja. Za način Masarykovega filozofsko-literarnega dela je značilno, da mu je tvarina zmerom preraščala načrte. Ko je hotel pisati študijo o Dostojevskem, se mu je razrasla v studijo o zapadnjaštvu in Rusiji in le-ta v obsežno delo z naslovom »Rusija in Evropa«.

Spis, ki ga imamo sedaj v knjižni izdaji, je torej ostal fragmentaren. Masaryk ni dal končnega odgovora na vprašanja, ki si jih je zastavil v začetku. Ugotavljajoč versko in kulturno krizo sodobnega človeka se je omejil na opis simptomov ter na razčlembo in kritiko nekaterih svetovnonazorskih struj, ki bi hotele radomestiti verstvo, zlasti pozitivizma in materializma. Dalje vsaj na tem mestu ni prišel. A tudi ta spis je imel velik vpliv na generacijo, ki si je pri Masaryku oblikovala svetovni in življenjski nazor. O teh fragmentarnih in takrat še neurejenih poglavjih piše kritik J. Vodák, da so se z njimi v mlajšem literarnem rodu vsi »željno napajali in se v mislih z njimi borili, prepirali se med seboj in se ob njih pomirjevali kakor ob rečeh temeljnega pomena«. V. K. Škrach pravi, da so ta poglavja prav posebno vplivala na dr. Edvarda Beneša, sedanjega češkoslovaškega zunanjega ministra.

Masarykov spis »Moderni človek a náboženství« je bil z vso pravico izkopan iz težko dostopnih letnikov stare revije in objavljen v zbirki »Otázky a názory«, ki je izdala toliko izpodbudnih idejnih spisov. Ne dvomim, da tudi mlada generacija ne bo mogla mimo te kritike idealov prosvetljenosti, kritike, ki nasproti razjedajoči skepsi stavi versko občutje ter združuje racionalizem s svežo potrebo življenjske (socialne, etične) akcije in s humaniteto. Saj je o Masarykovi osebnosti dobro napisal te dni v »Činu« Bohuslav Koutnik, ki govori za mladi rod: »Ta osebnost ne pripada preteklosti. Naj se strinjaš ali ne strinjaš, povsod čutiš, da tu kljub patriarhalni starosti, ki zajema dobo treh generacij, govori o današnjem svetu današnji človek. In v tem je naša radost«. Zares: v tem, da so Masarykove ideje vzidane tudi v temelje novega časa. Masarykovo filozofsko delo ostaja živo. —o.

* Celoten oris Masarykovega stališča o verstvu najdeš v članku Fr. Žilke »Slavische Rundschau« 1935 št. 2.

[illegible]

»Veleizdajniški proces« v Zagrebu — spominski list obsojenčev [poslanih] naprednjakov in svobodne misli

[illegible]

Engelbert Ladislav Gangl

T. G. Masaryk — naš vzor

[illegible]

Največji Sokol med svojimi sokolskimi brati

Masaryk o svojem življenjskem uspehu

[illegible]

Poletna rezidenca prezidenta ČSR grad Lany

Naša literatura o Masaryku

[illegible]

Prezident dr. Masaryk na jugoslovenski razstavi v Pragi 1931

„Največji Evropec“

[illegible]

Naši kraji in ljudje

Nov način pomlajevanja

Znamenit izum našega učenjaka dr. Lavoslava Ružičke

Beograd, 5. marca

Te dni je na beograjskem narodnem vseučiteljišču naš ožji slovenski rojak dr. Boris Zarnik, redni profesor zagrebškega vseučilišča, predaval o novih izkušnjah in metodah pomlajevanja.

Predavatelj je precej obširno razpravlial o dosedanjih raziskavanjih na tem polju, govoril o načinih pomlajevanja, kakor so jih uvedli Voronov, Steinach in Lebedinski, katere pa je vse označil kot zelo sirove, ker so zvezani s težkimi kirurgičnimi operacijami, ki pa dosegajo tudi samo delne in začasne uspehe, ali pa tudi ne. Po predavateljevem mnenju bi bil idealen način pomlajevanja tisti, pri katerem bi se pomlajevalno sredstvo, spolni hormon, katerega izgublja telo z množečimi se leti, vbrizgal ostarelemu organizmu in mu dal novih življenjskih moči.

Ko je razložil, kako se je po daljših temeljitih raziskavanjih posrečilo dobiti iz izločin mlajšega moškega telesa čisti moški hormon, kateremu so dali ime »androsteron« in mu tudi točno določili kemično sestavo — kemična označba za moški hormon je $C_{19}H_{30}O_2$, za ženski pa $C_{18}H_{22}O_2$ — je razkril poslušalcem in pač tudi vsej naši javnosti neznano dejstvo, da je bila lani naposled dosežena zadnja stopnja na polju tega raziskavanja z izumom umetnega načina proizvajanja moškega hormona in da se je znameniti izum posrečil pri nas pač neznanemu učenjaku, dasi je naš jugoslovenski rojak, dr. Lavoslav *Ružička*, rednemu profesorju obče kemije na visoki tehnični šoli v Curihu, katerega prištevajo k najglasovitejšim današnjim kemikom. Dočim je bil moški hormon doslej silno drag — pomlajevalni poizkus, kakor jih n. pr. izvaja Voronov, stane do 60.000 frankov — se bo umetni hormon po izumu dr. Ružičke mogel proizvajati v poljubnih količinah po industrijskem načinu in bo tako lahko dobavljivo vsakomur. Po predavateljevem izvajanju se bo z vbrizgavanjem tega umetnega hormona osveževala senilna spolna žila in vračala ostarelemu organizmu duševna in telesna svežost.

Dr. Lavoslav Ružička, redni profesor na visoki tehnični šoli v Curihu, je rodom iz Vukovara in je že pred desetimi leti izrazil željo, da bi ga namestili na enem ali drugem našem vseučilišču. Toda ni bilo proračunske možnosti, ker je dr. Ružička želel, da bi se mu dal laboratorij, v katerem bi mogel nadaljevati svoja raizskavanja. Ker tako ni mogel ustvariti svojih načrtov v domovini, je sprejel ponudbo curiške visoke tehnične šole, ki mu je ponujala stolico rednega profesorja za občo kemijo. Tako je sedaj njegov epohalni izum prišel na dan na švicarskih tleh, namesto na naših in ne samo da nimamo med nami takega učenjaka svetovnega slovesa in neposrednih sadov njegovega dela, temveč izgubljamo tudi novo industrijo, proizvajanje umetnega hormona, pomlajevalnega sredstva, ki bo pomenjala vsekako velikanski poboljšek za naše narodno gospodarstvo. In vsa ta ogromna izguba samo zato, ker razmetavamo, kjer bi morali varčevati, varčujemo pa tamkaj, kjer bi morali žrtvovati. Nekaj banketov manj, pa bi bil dr. Ružička imel svoj laboratorij; toda so banketi potrebnejši in — nemo propheta in patria! In ni bilo to v času gospodarske krize, temveč pred desetimi leti, ko so frleli milijoni na vse strani! Toda je zaman zvoniti po toči.

Pretresljiva tragedija mlade matere

Na splitskem pokopališču Lovrincu se je te dni zgrnila zemlja nad grobom mlade obupane matere in njene dveletne hčerke. Po žalostnem pogrebu je dobila tragedija mlade matere in hčerke še svoj pretresljiv epilog. O poteku tragedije je »Jutro« že poročalo. Na sustjepanskem pokopališču so našli ročno torbico 26letne Ele *Babičeve*, ki je služila pri sreskem načelniku. V torbici je bilo nekaj poslovilnih pisem. Mlada mati je svoji prijateljici in sestri sporočila, da ne more več živeti in da gre s hčerko vred v smrt. — »Mala Titica (hčerka) mi bo obrisala zadnje solze«, je stalo v pismu in naročeni so bili pozdravi za njenega moža Alberta, s katerim je preživela nekaj srečnih let v Zagrebu. Eno poslovilno pismo je bilo na-

menjeno tudi v Dol pri Hrastniku, od koder je bila obupanka doma.

Splitski in drugi listi so objavljali tudi razgovore s sestro in prijateljico pokojne Ele Babičeve, ki si tudi nista mogli razložiti vzroka obupnega čina. Poročila so zaradi tega tragedijo označile z obupom zaradi eksistenčnih skrbi, mislili pa so tudi na nesrečo v zakonu. Po pogrebu so ti pomisleki odpadli. Javil se je namreč mož nesrečne Ele, Albert Babić, ki je šele iz časopisov izvedel, kaj se je zgodilo. Mož je dolgo iskal delo, da bi mogel preživljati malo družinico. Neuspehi in razočaranja pri tem iskanju so mlado ženo tako potrli, da je vzela sebi in hčerki življenje. Če bi bila vztrajala le še nekaj dni, bi bila rešena skrbi in trpljenja. *Baš tedaj, ko so pod obzidjem sustjepanskega pokopališča iskali truplo matere in hčerke, je Albert Babič dobil tako dolgo in vroče zaželjeno službo* in, ko je že pisal veselo vest svoji ženi, mu je radostno sporočilo prekinila časopisna vest o smrti žene in hčerke. Ela (Rafaela) Babičeva, rojena Goluhova, se je iz svojega domačega kraja Dola pri Hrastniku podala pred leti služit v Zagreb, kjer se je potem poročila z Albertom Babičem. Beda je uničila njeno družinsko srečo, strah pred bodočnostjo pa jo je pognal v smrt.

Žrtev pustnega divjaštva

V Troštinah pri Polici sta dva kmečka fanta zaklala mladega gospodarja pred njegovo hišo

Višnja gora, 6. marca

Blizu Police stoji naselje Troštine, kjer živi nekaj trdnih gospodarjev. Med njimi je bil tudi 39letni *Vidic Janez*, ki je postal sinoči, na pustni večer, žrtev dveh sirovih fantov. Bilo je okrog 20. ure, ko sta prispela do Vidičeve hiše kmečka fanta iz iste vasi, 19letni Janežič Jakob in 22letni Škufca Anton. Začela sta na svojski način izražati notranje občutke, ki so veljali Vidičevi služkinji Julki.

Gospodar je bil z ženo in dvema otročičema v spalnici in je vse slišal. Ker rogoviljenju ni bilo ne konca ne kraja, je stopil iz hiše in rekel fantoma, naj se odstranita. Komaj je napravil kakih 15 do 20 korakov, je skočil proti njemu Janežič Jakob ter mu zasadil nož v levo stran prsi. Škufca Anton pa ga je začel tepsti z nekim orodjem. Posestnik se je zgrudil na tla, siroveža pa sta pobegnila.

Po vasi je završalo. Ljudje so šli hitro po zdravnika v daljno Grosuplje. Zdravnik je prišel kmalu po polnoči in dal ranjencu injekcijo. Bil pa je ves trud zaman in mladi gospodar je ob 1. ponoči izdihnil zaradi notranje izkrvavitve. Bil je do zadnjega pri zavesti in je še povedal, da ga je Škufca tepel z nekakim boksarjem. Zato so bili na Vidičevi glavi in roki vidni močni udarci.

Zločinca sta po uboju šla proti Višnji gori, kjer sta pila vino v neki gostilni. Gostilničarju sta se videla prav pobita. Proti jutru sta šla in se sama javila na višnjegorski orožniški postaji. Komandir postaje ju je zaslišal. Ko mu je Janežič pokazal majhen žepni nož, s katerim naj bi bil usmrtil Vidica, mu komandir tega ni verjel. Šele, ko ga je ostro prijel, je priznal, da je umoril Vidica s kuhinjskim nožem. Oba so odvedli v zapore

Danes se je izvršilo v Troštinah raztelesenje. Zločin obeh nebrzdanih ponočnjakov je razburil vse tamošnje prebivalstvo, ki sočustvuje z ubogo vdovo in obema otročičema, ki sta na tako žalosten način izgubila dobrega očeta.

Poplavljeno Pomoravje

Ko se voda v strugi Velike Morave polagoma znižuje, še vedno več sto vaščanov s čolni obiskuje svoje potopljene domove

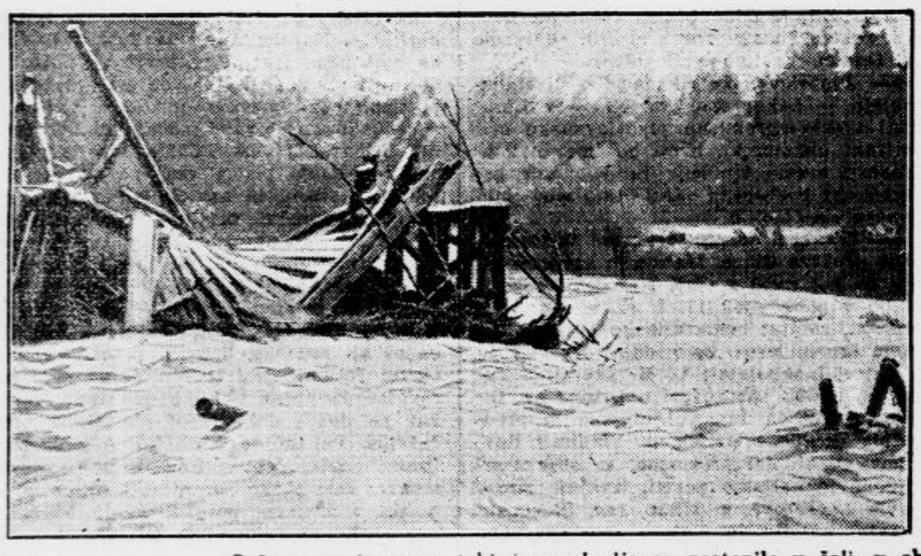

Požarevac, 6. marca

Voda v strugi Velike Morave je že včeraj pri Žabarju začela padati in je do danes znižana za 28, pri Velikem Orašju za 50, v Krogovih za 30, pri poplavljeni vasi Brežani pa za 15 cm. Znižavanje vode v rečni strugi pa še ne pomeni zboljšanja položaja v poplavljenih vaseh Pomoravja. Iz poplavljenih vasi se bo voda le polagoma odtekla in že doslej je izpodjedla mnogim hišam zidove. Ko bo voda odtekla, se bodo sesedle mnoge lepe domačije.

Na cestah se še najbolj opaža upadanje razlitih voda. Državna cesta Požarevac-Svilajnac je poplavljena samo še na treh mestih in se s presledki že vrši po njej vozni promet. Poplavljena pa je še vedno cesta med Požarevcem in Dubravico. S štirimi vasmi mesto še nima nobene zveze.

Najbolj žalostno sliko nudi nekdaj bogata in lepo urejena vas Radinac. V tei vasi je pod vodo 140 domačij, 800 prebivalcev pa brez strehe. Poplava ni nastopila nenadoma. Polnih 11 ur so vaščani iz Radinca obupano gledali bližanje valov Začetek velike nesreče je bil v četrtek proti večeru, v petek zjutraj pa je bilo pol vasi — 140 hiš — v globoki vodi. Občinska uprava je prebivalce teh 140 domačij s šestimi čolni spravila na varno. Bil je čudež, da je to uspelo brez človeških žrtev, zakaj v 140 domačijah je prebivalo okrog 800 duš. Prebivalci so iz valov rešili samo golo življenje. Kdor je imel sorodnike v okoliških nepoškodovanih vaseh, se je zatekel k njim, ostalo pa je še vedno več sto ljudi na skrbi občine, ki je poplavljence nastanila v šoli, v občinski hiši in v raznih drugih prostorih.

Med poplavljenimi hišami in gospodarskimi zgradbami Radinca je tudi vaška cerkev. Ljudje, ki se vozijo mimo s čolni, lahko z roko sežejo do zvona. Že od petka popoldne vozijo čolni neprestano po žalostni poplavljeni pokrajini. Vaščani obiskujejo svoje potopljene domačije ter rušijo strehe, da bi videli, kaj jim je še ostalo od njihovega premoženja. Večina se vrača praznih rok, ker je voda uničila živež ter zakopala v blato najpotrebnejše predmete. Najstarejši človek v Radincu, ki je star že 98 let, žalostno maje z glavo ter pripoveduje:

— Ne poznam več svoje vasi. V teh krajih še nikdar ni bilo tako hudih poplav...

Njegov sosed Ilija Mlađenović, največji junak v vojni iz teh krajev, ki si je pridobil Karadjordjevo zvezdo, je rešil samo sebe in tri svoje otroke. — Sedaj smo goli kot prst, pravi mož. Nikdar še nisem bil v toliki stiski.

Člani občinske uprave cenijo škodo na 2 milijona dinarjev. Iz pustošenja voda na 140 domačiiah se da sklepati, da bo nesrečno vas zadela usoda Sremske Rače. Mnoge hiše, ki so bile zgrajene iz slabejšega materiala, so se že sesedle, velika nevarnost pa preti tudi dobro zidanim hišam Nihče ne ve, kaj bo še ostalo, ko bo voda odtekla. Oškodovanci si bodo morali graditi nove domove, in to bo lažje kje drugje, kakor pa na torišču sedanje strašne nesreče

Že stari Azteki so se sladkali z neko vrsto primitivne čokolade iz kakaovih zrn, toda morala so preteči stoletja, dokler ni uspelo ljudem, da so v pripravljanju čokolade, te divne poslastice, prišli do take dovršenosti, kot je MLEKITA MLEČNA ČOKOLADA. Mlekita je najodličnejša poslastica tudi za najbolj razvajeni okus ter izziva, topeča se v ustih, pravo telesno udobje, a ustam daje milovonjav dih.

MÍRÍM
KRALJICA ČOKOLADE

Smrt uglednega kranjskega meščana

Kranj, 6. marca

Dopoldne okrog 10. je zadet od kapi preminil daleč okrog znani in splošno spoštovani gostilničar, posestnik in občinski odbornik g. Ivan *Kumer*. Še snoči je bil popolnoma zdrav in dobre volje, ko je stregel gostom. Neizprosna usoda ga je nenadno iztrgala iz kroga svoje ljuoljene družine, znancev in prijateljev. Zanimivo je, da so njegovega očeta pokopali ravno pred 23 leti na pepelnično sredo.

Ivan Kumer se je rodil leta 1874. kot sin ene izmed najstarejših kranjskih meščanskih družin. Pri Kumrovih je bila svoječasno pekarija in v dobi cehov sedež pekovskega ceha. Še danes je ostala sloveča gostilna, katero je pokojnik zelo marljivo vodil. Pokojnik je obiskoval nižjo gimnazijo v Kranju, višjo pa v Ljubljani, nato je nekaj let študiral pravo na Dunaju. Deloma zaradi bolezni, deloma ker je domačija potrebovala gospodarja, je opustil studij ter se posvetil gospodarstvu. V njegovi hiši so se rade sestajale meščanske družbe, prihajali so pa tja tudi kmetje iz okolice, katerim je kot jurist rad dajal nasvete in si tako pridobil naklonjenost ljudstva. V občinskem svetu je bil 14 let član opozicije. Ker pa je bil kritičnega duha in objektiven, često ni soglašal s politiko svoje stranke, a nasproti nasprotnikom je bil zelo objektiven in ženanten. Kot občinski odbornik je bil tudi nekaj časa predsednik zdravstvenega okrožja, član socialnega odseka, sodeloval je pa tudi pri zadnjih gospodarskih in političnih organizacijah. Osebno je bil mož poštenjak, kristalno čistega značaja. Zato je užival povsod splošno spoštovanje. Za njim žalujejo žena, trije otroci in brat, ki je železniški uradnik. Naše sožalje!

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova«** grenčica izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo **»Franz Josefovo«** vodo tudi pri nadlogah klimakterialne dobe z največjim uspehom. **»Franz Josefova«** voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašna smrt matere in štirih otrok

Beograd, 6. marca

V Slavkoviću v azbukovškem srezu je zadela grozna nesreča rodbino kmeta Velička Radojčiča. Zvečer je vsa družina — Velička z ženo in šestimi otroki — že zgodaj legla k počitku. Nekaj ur pozneje pa je očeta zbudil otrok, katerega je dušil dim. Veličko je hitro vstal in z grozo opazil, da gori hiša. Zbudil je vso družino ter dva otroka srečno spravil skozi okno na varno. Za ženo in štiri otroke pa je bilo že prepozno. Ogenj jih je zajel in naglo se je udrl lesen strop. Hiša je z nesrečno materjo in štirimi otroki zgorela do tal.

Ogenj je nastal zaradi nepogašene žerjavice na ognjišču. Od tleče žerjavice so se vnele iveri, od njih pa leseni strop. Hiša je gorela kakor bakla, ker je bila na podstrešju shranjena večja količina mesa in slanine. Nesrečna žena, ki je zgorela, je bila še mlada in vsi štirje otroci — sami dečki — so bili pod 14 leti. S hišo so zgorela tudi vsa živila in sploh vse premoženje revne družine.

Z revolverjem nad ljubico

Ptuj, 6. marca

Posestnikov sin Franc Benko iz Trnovca je imel ljubavno razmerje s 27letno viničarko Frančiško Murščevo z Bišečkega vrha, ki ni ostala brez posledic. Te dni sta se oba napotila proti Mariboru, med potjo pa je med njima nastal prepir zaradi plačila prispevkov za nezakonskega otroka. Med prepirom je Benko segel v žep ter s samokresom ustrelil v dekle. Zadel jo je naravnost v usta, kjer je krogla obtičala. S smrtnonevarno poškodbo so prepeljali Murščevo v ptujsko bolnišnico, kjer so jo takoj operirali. Operacija je srečno uspela in je Murščeva zaenkrat izven nevarnosti.

Novo odrsko delo skladatelja Radovana Gobca

Celje, 6. marca

Mladi talentirani skladatelj Celjan gospod Radovan Gobec, učitelj v Laškem, avtor uspelih operet »Beg iz harema« in »Hmeljska princesa«, je dovršil že svoje tretje delo, spevoigro v štirih dejanjih »Tremerski dukat«, ki jo je sam napisal in uglasbil.

Snov tega najnovejšega dela Radovana Gobca je vzeta iz pravljice o hribu Kotečniku pri Libojah. V tem hribu je velika votlina s kapniki, v kateri so nekoč živeli razbojniki, ki so uropano blago shranjevali v votlini. To skrivališče je ljudem še sedaj neznano.

V tistih časih je potoval po naših krajih cesar Janez, ki ga poznamo iz zgodbe o Martinu Krpanu. Vozil se je tudi skozi Tremerje, prijazno vasico med Celjem in Laškim. Tremerčani so mu priredili svečan sprejem, pri katerem je cingljal tudi zvonček v kapeli sv. Terezije. Na cesarjevo željo prinese cerkovnik Janko zvon kar v naročju pred cesarja. Za trud mu pokloni cesar zlat cekin — tremerski dukat — ki je prinašal srečo in se ponoči svetil. Čim je cesar zapustil Tremerje, so roparji s Kotečnika planili v vas, vzeli Janku dukat, ubili enega vaščana, Polonco, Jankovo ljubico, pa odpeljali v svoje dupline, ker bi jih bila sicer lahko izdala. Polonca je živela v razbojniški duplini in tam gospodinjila več let. V njo se je zaljubil razbojniški glavar Miho. Sklenil je opustiti roparski poklic in se oprijeti poštenega dela, če bi hotela postati Polonca njegova žena. Le s težavo si izprosi Polonca od Miha dovoljenje, da za en dan obišče očeta in mater v Tremerju, predno odide. V Tremerju izda Polonca skrivališče razbojnikov. Drugi dan se vrne na Kotečnik, z njo pa gre tudi cerkovnik Janko in kopica Tremerčanov. Polonca prispe na gozdno jaso v bližini Šmohorja, kjer so jo čakali razbojniki, da ji zavežejo oči in odpeljejo v votlino. Tremerčani, ki so prežali v zasedi, napadejo roparje in vname se ogorčena bitka, v kateri padeta poglavar Miho in cerkovnik Janko, ki si je sicer izvojeval »tremerski dukat«, a je moral podleči hudim ranam.

Gobčevo spevoigro tvorita po večini godba in petje, dialogov je malo. Vrstijo se arije, arijete, recitativi, zbori in dramatska glasba, ki slika stopnjevanje dramatskih efektov. Glasba je zelo melodijozna. Zelo uspela je godba in petje zbora ob cesarjevem sprejemu z zvonjenjem zvona in pokanjem topičev, lepa je žalostinka ob koncu prvega dejanja, prav tako v drugem dejanju Polončina pesem hrepenenja po domu, v tretjem dejanju molitev Poloničinega očeta in matere, Janka in njegove matere v kvartetu ter bojno pesem Tremerčanov, v četrtem dejanju pa sta dve lepi ljubezenski ariji.

Krstna predstava »Tremerskega dukata« bo v soboto 9. t. m. ob 20. v Sokolskem domu v Laškem, ponovitev pa v nedeljo 10. t. m. ob 16. Sodelovalo bo v orkestru 18 članov, v zboru pa nad 50 pevcev in pevk.

R. P.

Policija poizveduje

Priobčujemo dve sliki: moški je Ivan *Polenik*, o katerem smo včeraj poročali, da je nujno osumljen umora prevžitkarice Elizabete Repčeve v Št. Juriju ob južni

železnici. Po umoru je pobegnil in ga iščejo vse varnostne oblasti. Odkar je prišel iz kaznilnice, ne nosi več brk. — Ženska, ki jo predstavlja slika, pa je neznana gluhonema beračica, ki je te dni umrla na Brezovici, o čemer smo poročali. Komur je o teh dveh kaj znanega, naj to javi bližnji orožniški postaji.

Kdor ga pozna mu ostane zvest..

In se nikoli več ne odreče njegovi edinstveni pomoči. Baje ravno tako dobro izrečno zavrne in pri nakupu vedno natančno pazi na ime „Schicht" in varnostno znamko „Jelen" na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO
Terpentinovo milo
domači izdelek

...ampak izrečno pristno zahtevati!

Do 20% več svetlobe

za manj denarja
TUNGSRAM D
nitka v dvojni vijačnici
svetlobna množina v dekalumenih

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
Danes velika premiera velefilma
Casanova XX. veka
MAX BAER, slavni šampijon v borbi za ljubezen lepe žene
Sodelujejo:
Myrna Loy Jack Dempsey Primo Carnera
Predstave ob 4., 7.¼ in 9.¼ uri. Predprodaja vstopnic od 11. do ½13. ure.
Rezervirajte vstopnice!

Domače vesti

• **Spomini na našega kralja Aleksandra I.** Pod tem naslovom bo prve dni meseca aprila otvorjena v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani razstava, ki jo priredijo ljubljanska ženska društva »Kolo jugoslovenskih sester«, »Klub Primork« in »Kneginja Zorka«. Ob polletnici mučeniške smrti našega velikega kralja bodo njegove slike, reprezentativna platna naših umetnikov, umetniške fotografije, pa bežno po amaterjih v kamero ujeti trenutki iz življenja nepozabnega pokojnika priklicale med nas njegov ljubljeni lik. Med njegovimi slikami in slikami kraljevske rodbine pa bomo gledali tudi drobne spomine, ki jih je delilo njegovo blago srce, njegova drobna roka. Razstavni odbor, sestavljen iz članic omenjenih ženskih društev, je razposlal prošnje na razne umetnike, društva, korporacije in privatnike širom države, naj bi mu prepustili v poštev prihajajoče objekte proti povrnitvi transportnih stroškov in garanciji zavarovanja. V zvezi s temi prošnjami je bil tudi poziv, ki so ga pred dnevi objavili naši dnevniki na pobudo »Zveze za tujski promet«. Ves čisti dobiček od razstave bodo omenjena ženska društva oddala kot svoj prispevek »Odboru za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju.

• **Nacionalna ura radia** bo danes posvečena slavju 85 letnice T. G. Masaryka. Od pol 20. dalje bodo govorili predsedniki Jugoslovensko-češkoslovaških lig iz Beograda, Zagreba in Ljubljane gg. Milošević, Bogunović in dr. Stare.

• **Predavanja ZKD.** Narodna čitalnica v Kamniku priredi drevi ob 20. predavanje o temi: Potovanja in doživetja. Predava predavatelj ZKD g. profesor Osip Šest. — Sokol Moste priredi jutri ob 20. predavanje v sokolski kino-dvorani o temi: Sodobni imperializem. Predava predavatelj ZKD g. dr. Vrčon. Po predavanju se predvajata dva kulturna filma. Vstop prost.

• **Veliko manifestacijsko zborovanje za gradbo proge Sevnica-Št. Janž** bo v nedeljo 10. t. m. ob 11. dopoldne v Sevnici. Ob lepem vremenu bo pred zborovanjem ob 10. maša na prostem na trgu. Ker je gradba te proge ogromnega pomena za naše narodno gospodarstvo, saj je to prva etapa za direktno zvezo z morjem, in ker je z gradbo pričakovati zaposlitve številnih brezposelnih, je treba, da pridejo na zbor v Sevnico velike množice naroda, predstavniki gospodarstvenikov in predstavniki mestnih in kmečkih občin, da glasno manifestiramo za izvedbo že dolgo časa uzakonjenega načrta.

• **Velika ekskurzija inozemskih novinarjev.** V Split je prispel dr. Miloš Brakus, šef časopisne propagande »Putnika« v Beogradu, zaradi organizacije velike ekskurzije inozemskih novinarjev po naši državi. Obiskalo bo naše kraje 30 novinarjev iz raznih držav, ki se vedno bolj zanimajo za naše prirodne lepote. Inozemski novinarji bodo obiskali Bled, Ljubljano, Zagreb, Plitvička jezera in Crikvenico, od koder se bodo s parnikom odpeljali v Šibenik in Split. V Splitu bodo ostali dva dni kot gosti banske uprave in mestnega poglavarstva. Potem bodo nadaljevali potovanje s parnikom do Dubrovnika, kjer, jih bodo čakali avtomobili Jadran-ekspresa za vožnjo v Kotor in na Cetinje, potem pa v Peč, Skoplje, Stobi in Ohrid. Preko Niša bodo odpotovali v Beograd, poromali pa bodo tudi na Oplenac. Začetek te ekskurzije bo v juniju. Potovanje organizira »Putnik« sporazumno z odsekom za turizem pri ministrstvu trgovine in industrije ter s podporo predsedništva ministrskega sveta in Centralnega presbiroja.

• **Posnemajte one,** ki so že preko dvajset let v daljni tujini, pa kljub temu niso pozabili svoje domovine. Daleč od Ljubljane se je iz Buenos Airesa oglasil naš tamošnji izseljenec ter poslal svoj obol za spomenik kralju Aleksandru. Če Slovenec v tujini ve, kaj je dolžan spominu svojega narodnega vladarja, si moramo biti tega mi tembolj svesti. Nikogar naj ne bo, ki bi ne naklonil po svojih močeh prispevka v to svrho odboru za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, Ljubljana, Gledališka ulica 3-IV. poštni čekovni račun št. 11.200

• **V članku »Milan Skrbinšek in naše gledališče«** v včerajšnjem »Jutru« je pod sliko izostal napis: **Brata igralca: Milan in Vladimir Skrbinšek.**

• **Akademsko starešinsko društvo »Jadran« v Ljubljani** priredi v soboto 9. t m. ob 20. v vrtnem salonu restavracije »Zvezda« tovariški večer na čast svojim članom 70letnikom. Jubilantov je 15, ki so bili pred okroglo 50 leti člani bivše dunajske »Slovenije«. Predsedstvo večera imajo trije 80letniki, odborniki so 60letniki. Odbor vabi vse stare in mlade starešine k številni udeležbi.

• **Načrti za regulacije turističnih krajev v Dalmaciji.** Nedavno se je, kakor znano, pri banski upravi v Splitu vršila konferenca, ki je razpravljala o regulaciji raznih turističnih krajev v primorski banovini, da bi v večji meri služili turizmu. Banska uprava primorske banovine je razpisala sedaj natečaj za izdelavo nivelacijskih, situacijskih in katastrskih načrtov za regulacije v naslednjih turističnih krajih: v Makarski ob morju do Baške vode in do Podgore, potem za kaštelansko rivijero s Trogirom, dalje za Korčulo, Hvar, Omiš, Šibenik, Biograd na moru, Supetar, Velo Luko, Jelso, Sumartin, Zlarin, Stari grad in Sutivan. Za izdelavo vseh teh načrtov je predvideno za stroške in nagrade 220.000 Din.

• **Slovenski slikarji med ljudstvom.** Časi, ki živimo v njih, so hudi in marsikdo, ki je v prejšnjih letih z lahkoto odrinil primeren znesek za lepo originalno sliko, se mora danes tolažiti z upanjem na boljše gmotne razmere. Tudi naši likovni umetniki so prizadeti po krizi, vendar hočejo mnogi med njimi ostati v stiku z ljudstvom, kar dokazuje ilustrirana tedenska revija »Življenje in svet«, ki objavlja razen pestre vsebine in umetniških reprodukcij tujih umetnikov tudi izvirne slike slovenskih slikarjev kakor M. Gasparija, E. Justina, D. Klemenčiča, N. Pirnata, H. Smrekarja, F. Škodlarja, P. Žmitka, pa tudi znanega talentiranega ljubitelja grafične umetnosti J. Kladnika. Tako pridejo naročniki »Življenja in sveta« poceni do izvirnih slik naših umetnikov, saj znaša mesečna naročnina 8 Din, trimesečna pa samo 20 Din.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.15 zvečer operetа po Johann Straussovi glasbi
ROŽE Z JUGA
Pesem, zabava, smeh, valček, ples
Rezervirajte vstopnice!

• **Prof. Lucien Tesnière o Kroniki slovenskih mest.** Ugledna francoska revija: »Revue des études slaves« Paris 1934. prinaša na strani 291 zanimivo poročilo o naši reviji »Kroniki slovenskih mest«: Nova četrtletna periodika, ustanovljena ob petdesetletnici zmage slovenskega življa v občinskem svetu ljubljanskem, je popolnoma posvečena slavi tega mesta, ter ima lepo literarno vsebino. V 3 že izišlih številkah je opaziti posebno študijo Ivana Laha o Milošu Obrenoviću v Ljubljani, sestavek Ivana Vrhovnika o rabi slovenskega jezika v cerkvah in dragoceno kroniko Ljubljane od leta 1918. od mestnega arhivarja«. Kronika slovenskih mest se naroča pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani Celoletno stane 60 Din.

• **Ustanovitev ribarskega odseka pri banski upravi v Novem Sadu.** Ker se pripravlja enotni zakon za sladkovodno ribarstvo, je centrala ribiških zadrug v Novem Sadu predlagala, naj bi se pri upravi dunavske banovine v Novem Sadu ustanovil poseben odsek za sladkovodno ribarstvo.

• **Poročila sta se** v Ljubljani g. Ivan Ogrin z gdč. Olgo Kolmanovo iz ugledne družine Kolmanove v Trnovem. Mladima poročencema želimo obilo sreče! — V nedeljo se je v šentpetrski cerkvi v Ljubljani poročil gospod Ogrin Rudolf, uradnik pri KID na Jesenicah, z gdč. Pavlo Šimenčevo, hčerko ugledne vrtnarske obitelji iz Ljubljane. Kot priči sta fungirala predsednik jeseniške mestne občine g. mr. ph. Jože Žabkar in profesor Kropivnik iz Ljubljane. Vrlemu sokolskemu pevcu in njegovi mladi življenjski družici iskrene čestitke!

• **Himen.** V ponedeljek se je poročil v Mariboru g. dr. Franc Brumen, zdravnik v Ptuju, z gdč. Vero Podbojevo, učiteljico istotam. Obilo sreče!

• **Smrt Franja Gortana.** V Bermu pri Pazinu je umrl Franjo Gortan, oče istrskega mučenika Vladimira Gortana, ki je bil 6. septembra 1929. ustreljen v Puli. Trpljenje Franja Gortana, ki je bilo po sinovi smrti brezmejno, je končala smrt. Pokojni Franjo Gortan je bil položen k večnemu počitku ob velikem spremstvu tamošnjega našega življa.

• **Novi grobovi.** Na Rimski cesti 7-III v Ljubljani je včeraj umrla gospa Franja Žebretova, vdova višjega sodnega svetnika. K večnemu počitku jo bodo spremili jutri ob pol 15. — Na Glincah pri Ljubljani je umrl trgovec in posestnik, bivši župan g. Fran Javornik v 69. letu starosti. Pogreb bo danes ob 16. — V Lepodvorski ulici 34. v Ljubljani je umrl ugledni posestnik g. Valentin Prešern. K Sv. Križu ga bodo spremili jutri ob 16. — Na Planini pri Rakeku je umrl g. Rudolf Smola, kapetan I. stopnje v pokoju, uradnik tvrdke SICLA, star šele 47 let. Pokopali ga bodo danes ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Polovična voznina v Ljutomer.** Vinarska podružnica v Ljutomeru je dosegla od generalne direkcije državnih železnic popust 50% normalne vozne cene v povratku posetnikom vinske razstave in sejma v Ljutomeru, ki se bo vršil 12. marca. Potniki naj na vstopni postaji ali v pisarni društva »Putnik« kupijo celo vozno karto do Ljutomera in železniško legitimacijo obr. K—12. Dovoljenje velja za prihod od 10. do 12. in za povratek od 12. do 14. t. m. Opozarjajo se interesenti na to ugodnost in so vabljeni, da se te ugodnosti poslužijo in obiščejo razstavo.

• **Iz Maribora in Celja v Planico.** K velikim mednarodnim tekmam 17. t. m. v Planici bo vozil iz Maribora in Celja poseben vlak, ki bo imel postanek samo v Celju, Ljubljani in Jesenicah. Odhod iz Maribora ob 4. uri, povratek v Maribor zvečer ob 23. uri. V Planici bo torej postanek od 9. do 18. ure. Cena vožnji tja in nazaj, vstopnici in znaku »Planica« je od Maribora 100, od Celja 82 Din. Izkaznice za te ugodnosti in udeležbo pri posebnem vlaku se dobe pri Putniku v Mariboru in Celju ter se morajo naročiti najkasneje do petka 15. t. m. V Planici so sedaj najkrasnejše snežne razmere ter je z udeležbo zvezan lep izlet za vse, ki ljubijo prosto naravo. Pri tekmi nastopijo najboljši svetovni skakači, med temi okoli 30 Norvežanov in Avstrijcev, poleg teh pa nastopi elita Jugoslavije. Računa se s skoki do 100 metrov, česar še ni bilo doseženo. Udeležba gledalcev in izletnikov iz naše države kakor iz sosednjih držav obeta po dosedanjem zanimanju biti rekordna. Saj so napovedani posebni vlaki iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Maribora, Celovca, Trsta in od drugod.

• **Propadanje zgodovinskega gradu pri Novski.** Geslo: Čuvajmo naše starodavne spomenike! — v mnogih krajih ne more priti do veljave. Nedaleč od Novske propadajo ostanki starodavne trdnjave, ki je igrala važno vlogo v naši zgodovini. Zob časa in vremenske neprilike rušijo grad, ki ga je zgradil hrvatski župan Sudomir leta 1090, in ki je bil pozneje važen branik proti tujim navalom. Tako n. pr. sta to trdnjavo leta 1537 junaško branila pred turškim navalom narodna junaka Ivan Sidovalić in Tomo Nadaždi. Šele 1687. so Turki trdnjavo premagali in deloma porušili. Grad je bil pozneje popravljen in leta 1790. je bilo v njem taborišče krajiške vojske. Ostanki slavne trdnjave so sedaj preraščeni z grmovjem in neprestano se rušijo stari zidovi.

PERMA-TEX Najboljše od najboljšega
En poskus — prepričali se boste!

• **Rečna tovorna proga od Zemuna do Regensburga** je bila otvorjena v ponedeljek. Zjutraj je krenila iz Zemuna naša brzovozna motorna ladja ter otvorila tovorno progo naše Rečne plovidbe z dunavskimi pristanišči Madžarske, Češkoslovaške Avstrije in Nemčije. Ladje bodo odhajale zjutraj ter bodo v 10 dneh prispele v nemško dunavsko pristanišče Regensburg. Od tam se bodo vračale vsak torek in petek zjutraj ter dosegle Zemun v 7 dneh. Tovorno blago se bo sprejemalo in izkrcavalo na vseh pristaniščih. V ponedeljek je bil otvorjen redni tovorni promet tudi na ostalih naših rekah.

• **Slovenec za lažnega detektiva v Pragi.** Te dni je bil v Pragi obsojen na 6 mesecev težke ječe France Kobal, po rodu od nekod iz Julijske Benečije, pa si je pozneje kot italijanski emigrant pridobil jugoslovensko državljanstvo v Splitu. V Pragi, kjer ima že več različnih sleparstev za sabo, se je Kobal v zaporu seznanil z nekim komijem Vaclavom Šklenařem, ki je bil s pomočjo svoje ljubice izmamil od stare profesorske vdove okrog 37.000 Kč pod pretvezo nekakšne izmišljene ljubezni. Nekaj tega denarja je imel še spravljenega v trgovini, kjer je prej služboval, pa je naprosil Kobala, ko je odhajal na svobodo, naj mu ga proti primerni proviziji dvigne in na skrivaj prinese. Franc Kobal je hotel naročilo res izpolniti, a na tak način, da bi bili ogoljufani vsi: njegov pajdaš iz zapora, profesorjeva vdova in sodišče, kjer se je šklenařevemu sodniku precej drzno predstavil kot zasebni detektiv. Nakana pa mu je spodletela in tako se bo njegovo bivanje v Pragi, ki ni zaželjeno ne njemu ne češkoslovaški republiki, podaljšalo spet za dolgega pol leta.

Pride
GRAND HOTEL
GRETA GARBO

Obrtniško volilno zborovanje

danes zvečer ob 4. uri popoldne v veliki dvorani Kazine. Vabljeni vsi obrtniki in prijatelji.

Pičman, Kosec.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3 temperaturo, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 0—10 7. padavine v mm, 8 vrsto padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

5. marca

Ljubljana 7, 771.6, —3.6, 76, ENE2, 10, sneg 0.2; Ljubljana 13, 771.7, 1.2, 53, N2, 5, sneg
Maribor 7, 771.1, —5.0, 80, N2, 10, sneg 0.9
Zagreb 7, 771.7, —3.0, 70, E2, 8, —, —;
Beograd 7, 768.8, —4.0, 90, NW2, 10, sneg 4.0; Sarajevo 7, 769.9, —4.0, 80, 0, 10, sneg 0.3; Skoplje 7, 764.6, 1.0, 60, W4, 10, dež 1.0
Kumbor 7, 763.0, 0.0, 40, NE3, 6, —, —;
Split 7, 765.6, 1.0, 60, NE7, 5, —, —; Rab 7, 767.1, 3.0, 50, E4, 5, —, —; Rogaška Slatina 7, —, —5.0, 63, NE2, 8, sneg, 0.3.

Temperatura: Ljubljana 2.8, —3.0; Maribor 3.0, —5.0; Zagreb 3.0, —3.0; Beograd 2.0, —4.0; Sarajevo 2.0, —5.0; Skoplje 8.0, —1.0; Kumbor —, 0.0; Split 10.0, 1.0; Rab —, —1.0; Rogaška Slatina 6.0, —5.0.

6. marca

Ljubljana 7, 774.4, —5.5, 81, 0, 2, —, —;
Ljubljana 13, 772.1, 0.8, 46, E1, 0, —, —;
Maribor 7, 773.4, —7.0, 80, NW1, 5, —, —;
Zagreb 7, 773.3, —4.0, 70, E1, 8, —, —;
Beograd 7, 773.0, —5.0, 80, W1, 6, —, —;
Sarajevo 7, 774.5, —5.0, 70, N2, 6, —, —;
Skoplje 7, 771.9, —2.0, 60, WSW2, 8, —, —;
Rog. Slatina 7, —, —10.0, 93, NE1, 0, —.

Temperatura: Ljubljana 1.5, —6.4; Maribor 0.3, —7.0; Zagreb —1.0, —4.0; Beograd —2.0, —5.0; Sarajevo —1.0, —5.0; Skoplje 2.0, —3.0; Rog. Slatina —1.0, —10.0.

SADJARJI!
CEPILNO SMOLO najfinejše kakovosti dobavlja:
»CHEMOTECHNA«, DRUŽBA Z O. Z., LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 10

ČUVAJTE SE HRIPE!
Najboljšo zaščito proti prenosu nalezljivih obolenj potom dupline v ustih in grlu tvorijo okusne
»ANACOT« PASTILE DR. WANDERA.
Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavojčka Din 8.-, velikega zavočjka Din 15.-

Iz Ljubljane

u— **Ban dr. Dinko Puc** v petek 8. t. m. ne bo sprejemal privatnih strank, ker bo službeno zadržan.

u— **Bolgari pridejo.** V petek 15. t. m pride v Ljubljano najboljši bolgarski moški zbor »Rodina« iz Sofije. Na odličen zbor, ki je žel lani velike uspehe na festivalu v Solnogradu, že danes opozarjamo. Vse podrobnosti sledé.

u— **Ljudska univerza.** Drevi ob 19.15 bo predaval na drž. trg. akademiji g. sodnik dr. Bajič Stojan o novem socialnem ustroju v Nemčiji. Predavanje g. dr. Ahčina zaradi bolezni odpade.

u— **Alpinsko predavanje v dvorani Delavske zbornice.** Drevi ob 20. bo pod okriljem Mladinske zveze JSZ predaval Ivan Bučer o »Obrazih gorâ«. Predavanje je doživelo že v drugih krajih izreden uspeh. Predavatelj nam bo z besedo prikazal goro z vseh strani, z vrha in z doline, v viharju in solncu, pozimi in poleti. Vsa doživetja in čuvstva, ki se vzbujajo v človeku v okrilju gorske prirode, je predavatelj povezal v skladno celoto, od sanjajočega čuvstva ob gorskem jezeru do vznesenega zanosa prekipevajoče moči ob vzponih čez neprestopne stene, vse je zbral in nam bo podal v predavanju, ki prehaja že v osvajajočo recitacijo, ki jo bodo spremljali prvovrstni diapozitivi. Vstopnina zelo nizka, da je mogoč pristop vsem. Začetek točno ob 20.

Zvočni kino Dvor
Tel. 27-30
Danes smeh v filmu
Buster dobrotnik naroda
Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer
Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

u— **O zgodovini Julijske Krajine s sociološkega stališča** bo predaval g. dr. Henrik Tuma pri društvu »Tabor« drevi ob pol 21. v kemični predavalnici na realki. K zanimivemu predavanju, ki je tretje v ciklusu predavanj o Primorju, so vabljeni vsi, ki se zanimajo za narodno obrambno vprašanje.

u— **Prirodoslovno društvo** priredi 6. predavanje v soboto 9. t. m. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Predaval bo priv. docent g. dr. Škerlj o vplivu podnebja na spolno dozorevanje ženske. Vabljeni člani in prijatelji. Začetek predavanja ob 18. uri.

u— **Zanimivo skioptično predavanje** o Estoniji in Estoncih bo priredil »Klub esperantistov v Ljubljani« v soboto 9. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Metropol«. Predaval bo g. Avgust Woldemar Birk, vodja Touring-kluba in odbornik estonske Esperantske zveze iz Tallina. Vstopnina 4 Din. Sledil bo lahko vsak, ker bo govor prevajan v slovenski jezik.

u— **Predavanje mornarske sekcije JS** o Panamskem kanalu, napovedano za drevi v OUZD, je odpovedano. Člani mornarske sekcije imajo drevi ob 20. sestanek pri Šestici. Vabljeni vsi! Odbor.

u— **Jugoslovensko Akademsko čitalnico** snujejo — kakor smo zvedeli — v Ljubljani brezkompromisno jugoslovensko orientirani akademiki. Klub bo imel nalogo prenesti svetle tradicije in delovanje zagrebškega borbenega »JAČ« tudi med ljubljanske akademike.

u— **Združeni godalni orkester Orkestralnega društva Glasb. Matice in konservatorija** bo kot uvod v Ciril Metodov koncert, ki bo v ponedeljek 11. t. m. v unionski dvorani, zaigral belokrajinsko narodno »V onem črnem lesu«. Za godalni orkester jo je priredil skladatelj L. M. Škerjanc. Takoj po uvodu spregovori o Družbi sv. Cirila in Metoda župan Ljubljane in predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnihar. Ostali del programa, ki obsega izključno le narodne pesmi, izvajajo gospa Pavla Lovšetova, g. Milan Jug, Slovenski vokalni kvintet in mešani zbor Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Poliča. Koncert naj bo dostojen uvod v proslavo 50 letnice naše prezaslužne družbe. Vstopnice v Matični knjigarni.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice** izvaja v petek, 8. t. m. ob 20. v veliki unionski dvorani na slavnostnem koncertu Dvořakov »Te Deum« za soli, zbor in orkester Dvořakov »Te Deum« je skladba, ki izredno močno učinkuje na poslušalca. Preprosta v svoji zasnovi ima prekrasna lirična mesta pa tudi izredno mogočne dele. Sopranski solo poje gdč. Župevčeva, basovskega pa namesto ravnatelja g. Betetta g. Marijan Rus. Ostali del programa izvaja pomnoženi operni orkester pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Poliča. Dolžnost naša naj bo, da na tem koncertu počastimo 85 letnico enega največjih Slovanov, češkoslovaškega prezidenta T. G. Masaryka. Vstopnice v Matični knjigarni

u— **železniškim upokojencem.** Umrl je g. Lovro Sernetz, nadsprevodnik v pokoju. Pogreb bo danes ob pol 15. iz hiše žalosti Zg. Šiška »Vila Katinka« poleg Aleševčeve ulice (za gostilno Kmet). Železniški upokojenci so vljudno vabljeni, da se pogreba udeleže. Društvo železniških upokojencev.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi točno ob 20. vaja mešanega zbora.

u— **Premiera Scribeove komedije »Vzroki in učinki« bo v soboto v Šentjakobskem gledališču.** Ker smo morali zaradi nenadne obolelosti gdč. Baranove nadeljsko predstavo odpovedati, bo premiera francoske komedije »Vzroki in učinki« v soboto in nedeljo. Sijajen humor preveva vso igro. Lepa dekoracija in krasni kostumi bodo gotovo še poživili dejanje. V vodilnih vlogah sodelujejo Baranova, Petrovčičeva in Šubičeva ter Klemenčič in Petrovčič, ostale vloge igrajo Kopajtič, Moser, Miličinski, Urbič, Vizjak in dame Klavorova, Ditzova, Grumova in drugi. Vstopnice se bodo dobile od sobote dalje pri blagajni v Mestnem domu od 10. do 12 in od 15. do 17. Že kupljene vstopnice veljajo za premiero.

u— **Premiera zabavne in duhovite veseloigre »Vzroki in učinki«** (Kozarec vode), ki je bila v nedeljo odpovedana zaradi nenadne obolelosti gdč. Baranove, bo v soboto 9. t. m. ob 20.15 v Šentjakobskem gledališču. Veseloigra je izvrstno naštudirana in so se zanjo napravile nove dekoracije in popolnoma novi kostumi. V glavnih vlogah nastopajo: Baranova, E. Wrischer-Petrovčičeva, Šubičeva, Klemenčič in Petrovčič. V ostalih vlogah nastopa skoro ves ansambel. Režijo vodi g. Karus. Dejanje veseloigre se vrši na dvoru angleške kraljice Ane leta 1710. Scribe nam na izredno duhovit način v tej igri odkriva vse zahrbtnosti in intrige dvorskega življenja. Vstopnice, kupljene za nedeljsko predstavo, veljajo za sobotno ali nedeljsko predstavo. Občinstvo naj kupi vstopnice že v predprodaji od sobote dalje. V nedeljo ob 20.15 se igra ponovi.

u— **Mladinski odsek Sokola I Tabor** priredi v nedeljo 10. t. m. ob 15. v velikem dvorani Tabora čajanko za moško in žensko deco. Deca je pripravila sama zelo lep zabaven spored. Vabimo starše in prijatelje naše dece, da si rezervirajo to popoldne za našo mladino. Iz prijaznosti bo našim malčkom zapel nekaj pesmi priznani kvartet — »Fantje na vasi«. Na sporedu je več telovadnih in pevskih točk, šaljivi nastopi in godba. Po čajanki se bo vršila tombola. Vstopnine ni.

u— **Kdo izmed nas si ne želi preživeti nekaj dni na solnčnem jugu!** To so sanje vsakega in vsake. Mnogi se zadovolje, če so tako srečni, da tisti čarobni jug gledajo samo na platnu. To se bo zgodilo v petek ob 14.15, ko bo ZKD predvajala lepo in veselo opereto »Dvorec na jugu«. V tem filmu nastopajo samo znani in priznani igralci. Za smeh in zabavo bo skrbel znani komik Pavel Kemp. V filmu sodelujeta tudi Liliana Haidova in Viktor de Kowa. Film je bil v pretežni večini posnet na našem jugu. Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50, in 6.50 Din.

u— **Pregled motornih vozil.** Dne 14. t. m. od 8. do 11.30 bo poslednji letni pregled motornih vozil, ki niso pod plombo, v Ljubljani na Bregu štev. 20 — policijska strežnica, dovoz iz Novega trga in sicer za policijski okoliš in sresko načelstvo v Ljubljani. Zamudniki ne bodo smeli dalje voziti z nepregledanim vozilom.

u— **Dukičeva hiša dograjena.** Ko so nastopili prvi toplejši pomladni dnevi so na stavbi nove Dukičeve stanovanjske hiše v Gajevi ulici takoj oživela zidarska dela, ki so morala čez zimo počivati. Petnadstropno poslopje, ki so mu do jeseni postavili glavno ogrodje, je te dni dobilo tudi vse zunanje in vmesne stene, tako da so gradbena dela v grobem zdaj dovršena. Pri skopi stavbeni delavnosti, ki jo preživljamo, je za stanovanja v novi hiši razume se, mnogo interesentov, ki že kar težko pričakujejo, kdaj se vrata odpro.

u— **Kako se dostavlja pošta na ljublj. periferiji.** Naročnik našega lista z Rudnika nam piše: Kar se dostavljanja pošte tiče, ne more biti dvoma, da smo prebivalci ljubljanske mestne periferije na slabšem kakor prebivalci oddaljenih, zavrženih hribovskih vasi. Zadnja zaselja v gorah prejemajo pisma vsaj po enkrat na teden zagotovo, za nas Rudničane, ki pripadamo področju najelitnejšega poštnega urada v banovini, namreč ljubljanske pošte 1, pa stalno velja, da poštar pride ali pa ne pride, kakor že odloči slučaj. Ta teden smo že spet kar tri dni skupaj ostali brez vsake pošte, pa še ne vemo, ali danes ali jutri sploh pride poštar kaj naokrog. Najhuje jezi takšen nered nas, naročnike dnevnega tiska, ki moramo včasih kar po nekaj dni skupaj čakati na svoj časopis. Pa tudi v času, ko je v dostavljanju »red«, dobiva Rudnik pošto pogostokrat šele pozno popoldne, medtem ko jo n pr. v Loškem potoku, ki je oddaljen bog ve koliko kilometrov od železnice, dobe že ob 11 dopoldne Nujno prosimo poštno upravo, da odpravi takšne nemogoče razmere in poskrbi, da ne bomo Rudničani pred nosom metropole ostali kakor nekdaj izgubljeno selišče, ki so ga snežni zameti odtrgali od vsega sveta.

u— **Reči, ki iščejo lastnika.** Te dni je izročila policija sodišču pol ducata raznih poklicnih ljubljanskih uzmovičev, med njimi 30letnega brezposelnega kleparskega pomočnika Matka Rasbergerja iz Ljubljane in brezposelnega zidarskega pomočnika Ivana Nahtigala iz Vodic ter znanega hišnega tatiča Toneta Srčnika iz Mengša. Slednji je pred kratkim vlomil v znano Pajkovo gostilno na Linhartovi cesti, prva dva pa sta v noči na soboto obiskala stanovanje kavarnarja Ivana Zalaznika na Starem trgu. S ponarejenimi ključi sta odprla wertheimko in odnesla 300 Din našega denarja, 23 ali 24 italijanskih lir in sedem zavojev moravskih cigaret, po vrhu pa sta še pri vlomu samem napravila precej škode. Pri aretirancih je policija našla več predmetov, ki najbrž izvirajo iz kakšnih drugih tatvin, a se njih lastniki doslej še niso zglasili: pri Srčniku originalno steklenico ruma, novo usnjeno denarnico v obliki podkve in več poštnih znamk po 1.50 Din, pri Rasbergerju, ki gre tokrat že desetič po svoj delež pravice, pa novo cigaretno dozo iz alpake in nikeljnasto uro znamke Mephisto z verižico. Eventualni lastniki naj se obrnejo na kriminalni oddelek policije.

SADJARJI!
Preiskave znanstvenikov in dolgoletne izkušnje praktikov so pokazale, da je
ARBORIN
neprecenljivo sredstvo za pomladansko pokončavanje sadnih škodljivcev.
„CHEMOTECHNA"
družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10

Iz Maribora

a— **Namesto konzula Ševčika prof. dr. Pivko.** Zaradi zadržanosti ljubljanskega češkoslovaškega konzula inž. Ševčika predava drevi v Ljudski univerzi o češkoslovaških legionarjih v svetovni vojni prof. dr. Ljudevit Pivko, ki bo nastopil s pomočjo vsega materiala, ki ga je dal na razpolago g. konzul Ševčik.

a— **G. Marjan Kozina,** ki se je predstavil mariborski koncertni publiki na decembrskem koncertu Glasbene Matice, je naštudiral drugi koncert, ki ga priredi Glasbena Matica v tej sezoni. Po uspehu sodeč, ki ga je dosegel prvi koncert, obeta postati tudi drugi, ki se bo vršil v sredo 13. t. m. v veliki dvorani Uniona, prvovrsten umetniški dogodek. Koncert bo prenašan po radiu. Zaradi tega je občinstvo naprošeno, da zavzame prostore pravočasno, ker začne koncert točno in bodo morala biti vrata med posameznimi točkami zaradi nemotenega prenosa zaprta.

a— **Hvalevredna pobuda.** Včeraj se je pri Orlu zaključila tretja kuharska razstava, ki postaja tradicionalna prireditev te vrste v Mariboru na dan pusta in pepelnice. Čisto odveč bi bilo naglašati, koliko materialnih žrtev nosita ga. in g. Zemljič v stvari, ki je občega pomena in splošne koristi za Maribor. Tudi letošnja razstava je bila bogato obložena galerija najfinejših in najbolj rafiniranih izumov kuhinjske spretnosti in tehnike. Na razstavnih mizah so ležale v slikoviti razporedbi številne pecivne, mesne, sirarske, zelenjadne in druge specialitete. Za to razstavo sta najela ga. in g. Zemljič znanega kuharja Witzmanna, po rodu Dunajčana, ki je pokazal, da je v zadevah želodčnih okusov pravi kampeljc. Mariborske gospodinje so skozi oba dneva razstavne prostore naravnost okupirale ter bile polne hvale in priznanja prireditelju in kuharju.

a— **Podružnica Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru** sklicuje za nedeljo dne 10. t. m. ob ½10. dopoldne svoj XXII. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

a— **Društva za spomenik.** Mariborskemu spomeniškemu odboru so prispevali za spomenik kralju Uedinitelju: Zveza Maistrovih borcev 200 Din, Šola in dom 200, Jugoslov. gozdovniška liga 200, Švabsko nemški prosv. savez v Marenbergu 200, Udruženje gostilniških podjetij v Konjicah 100, Prva mariborska lovska družba, Maribor, 100, Pevsko društvo Ruše 100, Podporno društvo paznikov moške kaznilnice Maribor 100, Strelska družina Ruse 100, Društvo ljubiteljev ptičarjev, Maribor, 100. Kolo jugoslovenskih sester v Ljutomeru 150 Din.

a— **JNS v Studencih.** Redni občni zbor občinske organizacije JNS v Studencih bo v soboto dne 9. t. m. ob 19. pri Spureju

a— **Mariborski vojaški gojenci na Oplenac.** V petek dne 8. t. m. ponese na Oplenac na grob pokojnega kralja Uedinitelja posebna poklonitvena deputacija tukajšnje inženjerske podčastniške šole lep spomin. Danes v četrtek ob 20. bo v telovadnici inž. podoficirske šole komemoracija za blagopokojnim kraljem. Dostop imajo tudi Sokoli, včlanjeni v društvu Maribor I.

a— **Labodji spev.** Tako se imenuje poslednja violina slavnega A. Stradivarija. V notranjosti te najlepše violine je originalen listič z napisom »Anni 93«, kar pomenja, da je slavni mojster Stradivari dovršil to čudovito violino v 93. letu svoje starosti. Lastnik te violine je sedaj naš sloveči virtuoz Z. Balokovič, ki nastopi jutri zvečer v tukajšnjem gledališču. Za omenjeno violino je dal Balokovič v Ameriki dve drugi Stradivarijevi violini, vredni 2,500.000 Din in razen tega dva in pol milijona dinarjev.

a— **Mariborski karneval** je potekel letos v znamenju dobro okupiranih javnih lokalov in živahnega pustnega dirindaja. Gostilničarji in kavarnarji pravijo: boljši kakor lani. Vzrok: ugoden datum.

a— **Tekstilna industrija uspeva.** Tukajšnja tekstilna tvornica A. Ehrlich bo dozidala k dosedanjim tvorniškim objektom še nove objekte ob Jezdarski, Žitni in Betnavski ulici. Razen tega namerava omenjena tvornica postopoma zazidati še nezazidane parcele v Danjkovi, Jezdarski in Betnavski ulici, kjer bo zgradila stanovanjske hiše. Ta stavbna akcija je prav hvalevredna, saj bo s postopno zidavo omenjenega parcelnega sveta nastalo občutno zboljšanje stanovanjskih prilik. Ob Jezdarski ulici bodo stavbe enonadstropne, ob Betnavski pa dvonadstropne.

a— **Trgovska samopomoč** izkazuje v Mariboru lep razvoj in napredek. Dokaz stanovske zavesti mariborskega trgovstva. Stanje skladov znaša v pretekli poslovni dobi 183.768.26 Din, in sicer izkazuje podporni sklad I. kategorije 42.900 Din, druge kategorije 34.800 Din, rezervni sklad 106.068.26 Din.

a— **V delavnicah osemurni delovni čas.** V tukajšnjih delavnicah drž. železnic se je zopet uvedel osemurni delovni čas. Doslej je bil v veljavi sedemurni delovni čas.

a— **Pepelnični trg.** Rib je bilo včeraj precej na izbiro: karpi so se prodajali po 10 do 12, sardele po 12, polenovka po 12, fileti po 26. Kmetje pa so pripeljali pet vozov krompirja, 3 voze jabolk. Cene so bile: piščanci 25—35, kokoši 30 do 40, purani 30 do 60, kozliči 30 do 60, jabolka 4 do 6.

a— **Skrivnostni streli.** V splošno bolnišnico so prepeljali 26letnega posestniškega sina Leopolda Dobrška in Maksa Grmeka. Ko sta šla skupaj skozi gozd, je od zadaj nenadno počilo. Oba sta se ranjena zgrudila na tla. Dobršek je zadet v hrbet in levo roko, Grmek pa je prestreljen po vsem telesu. Skrivnostnega napadalca zasledujejo orožniki.

a— **Zaslišavanje.** V znani vohunski aferi, o kateri smo pred dnevi poročali, se pri tukajšnji policiji nadaljujejo zaslišavanja prizadetih oseb.

a— **Dramatično soočenje.** Zločin v Nunski grabi pri Ljutomeru je sicer po izpovedbi sina Ivana Budje povsem razjasnjen, četudi oče Jakob Budja vsako krivdo taji in odklanja. Zanimiva in dramatična pa je bila konfrontacija očeta Jakoba Budje in sina Ivana pred preiskovalnim sodnikom Emilom Kramerjem. Ko je sin Ivan pred očetom ponovno in odločno izpovedal, da je razmal po navodilih svojega očeta, je oče Jakob Budja vzrojil in s hrupnim glasom vrgel sinu v obraz očitek, da govori neresnico. Pod vtisom vse psihološke podrobnosti pri soočenju opazujočega preiskovalnega sodnika se je oče Jakob Budja v trenutku notranje zrušenosti vrgel na kolena pred sinom in ga z dvignjenimi rokami prosil odpuščanja. Na ponovno vprašanje preiskovalnega sodnika Kramerja, ali naj ta prošnja za odpuščanje pomeni priznanje krivde, je Jakob Budja zopet vztrajal na tem, da ne zadene njega pri umoru v Nunski grabi nikakšna krivda. Budja Jakob se menda ni zavedal, da je takšen hip notranje zrušenosti mnogokrat zgovornejši nego je zgovornost jezika.

a— **V oči papriko.** Ko se je v nedeljo ponoči vračal po dravski brvi v Studencu 14letni trgovski vajenec Stanko Ledenik, je sredi brvi stopil predenj neznan moški, ki ga je z bliskovito kretnjo zagrabil za glavo, nato pa mu pognal v oči večjo količino paprike, pomešane s soljo. Neznanca, ki mu je vzel šest dinarjev, vso gotovino, ki jo je imel pri sebi, je pobrala gluha noč.

Iz Celja

c— **Regulacija Savinje se je že pričela.** V ponedeljek so se pričela regulacijska dela na Savinji pri tremerskem mostu. Prva etapa regulacijskih del obsega Savinjo južno od tremerskega mosta navzgor proti Polulam pri Celju. Ta dela bo izvršil gradbeni podjetnik inž. Tašković iz Skoplja. Delo se še ne vrši v polnem obsegu. Pri regulaciji bo zaposlenih 200 do 300 oseb.

c— **Blodni ognji.** Ljubljanska drama bo uprizorila v torek 12. t. m. ob 20. izvirno Šorlijevo dramo »Blodni ognji«, ki je imela v Ljubljani velik uspeh. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni »Domovine«. Uprizoritev Krleževe drame »Gospoda Glembajevi« še ni mogoča, ker je g. železnik še vedno bolan.

c— **Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice** bo imelo v soboto 9. t. m. ob 16. redni mesečni sestanek v Narodnem domu.

c— **Za violinski koncert Zlatka Balokovića,** ki bo v soboto 9. t. m. ob 20. v mali dvorani Celjskega doma, se dobijo vstopnice v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove.

c— **Srečke drž. razredne loterije za novo kolo** se dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

c— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Peer Gynt« in dve predigri.

Vlažno, hladno sedaj NIVEA

Po burji, dežju ali snegu je posebno potrebno, da zaščitite svojo kožo pred vetrom in slabim vremenom, a to boste najbolje napravili takole: vsak dan na večer, preden ležete spat, nadrgnite kožo nalahno z Nivea kremo. Koža postane zaradi tega mehka in gibka, a poleg tega tako odporna, da ji še tako slabo vreme ne bo škodilo.

Zaradi Eucerita, ki ga vsebuje Nivea krema, prodre ta globoko v kožo, a ne ostavi za seboj nobenega bleska ter je istočasno krema za dan in noč.

Gospodarstvo

Iz letnega poročila Narodne banke

II.

Devizni posli.

Promet Narodne banke v deviznih poslih je bil lani nekoliko večji nego v prejšnjem letu. Znašal je skupaj s premijo (28.5 %) 1809 milijonov Din nasproti 1690 milijonom v letu 1933. Na kliriških računih pa je lani znašal promet 4064 milijonov nasproti 3328 milijonom v letu 1933. Preko kliriških sporazumov je bilo lani obračunano preko 80 % vrednosti naše zunanje trgovine.

Blagajniški zapisi

Ob koncu preteklega leta je bilo v obtoku za *300 milijonov Din blagajniških zapisov* Narodne banke nasproti 341 milijonom ob koncu prejšnjega leta in 236 milijonom ob koncu leta 1932. Navzlic znižanju obrestne mere v začetku leta (na 1 odst. za dvamesečne in 2 odst. za trimesečne bone) je obtok blagajniških bonov v prvem četrtletju stalno naraščal in je dosegel 8. marca najvišje stanje 441 milijonov, najnižje stanje pa je bilo 216 milijonov dne 15. novembra.

Pošiljke emigrantov in turizem.

Denarne pošiljke emigrantov so pred leti tvorile važno aktivno postavko v naši plačilni bilanci. Denarne pošiljke od emigrantov so v letu 1929. dosegle rekordno višino 888 milijonov Din, naslednje leto so že padle na 740 milijonov, leta 1931. na 573 milijonov, leta 1932. na 206 milijonov, predlanskim pa na 122 milijonov; lani so te pošiljke ponovno nekoliko popustile, in sicer na 120 milijonov. To občutno nazadovanje denarnih pošiljk emigrantov (zlasti iz Amerike) se močno pozna zadnja leta v naši plačilni bilanci. Pred leti so samo pošiljke emigrantov zadostovale za kritje devizne potrebe pri plačilu anuitet za naša državna posojila v inozemstvu.

Nasprotno pa beležimo lani povečanje dotoka tujih plačilnih sredstev od turizma. Lani je prišlo v našo državo v 10. mesecih 152.932 inozemskih turistov nasproti 131.100 v celem letu 1933. Dotok tujih plačilnih sredstev od teh inozemskih turistov se ceni za leto 1933. na 274 milijonov Din, dočim se ceni dotok tujih plačilnih sredstev od inozemskih turistov v prvih 10 mesecih lanskega leta na 319 milijonov Din (če računamo za vse leto z vsoto 350 milijonov Din, tedaj vidimo, da se je lani dotok tujih plačilnih sredstev od inozemskih turistov povečal za skoro 75 milijonov Din).

Tečaj dinarja.

Tečaj dinarja je bil v Curihu vse leto do novembra nespremenjen na višini 7 švicarskih frankov za 100 Din, od začetka decembra pa se je dvignil na 7.02. Značilnejše pa so spremembe glede tečaja dinarskih novčanic v Curihu, ki je znašal sredi januarja lanskega leta 6.25 švicarskih frankov, ob koncu februarja pa je zdrknil navzdol celo na 6.15 švicarskih frankov; v juliju se je tečaj pričel dvigati in se je povzpel ob koncu julija na 6.50, ob koncu avgusta na 6.8250 in si je do konca leta gibal na višini med 6.6750 in 6.80 švicarskega franka za 100 Din.

Naša produkcija industrijskih rastlin

Kakor znano, je kmetijski minister dr. Dragutin Janković nedavno na sestanku proizvajalcev oljnatih semen in zastopnikov industrije jedilnega olja poudaril nujno potrebo reorganizacije proizvodnje industrijskih rastlin, zlasti sirovin za industrijo olja. S tem v zvezi je zanimiva najnovejša statistika, ki jo je izdalo kmetijsko ministrstvo o lanskem pridelku industrijskih rastlin.

Sladkorna pesa. Na površini 25.822 ha je znašal pridelek sladkorne pese 4.80 milijona stotov nasproti 5.10, 7.33 in 7.07 milijona metrskih stotov v prejšnjih treh letih. Lanski pridelek je bil torej zelo slab.

Tobak. Na površini 7154 ha je bilo lani pridelano 60.490 metrskih stotov tobaka nasproti 87.507, 169.190 in 133.259 metrskih stotov v prejšnjih treh letih.

Konoplja. Na površini 36.907 ha je bilo lani pridelanih 375.960 metrskih stotov konoplje nasproti 279.000, 213.000 in 219.000 metrskih stotov v zadnjih treh letih. V dravski banovini je bilo na 150 ha pridelano 927 metrskih stotov konoplje.

Lan. Na 10.623 ha je bilo pridelanih 105.600 metrskih stotov lanu nasproti 99.300 106.300 in 98.100 stotov v zadnjih treh letih. V dravski banovini je bilo na 969 ha pridelano 6590 metrskih stotov lanu.

Bombaž. Kultura bombaža v naši državi se je pričela zadnja leta širiti. Leta 1931. je padel pridelek bombaža na 2470 metrskih stotov, naslednja leta pa se je dvigal in je lani dosegel 5133 metrskih stotov. Z bombažem posejana površina se je lani zopet povzpela na 1351 ha. Bombaž se goji izključno v vardarski banovini, kjer so podnebne razmere za tako kulturo primerne. Proizvodnja bombaža pa bi se dala še znatno povečati, kakor so to storili v Grčiji, kjer domača proizvodnja bombaža krije že 75 odstotkov konsuma tekstilnih tvornic. Poleg bombaža se pridela tudi bombaževo seme, ki se rabi za produkcijo jedilnega olja.

Hmelj. Površina hmeljskih nasadov v naši državi je padla od rekordne višine 9218 hektarov v letu 1928. na 1471 ha v letu 1932., potem pa se je pričela zopet polagoma dvigati in je lani znašala 2396 ha (od tega 1390 v dravski banovini, 1000 v dunavski banovini in 6 v moravski banovini). Pridelek pa je znašal lani 14.831 metrskih stotov nasproti 14.643 v letu 1933. in 8249 v letu 1932. (največji je bil pridelek leta 1928., ko je znašal 52.338 metrskih stotov).

Cikorija. Kultura cikorije je zadnja leta popustila in se je lani gojila le na površini 929 ha nasproti največji površini 1468 ha v letu 1931. Cikorija se goji skoro izključno v savski banovini (v dravski banovini le 2 ha). Skupni pridelek pa je lani znašal 83.873 metrskih stotov nasproti rekordnemu pridelku 136.398 metrskih stotov v letu 1930. Navzlic temu je bil lanski pridelek večji nego v vseh letih do leta 1929.

Sezamovo seme. Prav občutno se je zadnja leta povečala kultura sezamovega semena, ki se rabi za produkcijo olja. Leta 1931. je znašala s sezamovim semenom posejana površina komaj 895 ha, lani pa že 1127 ha, in to izključno v vardarski banovini (Južna Srbija), kjer so za to tropsko rastlino primerne podnebne razmere. Pridelek je znašal lani 1734 metrskih stotov.

Mak. Kultura maka, ki se najbolj goji v vardarski banovini, je zavzela največji obseg leta 1930., namreč 14.780 ha; do leta 1932. je padla na 4790 ha, lani pa je znašala zopet 7654 ha. Pridelek makovega semena je znašal lani 16.015 metrskih stotov, pridelek makovega soka (opija) pa 444 metrskih stotov.

Oljnata repica. Slično kakor pri maku smo opažali tudi pri oljnati repici občutno nazadovanje te kulture od 12.230 ha v letu 1930. na 3740 ha v letu 1932., potem pa se je posejana površina zopet dvigala in je lani dosegla 7900 ha (od tega 327 ha v dravski banovini). Pridelek semena od oljnate repice je lani znašal 54.446 metrskih stotov (leta 1929. je bil rekordni pridelek 73.780 metrskih stotov, leta 1932. pa najmanjši pridelek 14.830 metrskih stotov); v dravski banovini je bilo pridelano 3819 metrskih stotov semena oljnate repice. Največ se oljnata repica goji v dunavski banovini, na katero odpade polovica vse produkcije.

Od ostalih industrijskih rastlin je omeniti še ricinus, ki se kot tropska rastlina goji v Južni Srbiji, nadalje zemeljske orehe (kikiriki), ki so jih pričeli gojiti v okolici Strumice in Gjevgjelije, in anason, ki se prav tako goji le v Južni Srbiji. V Dalmaciji pa gojijo kot specialno industrijsko rastlino tako zvani buhač (ki se potrebuje kot sredstvo proti mrčesu) in se goji na površini 2200 ha.

Gospodarske vesti

= **Italijanska lira za 6.5 % pod pariteto.** Zadnje dni je italijanska lira ponovno popustila na mednarodnih deviznih tržiščih. Še pretekli četrtek je v Curihu notirala 26.18, v soboto je popustila na 26.02, v ponedeljek na 25.92, v torek na 25.5750, včeraj pa na 25.50. Nasproti paritetnemu tečaju, ki znaša v Curihu 27.2770, je sedaj italijanska lira že za 6.5 % pod zlato pariteto.

= **Zborovanje v Sevnici za gradnjo železnice Št. Janž-Sevnica.** V nedeljo 10. t. m. bo v Sevnici veliko javno zborovanje za gradnjo železniške proge Št. Janž-Sevnica. Zborovanje bo ob 11. uri predpoldne na glavnem trgu, v primeru neugodnega vremena pa v dvorani, ki se v ta namen pripravi. Akcijski odbor je razposlal vabila na vse občinske uprave in župnijske urade v srezih, ki so največ interesirani na tej železniški gradnji. V sami Sevnici deluje poseben »Pripravljalni odbor za manifestacijo v Sevnici«, ki mu načeluje predsednik sevniške občine g. France Trupej. Akcijski odbor še nima obvestila glede udeležbe zastopnikov iz Zagreba oziroma iz savske banovine, zato se še ne more napovedati vrstni red govornikov na zborovanju. Po izrednem zanimanju, ki ga kaže prebivalstvo posavske in mirnske trebanjske doline, bo udeležba na nedeljskem zborovanju v Sevnici ogromna. Akcijski odbor sporoča, da sta izvolitev v častni odbor akcije sprejela g. ban dr. Dinko Puc in g. dr. Gregorij Rožman, ljubljanski knezoškof.

= **Poštna hranilnica v februarju.** V teku februarja so se hranilne vloge pri Poštni hranilnici povečale za 26.5 milijona Din (v januarju je znašal prirastek 15.4, v decembru 16.5, v novembru pa 0.4 milijona Din) in znašajo sedaj 760.4 milijona Din. Znatnejši prirastek vlog v zadnjih dveh mesecih je gotovo v zvezi s pripisom obresti. Vloge na čekovnih računih so se v teku februarja nekoliko povečale in so znašale ob koncu februarja 1110 milijonov Din nasproti 1079 milijonov Din ob koncu lanskega februarja. Čekovni promet je znašal 4366 milijonov Din (lani v februarju 4299 milijonov).

= **Občni zbor Priv. agrarne banke d. d. v Beogradu** je sklican za 7. april ob 9. dopoldne v bančni palači v Beogradu. Na dnevnem redu so med drugim volitve članov upravnega odbora.

= **Konzumnemu društvu za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani** je z odlokom ministra za trgovino in industrijo dovoljena izvenkonkurzna likvidacija. Zbor upnikov se bo vršil 30. marca 1935 ob 10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani z dnevnim redom: 1. Konstituiranje zbora upnikov; 2. volitev 1 likvidatorja; 3. volitev članov upniškega odbora in njih namestnikov. — Dr. Rupnik, komisar ministra pri Konzumnem društvu.

= **Nazadovanje tujskega prometa v Franciji.** Zaradi znatno višjega nivoja cen v Franciji v primeri z drugimi državami, zlasti z državami z devalvirano valuto, je promet inozemskih turistov v Franciji zadnja leta rapidno nazadoval. To dejstvo je dalo v zadnjem času povod, da se je v zbornici in v senatu obširno razpravljalo o krizi tujskega prometa. Ob tej priliki so bile navedene prav zanimive številke, ki kažejo, da je prišlo leta 1927 v Francijo zaradi zabave 2,137.000 inozemskih turistov, lani pa le še 700.000. Dohodki francoskega gospodarstva od inozemskih turistov pa so še v večji meri nazadovali, in sicer od 12 milijard frankov v letu 1927. na 2 milijardi v preteklem letu. Te številke same na sebi dajo slutiti, kako občutne posledice ima nazadovanje prometa inozemskih turistov na francosko gospodarstvo, zlasti na hotelsko industrijo in na luksuzno industrijo, ki v znatni meri živi od inozemcev. Zaradi pomanjkanja inozemskih turistov se je zlasti zunanja slika Pariza precej spremenila. Povsod je videti prazna ali zaprta zabavišča itd. Najbolj občutno je nazadovanje dotoka turistov iz Amerike in Anglije. Na merodajnih mestih proučujejo sedaj možnosti za boljšo in koncentrirano tujsko-prometno propagando, za uvedbo voznih olajšav itd., vendar pa se s takimi ukrepi ne bo moglo mnogo pomagati, ker je glavna ovira previsok nivo francoskih cen.

= **Izredno nizka obrestna mera v Zedinjenih državah.** Iz Washingtona poročajo, da je ameriški zakladni urad sklenil izvesti konverzijo 4.25 odst. posojila za osvoboditev v skupni nominalni vrednosti 1850 milijonov dolarjev v novo 20 do 25-letno posojilo, ki bo nosilo le 2⅞ odst. obresti. Zakladni urad je nadalje napovedal tudi konverzijo 2.5 odst. blagajniških bonov v vrednosti 528 milijonov dolarjev, ki bodo zapadle 15. marca. Imetnikom teh blagajniških bonov ponuja sedaj zakladni urad 5 letne bone z obrestno mero komaj 1¾ odst. To je najnižja obrestna mera, ki je bila kdaj v Zedinjenih državah dosežena za kakršenkoli državni papir.

= **Dobave.** Strojni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave bakrenih plošč; do 14. t. m. pa glede dobave navojnih svedrov. Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave železne pločevine in bakrene žice za dinamo. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave žebljev, matic in podložnih plošč. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave lesa, pločevine, cevi, zakovic, vijakov, ventilov, manometrov, mazalic, katraniranega motvoza, jeklenih verig in čopičev; do 19. t. m. glede dobave električnega materiala, glicerina itd.; do 20. t. m. glede dobave raznih aparatov, žice, cevi, strojev, brona, pločevine itd.; do 21. t. m. glede dobave klorkalcija, kalijevega lužila, etra in jadrenine; do 22. t. m. pa glede dobave vesel in naminega perila.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. marca ponudbe glede dobave risalnega orodja, merilnih naprav, 200 lopat za premog ter naprave za analizo jamskega zraka.

Borze

6. marca.

Na ljubljanski borzi beležimo tudi danes znova povišanje oficielnega tečaja devize Curih, in sicer od 1423 — 1430.07 na 1424.22 do 1431.29. Kakor smo že včeraj omenili, se v tem povišanju izraža intervalutarna okrepitev švicarskega franka. Padanje dolarja in funta se je danes skoro ustavilo, dolar se je celo nekoliko dvignil. Pač pa vidimo nadaljnje popuščanje devize Trst, ki je tudi pri nas nazadovala.

V privatnem kliringu se je avstrijski šiling znatneje dvignil, in sicer od 8.25 do 8.35 na 8.40 — 8.50. Tudi v zagrebškem privatnem kliringu se je avstrijski šiling povzpel na 8.40 denar: promet pa je bil v angleških funtih po 218.66 in v grških bonih po 30. Madžarski pengi so notirali v beograjskem privatnem kliringu 8.60—8.70.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda popustila za nekaj točk in se je zaključila po 375 (v Beogradu po 376). Tudi dolarski papirji so nekoliko nazadovali, vendar ni bilo prometa. Do zaključka je prišlo samo še v delnicah Priv. agrarne banke po 259 in 260.

Devize.

Ljubljana. (Z všteto premijo 28.5 odstot.) Amsterdam 2968.15 — 2982.75, Berlin 1760.05 — 1773.92, Bruselj 1024.02—1029.09, Curih 1424.22 — 1431.29, London 205.84 — 207.90, Newyork 4'90.54 — 4352.85 Pariz 289.47 — 290.91, Praga 183.26 — 184.37, Trst 362.53 — 365.62. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.40 — 8.50.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.31, London 14.42, Newyork 304.1250, Bruselj 71.90, Milan 25.50, Madrid 42.05, Amsterdam 208.55, Berlin 123.75, Dunaj 57.10, Stockholm 74.30, Oslo 72.30, Kobenhavn 64.35, Praga 12.87, Varšava 58.10, Atene 2.92, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 372 — 375, 7% investicijsko 74 — 76, 7% Blair 65.50 do 66.50, 8% Blair 77 — 78, 4% agrarne 45 do 46, 6% begluške 65 — 66.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 374 — 378, za marc - julij 374 — 378, 7% investicijsko 77 bl., 7% Blair 66 — 66.25, 8% Blair 77 bl., 6% begluške 66.50 bl.: delnice: Priv. agrarna banka 257 — 260, Trboveljska 115 — 125, Šećerana Osijek 150 do 165.

Beograd. Vojna škoda 377 — 378 (377), za marc 376.50 — 377.50 (376), za april 376.50 — 377.50 (377.50), 7% Blair 66—67 (66.50), 7% Drž. hipotekarna banka 72.50 bl., Narodna banka 5500 — 5580 (5570), Priv. agrarna banka 257 — 259.

Dunaj. Državne železnice 22.85, Alpine-Montan. 10.40.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago, 6. marca.** Začetni tečaji: Pšenica: za maj 95.6250, za julij 96.25, za september 89.50; koruza: za maj 81.3750, za maj 81.3750, za julij 77.25.

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.) Tendenca za žito stalna. — Nudi se (vse franko nakladalna postaja): pšenica: baška, 79 kg. po 127.50 — 130; banatska, 87 kg težka po 125 — 127.50; oves: bosanski 105 — 110; koruza: baška po 72 — 76; banatska po 68 — 70; moka: baška in banatska »0« po 210 — 230; baška »2« po 195 — 215; baška »5« pa po 175 — 195; otrobi: baški debeli 105 — 110.

+ **Novosadska blagovna borza** (6. t. m.) Tendenca je bila slaba. Promet slab. — Pšenica: baška potiska in slavonska 130 do 132; baška in sremska 124 — 126; slavonska 121 — 126. — Oves: baški, sremski in slavonski 90—92.50. Rž: baška 122.50 do 125. — Ječmen: baški in sremski, 65/66 kg 125 — 130; jari, 67/68 kg 135 — 140. — Koruza: baška in sremska 68 — 69; banatska 64 — 65. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 192.50—215, »2« 172.50—195; »5« 152.50 — 175; »6« 135 — 147.50, »7« 110 — 115; »8« 80 — 85. — Otrobi: baški in sremski 82 — 84; banatski 81—83. — Fižol: baški in sremski beli 132.50 do 137.50

+ **Somborska blagovna borza** (6. t. m.) Tendenca stalna. Promet 41 vagonov. — Pšenica: baška, okolica Sombor, gornjebaška, sremska, banatska 123 — 125; baška in banatska potiska 128 — 130. — Oves: baški 87 — 89; sremski, slavonski 88—90. — Rž: baška 122.50 — 125. — Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 125 — 127.50; jari, 67/68 kg 135 — 140. — Koruza: baška in sremska 67 — 69; za marc - april 70 — 72. — Moka: baška »0g« in »0gg« 200 — 220; »2« 180 — 200; »5« 160 — 180; »6« 140 do do 155; »7« 115 — 120; »8« 85 — 90. — Otrobi: baški 82 — 84.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (6. t. m.) Tendenca prijazna, promet slab — Pšenica: za marc 16.82 — 16.85, za maj 17.12 — 17.13; koruza: za maj 11.86—11.87.

ŽIVINA

+ **Živinski sejem v Ljubljani.** Na včerajšnji živinski sejem je bilo prignanih 152 volov, 35 krav, 12 telet, 6 svinj, 153 malih prašičkov in 260 konj; prodanih pa je bilo 62 volov, 18 krav, 10 telet, 3 svinje, 102 prašička in 46 konj. Cene so bile naslednje: voli I. vrste 3.50—4 Din, II. 2.75—3.50, III. 2—2.75, debele krave 2—3.50, klobasarice 1—2, teleta 4.50—5.50 Din; prašički za rejo 6—12 tednov stari so se prodajali po 100 do 150 Din komad.

BOMBAŽ.

+ **Liverpool,** 5. marca. Tendenca mirna. Zaključni tečaji: 6.96 (7.01), za julij 6.84 (6.89).

+ **Newyork,** 5. marca. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za marc 12.55 (12.55), za julij 12.42 (12.45).

Sin: Ali ti ni dobro, oče?

Šepetalec (tiho): Kašljajte! Kašljajte!

Oče: Ne morem, ravnokar sem po-jedel Bronhi bon-bon

IZDELEK »UNION«, ZAGREB

»Riviera« zobna pasta

daje ustam prijeten in osvežujoč vonj, temeljito dezinficira, odstrani hitro zobni kamen in ohrani zdrave in bele zobe. To pasto uporabljajo v vseh kulturnih državah

Kreta, žarišče upora

Državljanska vojna na Grškem je zahtevala doslej tri tisoč mrtvih in mnogo ranjenih — Venizelos se trenutno še mudi na rodni Kreti

General Plastiras in politik Venizelos, duši sedanje revolucije na Grškem

Otok Kreta, izhodišče in menda tudi zadnje pozorišče sedanjih homatij na Grškem, je znan v civiliziranem svetu pred vsem po ogromni Minovi palači v Knosu, palači s proslulim labirintom, v katerem je razsajal

nestvor Minotaver.

V starem veku je veljala ta zgradba za eno izmed sedmih čudes sveta. Toda Kreta sama je svetovno čudo, ena izmed še nedotaknjenih lepot Evrope. Dežela divje, pestro barvite, a pri tem izenačene krasote. Morje pred njo je tako globoko modro in pri tem tudi tako neprestano razburkano, kakor baje

nikjer drugje na svetu,

snežni vrhovi pravljične gore Ide se dvigajo v večno sinje nebo nad temnimi, divjimi robnimi gorovji, silnimi ravnicami rdečih cvetočih oleandrov, prastarimi oljčnimi gozdovi, prerijami korintnih nasadov, hudournimi rekami. Če povemo, da se razteza otok v dolžino kakšnih 260 kilometrov, si lahko mislimo, da je tu dovolj prostora

za heroični razmah

posameznih pokrajinskih prvin.

Tujec se pripelje običajno s parnikom iz Pireja v Heraklejon, ker je to najudobnejša in najkrajša zveza in ker je Knosos potem od Heraklejona oddaljen samo še 6 km. Heraklejon je v ostalem mesto, ki šteje okoli 60.000 prebivalcev in posetnik ima tu dovolj prilike za proučevanje ljudstva, ki mu zemlja sama ponuja preobilico tega, kar potrebuje za življenje,

a potrebuje zelo malo.

Deželani prihajajo zjutraj na vse zgodaj ponujat svoje pridelke v mesto, četrtina meščanov preži že okrog petih zjutraj ob nabrežjih na parnike, ki prinašajo možnost zaslužka s prepeljavanjem potnikov na kopno (parniki se zaradi večno nemirnega morja ustavljajo pred pristaniščem) in z natovorjenjem olja. Drugače pa nima mesto podnevi menda nobenih važnejših opravkov, nego da pohaja, poseda ob nabrežnih kavarnah, dela hrup,

General Kondylis, grški vojni minister, pripravlja proti upornikom odločilen udar

čita časnike in politizira.

Zvečer se zbere vse na velikem trgu ob morju, polovica ljudi gleda v šestorico ogromnih plaht, ki predstavljajo heraklejonske kinematografe na prostem, druga polovica prodaja z nezaslišanim truščem cigarete, cvetlice in vso mogočo drugo drobnarijo. Življenje po ostalih kretskih mestih je temu podobno...

Zemljevid Grčije s Kreto. Slednja je po najnovejših poročilih blokirana

Metaxas, desna roka generala Kondylisa, Oba sta odločena nadaljevati borbo do skrajnosti in zmagati nad uporniki

Tujec pa prihaja, kakor rečeno, v prvi vrsti zavoljo Knosa, te

velikanske palače

s stebri in štirimi nadstropji, ki pokriva od vseh strani pol majhne gore in ki so jo zgradili kakšni dve tisočletji pred našim štetjem. Že v homerskih časih, t. j. kakšnih tisoč let pred našim štetjem, je bila ta palača samo še legenda, kakor življenje plemena, ki je imelo okrog te palače svojo mogočno prestolnico. Še kakšnih trideset let tega je bilo

vse to pokopano

pod žitnimi polji in edino angleški arheolog Evans si je lahko s svojim neizmernim bogastvom privoščil nalogo, da je te zakrite ostanke pradavne kulture spravil na beli dan. Približno v istem času so izkopali in proučili druge njene ostanke po drugih krajih dežele in vse je bilo že v svojih osnovah tako orjaško, kakor da je bilo napravljeno za pleme velikanov. Istočasno pa so bile vse te palače in hiše preslikane z najbolj svežimi barvami, oprema pa

mehkužno razkošna

in naravnost rafinirano precizna. Rod vojakov, ki je to ustvaril, je nabiral cvetlice. Skoraj 15 stoletij pred Perikl[illegible]n je tu, kakor na Peloponezu, zgradil kulturo, ki je po svoji višini vredna občudovanja. Ta rod je izg[illegible]l iz zgodovine, kakor da ga je usoda odpihnila. Še danes ne vemo, kako se je to zgodilo. Toda svoje najdragocenejše, svojo kulturo, je ostavil svojim helenskim naslednikom, da so jo izobličili dalje in postavili po njej Evropo na čelo vseh kultur. Sam začetek evropske kulture pa se ni pojavil v helenski Grčiji, temveč, kakor nam kažejo Evansova izkopavanja, na predhelenski Kreti.

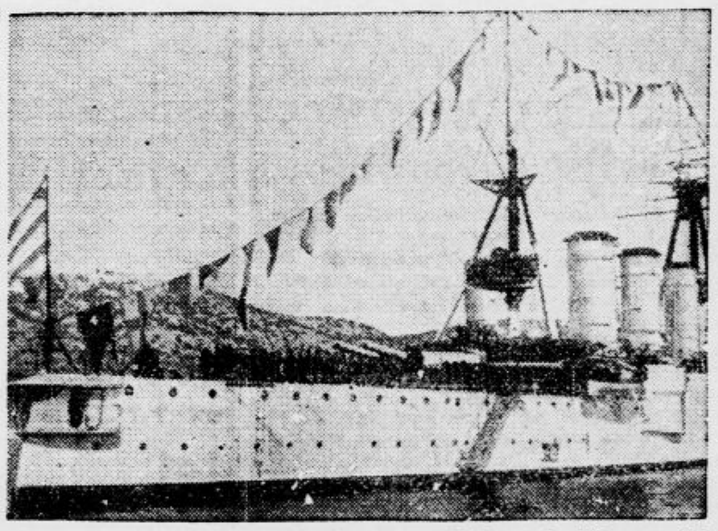

Na levi: Pirej. Pogled na pristanišče. — Na desni: križarka »Averof«, ki so se je skupno s »Helli« polastili uporniki. Slednjič razpolagajo poleg tega še s štirimi torpednimi rušilci in z dvema podmornicama.

Čim občutite najmanjši prehlad ali neugodnost, vzemite večkrat

toplo mleko z

Radensko

Mehča sluz, olajšuje kašelj, čisti in jači kri proti infekciji. Večina težkih zimskih bolezni: gripa, katar, revma itd. so posledica »malih, nedolžnih« prehladov. Zatrite bolezen takoj v začetku! Zaradi joda, litija in ogromne množine drugih zdravilnik mineralov je Radenska naravnost idealna v to svrho! 2

Novi kralj Siama

Siamski kralj Prajodhirok se je odpovedal prestolu. Njegov naslednik je postal 11-letni princ Amanačaha

Spanje in duševno delo

Kako se spočijemo brez sanj

Spanje pred polnočjo je najbolj zdravo. N[illegible]če ne bi smel torej delati dolgo v noč, kajti tedaj, ko se prične polagoma spet dnevni hrup in ko sili svetloba skozi zaprte veke, je zdravo spanje, spanje brez sanj, nemogoče.

Kri se vrača počasi v možgane, zbuja posamezne stanice in z njimi to ali ono misel, to ali ono spominsko podobo. V spečem ali na pol spečem stanju pa se nam to izraža kot sanje. Še slabše je seveda spanje ob polnem dnevu, tu ne zaleže mnogo niti zatemnitev spalne sobe, možgani se v te mčasu nikoli ne morejo za krepko spanje osvoboditi krvi. In najslabši je položaj za duševne delavce, kajti pri teh so možgani kot njihov specialni delovni organ, že v naprej bogatejši s krvjo.

Duševni delavci naj si torej zapomnijo, da se duševno delo pozno v noč maščuje s slabim spanjem. A prav tako ne more biti spanje dobro, če odidejo od dela neposredno v posteljo. Med delom in posteljo morajo poskrbeti za odmor, ki jim preobilico krvi v možganih polagoma spravi v normalo. Najbolje opravi ta vmesni odpočitek majhen sprehod po duševnem delu.

Muhasta sreča

Čudno srečo v igri ima neki Edward Robson iz Londona Lansko leto je posetil igralnico v Monte Carlu pol ure pred odhodom svojega vlaka. V četrt ure je stavil in zaslužil »malenkost« 400.000 fr. Na hitrico je denar preštel in je komaj še dosegel vlak. Te dni, baš na obletnico tega dogodka, je Robson stopil v montecarloško igralnico pod istimi pogoji. V nekoliko minutah je izgubil vse, kar je imel pri sebi. Že je hotel oditi, ko se je srečal z nekim prijateljem iz Londona, od katerega si je izposodil 1000 fr. Stavil je na številko 17, in sicer nekaj krati zaporedoma in dobival. Komaj je še ujel vlak, ki je odpeljal njega in njegov »čisti dobiček« v znesku 300.000 fr. proti domu.

Tekoči baker

Po osemletnih poskusih je dvema chicaškima raziskovalcema baje uspelo odkriti postopek za spreminjanje bakra v tekočino. V tej obliki se da uporabljati kot barva, ki ne oksidira.

Hubertus milo

je res 100% domač izdelek. Kvalitetno je prav dobro in tudi poceni je. Gospodinje! Kupujte le res domače milo.

SVOJI K SVOJIM!

PRAVKAR IZIŠLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVIJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIOBČUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: Abesinski vladar HAILE SELASI I.

Naslovna slika: DORE KLEMENČIČ: PRED POMLADJO

Primarij dr. Mirko Černič: STEBRI SODOBNE KIRURGIJE (2) — GOVORJENJE BREZ JEZIKA — Dr. Vlad. Travner: ABESINIJA (1) — POT K NADČLOVEKU (u) — Dr. Anton Debeljak: PO SINJI ADRIJI (11) — Jean Perrigault - nj: MED ZADNJIMI KRALJI MALIKOVALCEV (5) — NAJVIŠJE ZGRADBE NA SVETU — KOLIKO POŽRE KRT — Ivo Šorli: POPRAVLJENA SUKNJA (Črtica iz krize) — Essad beg: ZAROTA ZOPER SVET (11) — L. M. Škerjanc: J. S. BACH (1) — Ludvik Kuba - M. Fuchs: UGASLA PALETA (1)— KONSERVIRANA ŽIVA DREVESA — I. Koštiál: ŠE ENKRAT VINETA — IZ LITERARNEGA SVETA (Tone Čufar: Polom - A. Debeljak — Vittorio Alfieri - L) — IZ OZNAKOSLOVJA: O legatu ali podhujki - I. Koštiál) — ZAPISKI (Humanistična vzgoja v pruskem slogu - pj — Čudna morala - Th) — KNJIGE IN REVIJE (Ob Kojčevi knjigi življenje 1) — RADIO (Elektronka za istosmerni in izmenični tok - tma) — ŠAH — ZA BISTRE GLAVE — Na platnicah: VOHUNSKE MODRIJE (A) — HUMOR — KRIŽALJKA Z OBRATNICAMI (Crassus) — ANEKDOTE

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi, Ljubljana, Knafljeva ulica 5, in stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din. Posamezni zvezki se dobijo po 2 Din.

TELEFON štev.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Usodna voščena lutka

Kako je ženska iz panoptika uničila kariero, srečo in življenje nadepolnega inženjerja

Mladi angleški inženjer Robert Vend je imel pred seboj sijajno kariero. Kmalu potem, ko je dokončal študije, je izumil genialno pripravo za pridobivanje premoga, ki mu je zagotovila mesto vodilnega inženjerja pri neki veliki tvrdki. V njem je dozorel drug načrt,

slava in milijoni

so mu bili zagotovljeni. Zdelo se je, da mu je sreča naklonjena kakor nikomur drugemu.

Tedaj ga je pot nekega večera vodila mi...o predmestnega panoptika, klicar pred njim je glasno hvalil čudeže, ki so razstavljeni tu. Vend je imel čas, iz radovednosti je kupil karto. V leseni baraki so bili skoraj sami voščeni

posnetki znamenitih zločincev;

inženjer se je na moč dolgočasil. Tedaj je zbudil njegovo pozornost lik gracioznega dekleta v krasni viktorijanski toaleti. Kakor začaran je obstal mladi inženjer pred tem voščenim kipom. Iz zatopljenosti ga je zbudil ženski glas: »Panoptik se zapre.« Vend se je obrnil in ostrmel. Pred njim je

stalo živo dekle,

ki ga je prej občudoval kot voščeno figuro. »Se čudite?« se je nasmehnila mlada ženska. »Moj oče, ki je izdelal vse te figure, me je nekoč naprosil, naj mu bom za model.«

Ta poset v panoptiku je postal Vendova usoda. Pet tednov pozneje se je oženil s hčerko njegovega lastnika. Toda zakon je bil že od vsega početka nesrečen. Mlada žena je bila

strastna morfinistka

in je poskusila vse, da zavede tudi moža v to strast. Nekaj časa se je upiral, potem je podlegel. Od tega trenutka je šlo z njim navzdol. Veliki načrti za bodočnost so ostali v predalu, službo je začel zanemarjati in so ga po brezuspešnih poskusih, da ga spravijo na prejšnjo pot, odslovili, zadovoljil se je potem z vsako službo, samo da je dobil nekaj denarja

za uničujoči strup

zase in za ženo, toda nikjer ga niso dolgo držali in končno je postal bivši vodilni inženjer navaden rudar. Vse je žrtvoval za ženo, ki je zahtevala mamila, samo mamila.

Toda nekega dne jo je zasačil v lastnem domu z

drugim moškim, ljubimcem.

Prvič ji je odpustil, drugič ji je v spanju hladnokrvno prerezal grlo z britvijo. Sam se je javil oblasti. Razprava proti njemu je bila menda najkrajša, kar so jih imeli doslej na Angleškem. Priznal je vse, zahteval je samo to, da ga obsodijo na smrt. Pet minut po začetku razprave so izrekli sodbo, ki ga bo usmrtila z vislicami.

Kot vedno

nudimo veliko izbiro trenchcoatov, spomladanskih plaščev, vetrnih jopičev, sportnih oblek in vsa druga oblačila za gospode po najnižjih cenah

Drago Schwab, Ljubljana

Ali že veste...

da mora biti glava mirovne pipe, ki jo kadijo Indijanci, iz temnordeče dakotske gline in da so te pipe običajno okrašene s skalpi, peresi in biseri?

da daje tona premoga 300 kub. metrov plina, 50 kg katrana, 5 kg bencola in 15 stotov koksa?

da 30letna vojna ni bila najdaljša vojna, ker so Francozi in Angleži od 1339. do 1453. bili »stoletno vojno«, ki se je končala z umikom Angležev, ki so si na francoskih tleh takrat ohranili samo še Calais?

da je Goliatova žaba v bivšem nemškem Kamerunu največja žaba, ki goseže do četrt metra v dolžino in se hrani po potrebi tudi s piščeti in majhnimi podganami?

da je najvišji stolp v Evropi 314 m visoki antenski stolp v Budimpešti, ki presega torej za 14 m Eiffelov stolp v Parizu?

da bilijon na povsod enako velik, kajti pri nas pomeni bilijon po nemškem vzgledu milijon milijonov, na Francoskem in v Zedinjenih državah pa samo 1000 milijonov, torej milijardo?

da meri površina Egipta 994.000 kvadratnih kilometrov, da je pa od teh samo 30.000 kv. kilometrov, torej 3 odstotke, obdelanih tal?

da meri albatros z razpetimi krili 4 m in da sledi po cele dneve ladjam ter se preživlja z odpadki, ki jih mečejo z njih v morje?

da je med 60 000 prebivalcev na Aljaški skoraj polovica Eskimov in Indijancev?

Nemška vohunka in francoski častnik

Te dni so prijeli v francoskem Brestu neko elegantno žensko, ki se je izdajala za švicarsko državljanko. Piše se Oswald. Prijeli so jo v trenutku, ko je hotela v spremstvu nekega francoskega mornariškega oficirja sesti v vlak, da se odpelješta. Pri zaslišanju se je izkazalo, da je Oswaldova že od polovice februarja živela v enem najdražjih hotelov v Brestu, kjer je lovila v mrežo svojih čarov predvsem častnike. Policiji se je videla sumljiva in jo je opazovala. Po aretaciji so našli pri Oswaldovi več potnih listov, ki so se glasili na razna imena. Vohunko, ki je bila v službi nemške države, so zaprli, njenega spremljevalca, ki niti slutil ni, v kakšno mrežo se je zapletel, pa so izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen.

Samomor v megli

Ko so se te dni zvečer vračali ponočnjaki domov v Mödling pri Dunaju, je ležala na ulicah gosta megla Nekdo je v megli in temi zadel ob svetilnik na katerem je viselo človeško truplo Sneli so moškega in ga skušali oživeti, žal, brez uspeha Preiskava je dognala, da se je nesrečnik, po poklicu trgovski potnik, obesil iz obupa nad svojimi razrvanimi živci.

Moda oznanja pomlad

Na konjskih dirkah v Auteuilu pri Parizu je bilo te dni videti prve modne kreacije letošnjega leta

ANEKDOTA

Marka Twaina so nekoč vprašali, kako si je zaslužil svoj prvi honorar.

»V naši šoli,« je pripovedoval slavni humorist, »so nas pretepali od jutra do večera, vendar si se lahko odkupil kazni s 5 5dolarji za kak dobrodelen namen. Ko sem nekoč zopet stal pred to alternativo, sem se zaupal svojemu očetu in ta je menil, da je bolje če mi da 5 dolarjev Jaz sem se pa dal pretepsti in sem dolarčke obdržal...«

VSAK DAN ENA

»Zini samo še enkrat, da nisem miroljuben človek!«

Sport

Norveški skakači v Planici

Na velikih mednarodnih skakalnih tekmah v Planici sodelujejo tudi tile Norvežani: Birger Ruud, Sigmund Ruud, Olaf Ulland, Radmand Sörensen, Lassen Urdahl, Reidar Anderssen, Raabe Einstein, Per Johnson, Sigmund Guttormsen.

Norvežani pridejo v Planico konec tega in v začetku drugega tedna. Bo to najmočnejša konkurenca v skokih, kar jih je bilo letos v Evropi.

Ves sportni svet z veliko napetostjo pričakuje, kakšni bodo letošnji rezultati v Planici.

Državno akad. prvenstvo v kombinaciji

18. t. m. se bosta vršili v Planici tekmi v teku na 15 km ter v skokih za kombinacijo na mali skakalnici. Pravico udeležbe v konkurenci imajo vsi akademiki, jugoslovenski državljani ne glede na to, ali študirajo doma ali v inozemstvu. Izven konkurence more startati, kdorkoli bo poslal svojo prijavo prireditelju tekme: JASO (Jugoslovenska akademska smučarska organizacija), Ljubljana, univerza.

Tekmovalo se bo v dveh skupinah. Skoki se bodo ocenili le za kombinacijo, ker se bo vršila tekma v skokih za prvenstvo jugoslovenskih univerz posebej v Kamniku. Zmagovalec prejme naslov prvaka jugoslovenskih univerz, diplomo in darilo. Drugo in tretje plasirani prejmeta tudi darila. Naslov prvaka v teku za l. 1934. brani Šramel Bogo, naslov prvaka v kombinaciji pa Dečman Tone.

Dosedaj so poleg slušateljev ljubljanske univerze poslali svoje prijave člani ASO (Akademske skijaške organizacije) iz Zagreba. Upati je, da bo vreme ugodno, tako da se bosta tekmi lahko vršili kakor napovedano 18. t. m., dan po svetovno slavni skakalni tekmi, ki jo organizira JZSS.

Lep uspeh Mariborskega akad. sabljaškega kluba v Gradcu

MASK premagal Landesfechtklub v Gradcu z 2:1

Mariborski akademski sabljaški klub je preteklo soboto in nedeljo gostoval v Gradcu ter absolviral proti Landesfechtklubu v Gradcu dvoboj, ki se je končal z lepo zmago Mariborčanov. Prireditvi so prisostvovali najodličnejši zastopniki graškega javnega življenja z županom Schmidom na čelu, nadalje naš konzul dr. Veršič in številno občinstvo, tako da je bila dvorana nabito polna.

Rezultati so bili: **Floret: MASK:** Podhraški, Tretinjak, dr. Pihler, Cestnik; **LFK** Gradec: Weber, Vogeltanz, Purkfried, Wratscho. Podhraški je dosegel 4 zmage, Tretinjak 4, dr. Pihler 3 zmage in 1 poraz, prof. Cestnik pa dve zmagi in dva poraza. Zmagal je torej MASK s 13:3.

Sablja: Podhraški je dosegel 3 zmage in 1 poraz, Tretinjak 3 zmage in 1 poraz, dr. Pihler 3 zmage in 1 poraz, prof. Cestnik pa je zabeležil 4 poraze. Zmagal je MASK v razmerju 9:8.

Epee: Podhraški je bil 2 krat poražen in dosegel 1 zmago, prav tako Tretinjak, dočim je dr. Pihler enkrat zmagal, enkrat se je boril neodločeno, enkrat pa je izgubil. Zmagali so Gradčani v razmerju 5 in pol : 3 in pol.

LZSP (Službeno). Seja upravnega odbora danes ob 20. v posebni sobi restavracije Emone. Seja je važna zaradi izvedbe podsaveznega prvenstva v teku in skokih.

Jugoslovenski zimsko-sportni savez razpisuje koncem meseca marca in začetkom aprila dva tečaja: 8-dnevni tečaj za savezne smuške učitelje v svrho spopolnitve praktičnega poučevanja in 10 do 12dnevni tečaj za kandidate za savezne smuške učitelje. Tečaja se bosta vršila istočasno in po možnosti na istem kraju, vsekakor pa v Triglavskem pogorju. Prijave se morejo poslati Savezu najkasneje do 18. t. m. — Kraj in čas se bo pravočasno objavil, ako bo zadostno število prijavljencev.

Jugoslovenski zimskosportni savez javlja, da se mu je posrečilo pridobiti znanega norveškega skakača Ullanda, da bo vodil kratek trening tečaj na mali skakalnici v Planici, namenjen samo za izvežbane skakače. Trening bo deloma tudi na veliki skakalnici, v kolikor bo trener Ulland pripustil posameznike vežbati na tej skakalnici. Interesenti naj se zglasijo pri trenerju Ullandu v smučarskem domu Ilirije v Planici od 11. t. m. dalje. Zaradi kratkega časa se to objavlja direktno v časopisju.

Vodstvo GZSP javlja, da se bodo vršile v nedeljo 10. t. m. nepreklicno podsavezne tekme v alpski kombinaciji na planini Rožci. Prijave sprejema do četrtka zvečer tajnik podsaveza g. Jože Činkovic. Obenem s prijavo je treba poslati prijavnino v znesku Din 5 za tekmovalca, ker se prijave sicer ne bodo upoštevale. Žrebanje nastopnih številk bo v petek ob 20. v Kazini na Jesenicah. Predstavniki vseh v podsavezu včlanjenih klubov so vabljeni, da žrebanju prisostvujejo. Tekmovalci morajo biti pravočasno na Rožci. Za udobna prenočišča je v skalaški koči preskrbljeno.

Cross country v Celju, ki ga je nameraval prirediti SK Jugoslavija v Celju v nedeljo 10. t. m. je preložen na poznejši čas. Datum bo pravočasno objavljen.

V nedeljo gostuje na stadionu Hašk. Za prihodnjo nedeljo, 10. t. m. je pridobila SK Ilirija za gostovanje v Ljubljani Hrvatski Akademski Športni Klub, prvaka Zagreba in vodeči klub V. skupine državnega prvenstva, ki je pri naši sportni publiki pač eno najbolj cenjenih moštev. I. team SK Ilirije ima za seboj že dovolj temeljit trening, da bo za prvaka Zagreba enakovreden nasprotnik.

JASO. Danes ob 18. seja odbora na tehniki. Vse tovariše opozarjamo na tekmi na 15 km in skokih, ki se bosta vršili 18. t. m. v Planici. Ob tej priliki bo JASO priredila ekskurzijo v soboto 16. t. m. zjutraj. Tovariši, ki nameravajo tekmovati, naj oddajo pismeno prijavo pri vratarju univerze. Prosimo tudi vse ostale tovariše, ki se nameravajo udeležiti ekskurzije, da se pismeno prijavijo do 12. t. m. zaradi rezerviranja prenočišč.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Poslovne ure tajništva nogometne sekcije bodo odslej vsak dan od 18 do 19 v klubski sobi v »Evropi«; naprošajo se člani starešinskega odbora, da se v navedenih urah oglasijo ta teden v lokalu. I. B moštvo igra prihodnjo nedeljo prijateljsko tekmo s SK Slogo kot predtekmo srečanju Ilirija : Hašk.

Turistovski klub Skala obvešča, da se bo vršil na Voglu od 10. do 23. t. m. smučarski tečaj pod vodstvom nastavnika kluba. Pred dnevi objavljeni članek, da se tečaj na Voglu ne bo vršil, je bil objavljen brez vednosti kluba.

Sm. klub Bohinj bo imel v nedeljo 10. t. m. ob 13. v Boh. Bistrici v dvorani Gasilskega doma svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu razen poročil in volitev novega odbora tudi razpravljanje o zemljišču na pl. Govnač. Člani polnoštevilno.

Vremensko poročilo Kofce: —8, podlaga 1.80, pršiča 10 cm, smuka odlična.

Sokol

Iz novomeške sokolske župe

Tudi v naši župi so se ustanavljali smučarski odseki. O svečnici je priredila župa štiridnevni župni smučarski tečaj v Črmošnjicah, ki ga je vodil br. Nande Majnik. Udeležba je bila prav lepa. Na zadnjo savezno sokolsko tekmo v Škofji Loki je župa poslala župno in društveno vrsto k tekmi tričlanskih moštev na 12 km in sta se plasirali župna na 5. in društvena na 6. mesto. Tudi v tekmi posameznikov v smuku na 4 km so se naši tekmovalci dobro držali in so izmed 100 tekmovalcev zasedli 37., 38., potem še nekaj mest in zadnji 60. mesto.

Župno načelništvo skrbi tudi za prednjake. V januarju so se vršili župni prednjaški izpiti, katerega sta napravila s. Poljanškova Vida in br. Porenta Adolf, oba iz Novega mesta. Predsednik izpitne komisije je bil br. Mirko Stepišnik, član saveznega tehničnega odbora iz Ljubljane.

Zadnjo soboto se je sestala župna uprava k plenarni seji in potrdila z nekaterimi izpremembami vse uprave edinic, izvoljene na letnih skupščinah. V nadaljnjem je župna uprava votirala nekaterim edinicam znatne zneske, zlasti društvu v Trebnjem, ki je utrpelo ogromno škodo, ker so neznani zlikovci vlomili v njegovo telovadnico in poškodovali telovadno orodje.

Naposled je bil določen program župne skupščine in župnih okrožnih zborov takole: v nedeljo 3. marca ob 8. bo v Sokolskem domu v Novem mestu zbor načelnikov(ic) mirnskega sokolskega okrožja, nato istotam ob 9. zbor načelnikov(ic) iz vse župe, popoldne od 13. naprej pa bo predelava župnih in saveznih vaj; naslednjo nedeljo 10. marca se zbero ob 8. istotam prosvetarji društev mirnskega sokolskega okrožja na okrožni zbor, a ob 9. prosvetarji vseh župnih edinic in statističarji; popoldne istega dne pa bo ob 14. župna skupščina.

Župna uprava opozarja edinice, da se ravnajo po določenih datumih in pošljejo nanje svoje funkcionarje in delegate.

★

Najnovejša statistika SSKJ. Statistični odsek SSKJ je izdal te dni statistiko stanja našega sokolstva. V savezu je v 25 župah združenih 934 društev in 1518 sokolskih čet. Članstva šteje savez 178.260 moških in 30.650 ženskih; telovadcev je bilo 51.002 in 10.200 telovadk, naraščajnikov 31.630, naraščajnic 15.497, dečkov 78.954 in deklic 63.752. Skupno šteje SSKJ 398.744 pripadnikov. Od lanskega leta znaša porast 71.922 oseb.

Načelništvo Ljubljanskega Sokola sporoča vsem bratom in sestram, ki so se prijavili za društveni prednjaški tečaj, da se bo vršilo prvo predavanje v četrtek dne 7. t. m. ob 20.30 v telovadnici.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka— **Obrtno društvo v Kamniku** ima v nedeljo 10. t. m ob pol 9. v Gasilskem domu v Kamniku svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Ker današnjo krizo obrtnik posebno hudo občuti, se bo na zboru obravnavalo, kako bi se temu odpomogio. Vsi obrtniki se vabijo, da se zbora sigurno udeleže in tako pokažejo solidarnost in zanimanje za svoje interese.

ka— *Predavanje o borbi proti jetiki.* Krajevna protituberkulozna liga priredi v nedeljo 10. t. m. ob 16. predavanje o borbi proti jetiki. Predaval bo g. dr. Robert Neubauer, primarij v zdravilišču na Golniku. Predavanje bo v dvorani Kamniškega doma. Vstop prost. Pridite!

Iz Trbovelj

t— **Prebrisana ciganka.** Pred tedni se je zglasila pri neki ženski v Trbovljah neka ciganka in ji prerokovala iz kart. Medtem pa ji je pomolila pod nos neko reč, od katere je postala dotična ženska čisto omotena. To priliko je izkoristila ciganka in odnesla iz stanovanja dve polni vreči obleke. Zadeva je bila javljena orožnikom.

Iz Ptuja

j— **Velikodušen dar za brezposelne.** Tukajšnja tvrdka s perutnino Reinhardt je za pustno pečenko darovala za brezposelne nad 60 puranov. Tvrdki gre za velikodušen dar najlepša hvala!

j— **Občni zbor mestne organizacije JNS** je bil v nedeljo dopoldne v zgornji dvorani Narodnega doma pod predsedstvom g. dr. Šalamuna, ki je poročal o delovanju organizacije ter obenem tudi podal poročilo o političnem položaju. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Milič, izhaja, da je organizacija preteklo leto štela nad 600 članov. Občni zbor je soglasno sklenil, da vodi vse posle še stari odbor ter naj se po volitvah v narodno skupščino skliče izredni občni zbor, ki naj izvoli novi odbor.

★

GORENJI LOGATEC. V petek nas je zapustil dosedanji sreski načelnik g. dr. Gregorin in nastopil novo službeno mesto v Kranju. Objektivnemu in priljubljenemu g. sreskemu načelniku želimo na novem mestu najprijetnejše bivanje. Posle sreskega načelnika v Logatcu je prevzel g. Levičnik, bivši sreski podnačelnik iz Ptuja. V nedeljo 10. t. m. ob 15. bo imela občinska organizacija JNS redni letni občni zbor v gostilniških prostorih g. Tavčarja v Gornjem Logatcu. Po zborovanju bo volilni sestanek na istem prostoru. Med drugimi bo govoril g. Tavčar Franjo z Rakeka o sedanjem političnem položaju in delovnem programu. Pridite!

Najodličnejša toaletna mila, kar najbolj priporočljiva zlasti za dame so

RIVIERA — SAPOLIV
RIVIERA — PERLE
RIVIERA — FLORIDA — ŠPECIJAL
RIVIERA — MLEČNO MILO iz lilijinega mleka in mlečne kreme

RIVIERA MILA

SO IZDELANA PO KEMIČNIH STROKOVNJAKIH IZ NAJPLEMENITEJŠIH SUROVIN IN PO NAJBOLJŠI FRANCOSKI METODI.

Zahtevajte povsod samo

RIVIERA

TOALETNA IN MEDICINALNA MILA

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.
Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Sluga dveh gospodov. A.
Petek, 8.: Zaprto.

OPERA.
Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Štirje grobjani. Četrtek.
Petek, 8.: Zaprto.

★

Gostovanje gdč. Erike Druzovičeve v naslovni vlogi opere »Mignon« je zaradi obolelosti preloženo na soboto 9. t. m. Namesto napovedane predstave bo drevi uspela Wolf-Ferrarijeva opera »Štirje grobjani« za red Četrtek.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.15.

Sobota, 9.: Vzroki in učinki (Kozarec vode). Premiera.
Nedelja, 10.: Vzroki in učinki (Kozarec vode).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.

Četrtek, 7.: Zaprto.
Petek, 8.: Koncert Zlatka Balokovića. Izven.

Radio

Četrtek, 7. marca.

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Plošče. — 18.20: Narodna Odbrana: Medmurje v gospodarskem, socialnem in nacionalnem pogledu (Grojar Franc). — 18.50: Srbohrvaščina. — 19.20: Čas, jedil. list, program za petek. — 19.30: Nac. ura. — 20: Kult. pomen Masaryka za Jugoslavijo (dr. Veber). 20.30: Koncert Bežigrajskega pevskega društva, vmes saksofon (g. Ziherl). — 21.30: Čas, poročila. — 21.50: Operetna glasba.

BEOGRAD 17: Češke pesmi. — 20: Slavnosten koncert v proslavo Masaryka. — 22.15: Plošče. — ZAGREB 12.10: Plošče. — 17.15: Godalni kvartet. — 20.30: Masarykova proslava. — 21.45: Godalni kvartet. — PRAGA 19.10: Vojaška godba. — 20.30: Masarykova proslava. — 22.15: Salonski orkester. — BRNO 19.10: Zborovski koncert. — 20.30: Iz Prage. — VARŠAVA 20: Lahka glasba. — 21: Igra. — 21.30: Orkester. — 22.15 Poljska glasba. — DUNAJ 16.10: Plošče. — 17.25: Klavir. — 20: Alpski večer. — 22: Schubertov koncert. — 23.30: Ples. — BERLIN 19.40: Pesmi. — 21: Koračnice. — 22.20: Bachove skladbe. — 22.45: Pesmi. — KÖNIGSBERG 21: Klavirski koncert. — 23: Nočni koncert. — STUTTGART 20.15: Spevoigra. — 21.30: Lahka glasba. — 22.30: Lahke melodije. — 23: Nočni koncert. — RIM 17.05: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Simfoničen koncert.

Petek, 7. marca.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Masaryk in šolska mladina (Viljem Kus). — 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Filozofski sprehodi (dr. Veber). — 18.20: Radio - orkester. — 18.40: Literarna ura: Ivan Pregelj (prof. F. Vodnik). — 19: Radio - orkester. — 19.20: Čas, jedilni list, program za soboto. — 19.30: Nacionalna ura. — 20: Prenos Masarykove proslave iz Uniona. — 22: Čas, poročila, Radio - orkester.

BEOGRAD 16.10: Orkester. — 18.30: Godalni kvartet. — 20: Iz Ljubljane. — 22.20: Orkester. — ZAGREB 12.10: Plošče. — 17.15: Šramel - kvartet. — 20: Klavirski in pevski koncert. — 21.30: Operetna glasba. — 22.15: Tamburaški zbor. — PRAGA 19.30: Mešan program. — 20: Igra. — 21: Orkester. — BRNO 19.30: Vojaška godba. — 20: Iz Prage. — 21: Koncert brnskih filharmonikov. — VARŠAVA 19.35: Mandoline. — 20.15: Simfoničen koncert. — 23.05: Ples. — DUNAJ 12: Orkester. — 14: Plošče. — 16.10: Lahka glasba. — 17.40: Pesmi. — 19.30: Straussov večer. — 20.15: Orkester. — 20.35: Igra. — 22.30: Prokofijevljeve skladbe. — 23.25: Jazz. — BERLIN 20.15: Iz Königsberga. — 21: Neminljive besede in melodije. — KÖNIGSBERG 20.15: Iz prvotne opere »Turandot«. — 21: Kabaret. — 22.45: Nočni koncert. — STUTTGART 20.15: Iz Königsberga. — 21: Lahka glasba. — 22.50: Ples. — 24: Valčki in operete. — RIM 17: Violinski koncert. — 20.45: Mešan glasbeni program.

Rudnik traži

mladog rudarskog

inženjera

jugoslavenskog podaništva, sa poznavanjem jezika, u svojstvu tajnika upravitelja. Opširne ponude sa fotografijom na administraciju lista pod štev. 2026/4.

KULTURNI PREGLED

Mirko Javornik, Srečanja z nepoznanimi. Pod tem naslovom je Delavska založba v Ljubljani izdala »knjigo o potih in ljudeh«, delo mladega pisatelja, ki predstavlja po svojevrstni izbiri snovi in originalni izvedbi nekaj posebnega v naši mladi publicistiki. Pisatelj je v »Srečanjih« zbral četvero razgibanih in aktualnih doživetij s svoje poti po Evropi: »Gog«, »Kokain«, »Beg pred jesenjo«, »Znamenje prerezanega vratu«, ki so jim po vrsti za pozorišče razkošna vila ob nekem gornjeitalskem jezeru, samoten slovenski dom onstran zapadne državne meje, nemško mestece pred zmagoslavnim Hitlerjevim pohodom 1933 in Marseille s svojim obmorskim Babilonom in z znamenito ulico Canebière, ki je postala prav med tem, ko so bila »Srečanja« v tiskarni, priča enega najostudnejših dogodkov v zgodovini povojne Evrope. Mirko Javornik, ki je med mladimi slovenskimi prozaisti eden izmed idejno najbolj razpaljenih iskalcev, je v teh štirih bežno doživljenih in fragmentarno zarisanih poglavjih skušal v širokem podali podobo povojne evropske družbe in problematiko mladega rodu sredi nje. Kar se intenzitete in oblike doživetij tiče, je značilno, da predstavljajo prve tri črtice poizkus nekakšne idejne in psihološke analize modernega človeka, moderne družbe. V zadnji, v srečanju z Marseillem, pa se pisatelj ubere v nekakšno vizijonarno sintezo, ki sicer ne odpira nobenih možnosti in nobenih novih rešitev, a je vprav zaradi tega mnogo silnejša od vseh sicer ostro napetih, kakor za poslednjimi spoznanji lovečih se, a vendarle brezupnih in premalo naravno verodostojnih dvogovorov. To »Znamenje prerezanega vratu« spada vsekakor med najlepše in najglobije, kar premore naše, sicer bedno moderno potopisno slovstvo. Na velik kvar knjigi pa je ponekod do zadnje skrajnosti površen in kdaj pa kdaj izumetičen jezik. **L. M.**

Dvajsetletnici sarajevskih žrtev, udeležencev pri vidovdanskem atentatu 1914, ki so bili v februarju 1915 obešeni, je sarajevska literarno - kulturna revija »Pregled« posvetila ves februarski zvezek. Prinaša zanimivo memoarsko tvarino in druge prispevke k zgodovini nacionalističnega gibanja v Bosni, hoteč tako obuditi spomin na grobove »čestitih mučenika ... koji su podizući ruku protiv silnika u stvari branili narod i vodili ga u oslobodilačku borbu.«

Narodno blago koroških Slovencev. — Zbral Vinko Möderndorfer. Kot drugi zvezek Narodopisne knjižnice, ki jo izdaja Zgodovinsko društvo v Mariboru, je izšla 48 strani obsegajoča zbirka mitološkega gradiva, vraž, vedeževalskih formul in drugega narodnega blaga Žilske in Mežiške doline in iz Podjune. Celotna tvarina je razdeljena v sledeče dele, ki obenem tudi dovolj označujejo Möderndorferjevo zbirko: Bajna bitja. — Vedeževanje o ljubezni in zakonu. — Smrt. — Nevidnost. — V škodo bližnjemu. — Nerodovitnost. — Opravki s hudobo. — Naravni pojavi. Vsekako tehten donesek k naši narodopisni literaturi. Zbirka je tem važnejša, ker se tiče tistega dela našega naroda, v katerem se je še najbolj ohranila prvotna bitnost Slovencev in ki je sedaj nevarno izpostavljen naglemu raznarodovanju.

Dve knjigi zakonov. V zbirki »Zakoni in uredbe«, ki jo izdaja tiskarna Merkur v Ljubljani, sta izšli knjižici: »Zakon o volilnih imenikih in zakon o volitvah narodnih poslancev«. (Strani 70, cena 10 Din) in »Zakon o nepravdnem postopku in uvodni zakon k temu zakonu«, strani 188 + 16, cena broš. 24 Din, vez. 32 Din).

Glasovi o novih knjigah. V najnovejšem (5.) zvezku »Srpskega književnega glasnika« poroča T. Potokar o knjigi Juša Kozaka »Za prekmurskimi kolniki« (izdala Tiskovna zadruga). Pisec označuje Kozakov spis za »putopisno - esejističku reportažu« in sodi, da se je avtor preveč izogibal glavnemu in osnovnemu problemu, t. j. družbenemu problemu Prekmurja. Ta očitek se nam ne zdi pravilen. Res je, da Kozak v svojem spisu razpravlja tudi o nekaterih splošnih časovnih in posebej še slovenskih vprašanjih, vendar zadostno označuje tudi vsa poglavitna specifična vprašanja Prekmurja (agrarni problem, narodnostne in verske razmere, psihologijo Prekmurca in pod.). — V znanstvenem časopisu Slavia (izdajatelja O. Hujer in M. Murko), št. 1 (l. XIII.) je izšla ocena Ruplovih »Slovenskih protestantskih piscev« (izdala Tiskovna zadruga). Ocenjevalec dr. Miroslav Pleháč, ki je lani bival v študijske namene v Ljubljani, podrobno karakterizira knjigo in jo hvali kot znanstveni vir zlasti pri literarnozgodovinskih proučavanjih. »Knjiga je dokaz respekta, ki ga ima mlada slovenska inteligenca do reformacijske dobe, kateri je že generacija Trubarjevega zbornika priborila priznanje. Je nadaljnji korak v solidno zasnovanem (F. Kidrič) in pozornost protestantskega sveta uživajočem (G. Loesche) študijskem delu, čigar bodoče naloge je orisal prof. M. Murko. Je izpodbuda ne samo Slovencem, marveč takisto drugim Slovanom, zlasti nam, da nadaljujemo delo na tem polju.« Češki kritik naposled opozarja, da bo prihodnje leto 350letnica Trubarjeve smrti. Pohvalno omenja tudi opremo knjige (inž. arh. Janko Omahen). — V istem časopisu je izšel obširen srbskohrvaški (K. Georgijević) in poljski (H. Batowski) referat o razpravi docenta ljubljanske univerze dr. V. Buriana »Hasanaginica v poljski literaturi«.

REKLAMNE koledarje IN LESENE OKRASKE

izdeluje v najbogatejši izberi

tovarna „PAKS" Novi Sad

1912

DAMSKE KLOTHALJE

v rjavi in črni barvi, v raznih fazonah in velikostih, bele damske halje, bele predpasnike in rutke, damske barvaste predpasnike že od Din 17 naprej, otroške predpasničke od 8 Din naprej nudi v največji izbiri

F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29.

Oglas.

Menaža Oficirskog doma u Karlovcu izdaće se pod zakup 1. aprila 1935. godine.

Uslovi se mogu videti svakoga dana kod Uprave doma, a mogu se poslati interesentima i poštom uz naplatu od 10 dinara.

Propisno taksirane ponude treba dostaviti najdalje do 18. marca 1935. godine Upravi Oficirskog doma u Karlovcu.

2029

ZA IZPIRANJE UST DIANA FRANCOSKO ŽGANJE

ČITAJTE **ŽIVLJENJE IN SVET** TEDENSKA REVIJA 2 Din ŠTEVILKA

TRGOVCI DVOKOLES!

ZAHTEVAJTE

KATALOG IN CENIKE

od NAJCENEJŠEGA IN NAJBOLJŠEGA NABAVNEGA VIRA

EM. FISCHER

VELETRGOVINA DVOKOLES, ŠIVALNIH STROJEV, NADOMESTNIH DELOV IN PNEVMATIKE. PRODAJA NA DEBELO

ZAGREB, JELAČIČEV TRG 24. 1934

Občina Ljubljana

Potrti v globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Valentin Prešeren

posestnik

dne 6. t. m. po kratkem trpljenju boguvdano preminul.

Pogreb predragega pokojnika bo v petek, dne 8. marca 1935., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Lepodvorska ulica štev. 34, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. marca 1935.

Žalujoči ostali.

L. WOLFF: 39

Pokonci glavo

»Ali mi ne bi hotel mirno povedati, kaj se je zgodilo?«

Frank je jel pripovedovati.

»Papa ima s svojega vidika seveda prav,« je zatrdila Margie. »Papa take reči ne more napraviti. Ti pa smeš, Tebi se ne more nič zgoditi.«

»Zakaj se mi ne more nič zgoditi?« je negotovo vprašal Frank.

»Zato, ker te bo v vsakem primeru krila Vernon Hyamsova.«

Nejevoljno se je zganil.

»Najhujše, kar se ti more zgoditi, je to, da se ločiš od mene in se poročiš z Vernono.«

»O Margie, kaj govoriš!« Prijel jo je za roko in jo poljubil. »Ljubim te, Margie.«

Zakaj lažem? se je vprašal in počasi zardel.

»Ti to lahko storiš, Frank. Prepričana sem, da boš imel uspeh.«

»Tudi jaz tako mislim, a kaj pomaga vse to, če tvoj oče noče?«

»Čemu potrebuješ mojega očeta?«

Osuplo jo je pogledal.

»Saj imaš pravico, da podpisuješ za tvrdko, Frank. Sam podpiši pogodbo, pa bo.«

»To mi svetuješ, Margie?«

Vstala je, stopila k njemu, ga pobožala po laseh in tiho dejala:

»To ti svetujem, Frank.«

»Če to storim, storim izdajstvo.«

»Svojo pot je treba iti do konca, Frank, tudi kadar je kriva. Kdor se vrne s pol poti, izgubi mnogo časa. Kdor samoglavo išče prave poti, zaigra življenje. Kdo pa ve, katera je njegova prava pot? Morda sploh ni pravih poti.«

Položil ji je roko okoli pasu in z odkritosrčnim sočutjem dejal:

»Skeptična si postala, Margie. Ali sem jaz kriv, da si se tako izpremenila?«

»Nisem skeptična, Frank. Zmerom bom zatrjevala življenje. Samo nekdanjemu neosnovanemu optimizmu sem nekoliko odrasla.«

»Ali ti je žal, da si postala moja žena?«

»Zelo srečno si me storil, Frank.«

»In to praviš tako resno in brez radosti?«

»Morda te imam zato tako rada, ker si me naučil biti žalostna.« Iztrgala se je svojemu razpoloženju in prešerno vzkliknila: »Nikar ne sediva kakor dva krokarja na snežni poljani in se ne vdajajva otožnosti. To je sam nezmisel. Kar podpiši pogodbo, pametneje bo. Pojdiva dalje.«

Vzela mu je nalivno pero iz žepa in ga pripravila za pisanje.

Frank je omahoval.

»Pogum, ljubi! Človek mora znati o pravem času storiti nepravo, v tem je skrivnost vsakega uspeha. Go on!«

Frank Ditmar je podpisal.

Jeremija Huntley, mož, ki je Frank nekdaj na ladji »Reliance« igral z njim poker, je pograbil vabo dozdevne pogodbe. Ker je Frank namignil, da je pri neimenovani družbi, za katero naj bi tvrdka Rufus Quinn & Co. kupila Hyamsove tovarne, udeležen največ nemški kapital, se mu je zdelo narodna dolžnost, da reši Hyamsove tovarne za Ameriko.

Jeremija Huntley je kupil Hyamsove tovarne za neko skupino ameriških bank in plačal zanje sto pet milijonov dolarjev. Plačal je s čekom. čigar fotografijo so objavili vsi časopisi, zakaj bil je eden največjih čekov, kar jih je bilo kedaj napisanih v Združenih državah.

Frank Ditmar je prinesel ta ček Johnu Hyamsu.

Hyams je hladnokrvno dejal:

»Huntley je napravil dobro kupčijo.«

Nato je uprl nespečne, vnete oči v Franka

»Vi pa tudi, Mr. Ditmar.«

Napisal je ček za dva in pol milijona dolarjev in ga podal Franku.

»Hvala, Mr. Hyams.«

»Good bye, Mr. Ditmar.«

Frank je šel peš domov. Zdaj imam dva in pol milijona dolarjev, je mislil vso pot. Bilo je zelo mnogo in zelo malo. Kje je bila radost? Zakaj ni nič vriskalo v njem? Zakaj ni mogel uživati te ure zmagoslavja?

Ko je stopil v svojo sobo, je bil na smrt utrujen. Mrak je lezel skozi okna. Bledo nebo je ležalo nad svetom. Hrup večernega mesta je rasel v zamolklo bučanje.

Frank je z drsajočimi koraki hodil po sobi sem ter tja. Po naključju mu je obstal pogled na zrcalu. Kakor hrom je odrevenel na mestu in z grozo ogledoval sliko v zrcalu. Tak je bil videti kakor Harry Moschenheim.

28

Edmée Marchandova, plesalka, je kakor besna bakhantka planila v pisarno Marije Zangenbergove in rekla, vsa tresoča se od jeze:

»Dajte, da vam nekaj povem, gospa Zangenbergova. Tega ne trpim in ne trpim. Morate mi dati zadoščenje. Če mi ga odbijete, izgubite mene in vse moje prijateljice. Oh, oh! Še konec me bo!«

»Kaj se je zgodilo, gospodična Marchandova?« je z blagim nasmehom rekla Marija Zangenbergova.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufakturista ali potnika
avto-vozača — za dravsko banovino sprejme vpeljana tvrdka proti fiksumu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zanesljiv potnik«. 4297-5

Potnika
iščem za krošnjarjenje. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Terma«. 4392-5

Agilnega potnika
iščem za obisk privatnih strank. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kavcija 1000«. 4389-5

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Dobra ondulerka
verzirana v vseh poslih te stroke, išče za takoj mesto v Ljubljani. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Samostojna moč«. 4406-2

Frizerka
išče mesto v damskem salonu. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4405-2

Izurjena šivilja
z večletno prakso, ki izdeluje plašče, kostume in obleke, se priporoča damam na dom. Sv. Petra nasip 49/I. 4205-2

Brivski pomočnik
mlad, dober bubi štucer, išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mlad«. 4421-2

Prodajalka
vajena hišnih del in šivanja, išče službo v trgovini mešanega blaga. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4427-2

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kuharice
ki bi opravljale tudi druga hišna dela, ne nad 25 let stare, dobe službo v Selenburgovi ulici štev. 7/I. 4426-1

Pekovski pomočnik
samostojen — vajen peči, star 25—35 let, samski, čedne zunanjosti in lepe preteklosti, dobi službo. — Pismene ponudbe na naslov: Kos Franc, pek, Mokronog. 4384-1

Poslovodjo event. družabnika
za dobro vpeljano radio in sportno trgovino sprejmemo. Prednost: poznanje radio stroke in kavcija — za event družabnika kapital. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro mesto«. 4347-1

Krojaškega pomočnika
samostojnega — za veliko delo sprejmem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4401-1

Stenotipistka
samo prvovrstna moč, se išče za Ljubljano za čas od 2 do največ 3 mesecev Nastop takoj. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo prakse in referene na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Stenostroj«. 4407-1

Več dobrih krojačev
za samo fine velike komade takoj sprejme tovarna konfekcije Stermecki v Celju. 4383-1

Tkalski mojster
na statve in mehaniko, dobi mesto. Ponudbe z navedbo plače pod »1. april« na oglasni oddelek Jutra. 4423-1

Prodam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ugodno prodam
kompletno čedno posteljo in več dobro ohranjenih stvari. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4409-6

Kokošja jajca
v vsaki količini prodaja M. Delač, trg., Karlovac. 4419-6

Športni šotor
za 2 osebi, skoraj nov, in **fotoaparat**
Voigtländer - film, ugodno prodam. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sport«. 4287-6

Otroški vozliček
moderen, dobro ohranjen, zelo poceni naprodaj v Snežniški ulici 10, pritličje (pri obrtni šoli). 4417-6

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Chevrolet limuzino
luksuzni model, originalno tovarniško nov, izredno poceni prodam. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gaantirano model 1935«. 4396-10

Motor A. J. S. 350
naprodaj. Vprašati: »Spectrum« d. d., Celovška cesta 81. Ogledati v nedeljo ob 11. uri na dirkališču »Hermes« v Šiški. 4424-10

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več trg. stelaž
ki imajo zadaj steno, kupi Lesjak, Gosposka ul. 4/II levo. 4425-7

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvostanovanj. hiša
ugodno naprodaj proti knjižici Mestne hranilnice ljubljanske. Šmartinska cesta št. 43 (nasproti gostilne Šventner). 4418-20

Weekend hišica
z 1100 m² ograjenega vrta prodam ob Sori. Poizve se v trgovini Erjavec, Wolfova ulica 13. 4430-20

Parcelo
600 m² veliko, peščeno, za Bežigradom takoj ugodno prodam. Poizve se v trg. Felber za Bežigradom. 4438-20

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **ČERNE — juvelir**
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracijo
dobro vpeljano, v centru Ljubljane oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 4410-19

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Inštruktorja
za četrtošolca iščem proti stanovanju in zajtrku. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4394-22

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nakup in prodajo hranilnih knjižic
posredovanje posojil in likvidacijo dolgov vrši Depozitna banka. Tozadevna pojasnila daje menjalnica »Reicher & Turk«, Ljubljana, Prešernova. 4114-16

Poravnave konkurze
plačanja dolgov v knjižicah in kapitalizacija istih, posredovanja kreditov in gotovine na hranilne knjižice, davčne zadeve, bilance in vse druge trgovsko gospodarske posle izvede koncesionirana Trgovsko gospodarska poslovalnica v Ljubljani, Komenskega ulica 17. 4400-16

Usnjarsko podjetje
(specijalni izdelek) sprejme družabnika s 50.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »80 %«. 4436-16

Družabnika
s 60.000 Din sprejme manjša tekstilna industrija za povečavo. — Sodelovanje možno. Ponudbe pod šifro »50 %« na oglasni oddelek »Jutra«. 4435-16

Knjižico
Prve hrvatske, zamenjam ali ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4391-16

Kupimo knjižiče
Kmečke hranilnice in Občinske posojilnice na Vrhniki. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »% K«. 4385-16

15.000 Din posojila
iščem za takoj. Garancija v nepremičnini na prvo mesto. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »15.000«. 4429-16

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje
komfortno, poceni oddam na Kodeljevem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4402-21

Trisob. stanovanje
komfortno, parketirano, s pritiklinami, balkonom, vodovodom in elektriko oddam s 1. aprilom v Kolezijski 21. 4399-21

Enosob stanovanje
večje, lepo in suho, oddam takoj ali z aprilom v Jenkovi ulici 30. 4437-21

Štirisob. stanovanje
v vili blizu drame — ves moderen komfort in vrt — oddam z majem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4433-21

Stanovanja išče

Stanovanje
dvo-, raje trisobno, išče dvočlanska družina za maj v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sredina mesta«. 4398-21/a

Enosob. stanovanje
za april ali maj išče poštena družina na Kodeljevem ali v okolici Mestne ubožnice. Cenj. ponudbe z navedbo cene poslati na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »April ali maj«. 3868-21/a

Sobe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Separirano sobo
iščem v centru mesta. — Sem po več dni odsoten. Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Soba«. 4348-23/a

Opremljeno sobo
išče gospodična. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4414-23/a

Kot sostanovalka
proti nizki najemnini grem v bližini Martinove ceste. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Preprosta in čista«. 4415-23/a

Sobico
majhno in preprosto, iščem Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Skromen«. 4416-23/a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Separirano sobo
lepo opremljeno, čisto, z eno ali dvema posteljama oddam v Zibertovi ulici 33 (pri gorenjskem kolodvoru) 4406-23

Lepo, solnčno sobo
takoj oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4428-23

Prazno sobo
svetlo in lepo, na željo z verando oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4401-23

Prazno sobo
separirano, v centru mesta oddam s 1. aprilom solidni osebi, ali za pisarno. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4412-23

Opremljeno sobo
z 1 ali 2 posteljama in vhodom s stopnic oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 4390-23

Opremljeno sobo
zračno in lepo, z uporabo kopalnice oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 4432-23

Veliko sobo
(dvorano) z elektriko in plinom, pripravno za pisarno, društveni prostor ali mirno obrt, odda M. Ravtar, Stari trg 19. 4430-23

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilni stroj
za nogavice, »Ideal« ali »Korona« kupim. Ponudbe na naslov: »Lord«, Čakovec. 4434-29

Živali

Volčjak
7 mesecev star, se je izgubil. Kdor kaj ve o njem naj proti nagradi javi na naslov: Gajser, Zaloška 16 — Moste pri Ljubljani. 4411-27

Izgubljeno

Novo plahto
4 × 5 sem izgubil dne 5. t. m. zjutraj na progi Ljubljana—Celje. — Pošten najditelj naj jo proti dobri nagradi odda v Ljubljani pri Jugoauto, ali v Celju v garaži Bremec. 4386-28

Razno

Telefon **2951** PREMOG DRVA in KARBO-PAKETI IV. SCHUMI Dolenjska cesta

100 uspehov na en oglas v „JUTRU"

Dovršeno z eksperimenti, ki so Vas dovedli k meni. Zahtevajte **‚Olla' Tropic**

Blago za ženske obleke svileno, volneno in perilno, zadnje novosti, velika izbira in znano solidne cene. **R. MIKLAUC** »Pri škofu«, Ljubljana Lingarjeva ulica Pred Škofijo 9

Revija ŽIVLJENJE IN SVET
POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 Din
SEGAJTE PO DOBREM ŠTIVU!

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

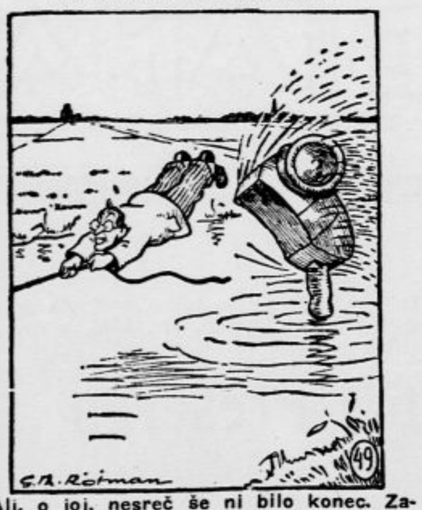

Ali, o joj, nesreč še ni bilo konec. Zakaj, ko je čoln nenadoma plul v ovinek, je zadela prikolica ob kol, ki je štrlel iz vode, tako da je odskočila in se potopila. Petra, ki je še zmerom držal za vrv, je pa vlekel motorni čoln za seboj...

Mestni pogrebni zavod — Občina Ljubljana

Umrla nam je danes, dne 6. marca 1935., po kratki in mučni bolezni naša najdražja mamica, teta in tašča, gospa

Franja Žebre roj. Stroj

vdova višjega sodnega svetnika

Na pokopališče jo spremimo v petek, dne 8. marca 1935., ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 7/III.

Ljubljana, dne 6. marca 1935.

Žalujoče rodbine ŽEBRE, LAJOVIC, STROJ, BOLE
2025

Moj ljubi soprog, oče, stari oče, svak, stric, gospod

Franc Javornik

trgovec in posestnik

je po kratkem trpljenju danes, v torek 5. marca 1935., ob 22.30 uri, previden s svetimi zakramenti, v 69. letu starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Vič-Glince, Tržaška cesta 50, na župno pokopališče na Viču.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi na Viču.

Vič-Glince, dne 5. marca 1935.

ANGELA, soproga
TONE, RADO, sinova; MICI por. BERGANT hči; BERGANT BENJAMIN, zet; BENJAMINA, vnukinja, in ostalo sorodstvo. 2022

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljeni soprog, zlati očka, brat, svak, stric in zet, gospod

RUDOLF SMOLA

kapetan I. klase v pokoju, uradnik tvrdke S. I. C. I. A.

po dolgi mučni bolezni, v starosti 47 let, previden s sv. zakramenti, 5. marca ob 10. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Nepozabnega pokojnika spremimo k večnemu počitku v četrtek, dne 7. t. m., ob 4. uri popoldne na farno pokopališče v Planini.

Planina pri Rakeku, dne 5. marca 1935.

MARIJA SMOLA roj. HOFFMANN, soproga; LOTICA, hčerka, in ostali sorodniki. 2023

ZDRUŽENJE TRGOVCEV ZA SREZ LJUBLJANO-OKOLICO sporoča, da je preminul gospod

Fran Javornik

trgovec in član uprave Združenja trgovcev za srez Ljubljano-okolico.

Pokojnika ohrani uprava za njegovo vestno in požrtvovalno delo v trajnem in hvaležnem spominu.

Ljubljana, dne 6. marca 1935.

UPRAVA.

2031

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da nas je danes ob 10. uri dopoldne nenadoma zapustil, previden s tolažili sv. vere naš preljubljeni soprog, očka, brat, svak in stric, gospod

IVAN KUMER

gostilničar, posestnik in občinski odbornik

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 8. marca, ob 16. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maša zadušnica se bo brala v kranjski farni cerkvi. Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Kranj, dne 6. marca 1935.

Žalujoča soproga z otroki in ostalo sorodstvo.

Ureduje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani